

Impello-analysen 2015

Status og utviklingstrekk for teknologiselskapene i Trondheimsregionen



IMPELLO



ANALYSEN

FOTO

Erik Børseth (www.synlig.no) Side 1, 16, 22, 38 og 46

Elin Iversen (www.eliniversen.no) Side 4

Sven-Erik Knoff (www.fotoknoff.no) Side 34 og 52

Wellcem (www.wellcem.no) Side 26

SINTEF Energi (www.sintef.no) Side 42

Klipp og lim (www.klippoglim.no) Side 60

Dersom ikke annet er angitt, så tilhører øvrige bilder Impello Management.

Forsidebildet viser Simen Mastermo som er programvareutvikler i WTW (www.wtw.no) i Trondheim. Selskapet har utviklet parkerings-appen til Trondheim Parkering og billett-appen til busselskapet AtB.

Impello-analysen 2015

Impello-analysen gir en oversikt over vekst og lønnsomhetsutvikling for teknologiselskapene med registrert forretningsadresse i Trondheimsregionen. Regionen består av kommunene Trondheim, Orkdal, Melhus, Malvik, Leksvik, Stjørdal, Rissa, Midtre Gauldal, Klæbu og Skaun. Alle data er basert på offisielle regnskapstall for perioden 2005-2014, og supplert med data for ansatte i 2015.



Dette dokumentet og presentasjoner kan lastes ned fra www.impello.no. Kommentarer og forbedringsforslag kan sendes til redaksjon@impello.no. Redaksjonen avsluttet sitt arbeid 19.01.2016.

Kontaktpersoner:

- Jon Ragnar Vigger, jon.ragnar.vigger@impello.no, 93 67 36 80
- Frode Iglebæk, frode.iglebek@impello.no, 90 50 97 82

Impello Management AS

Impello Management er et ledende frittstående rådgivningsmiljø innen strategi og finans. Selskapet har hovedkontor i Trondheim og er 100 % eid av de ansatte. Impello bistår eiere, investorer og ledelse med å utvikle, synliggjøre og realisere verdipotensialet i selskaper og prosjekter. Våre kunder er børsnoterte selskaper og større konsern, investeringsmiljø, vekstbedrifter og FoU-miljø.

Impello tilbyr tjenester innen strategi og forretningsutvikling, omstilling og lønnsomhetsforbedring, verdivurderinger og finansiell analyse, kapitalanskaffelse og transaksjonsprosesser. Impello er ledende i Midt-Norge på M&A med et bredt nettverk både nasjonalt og internasjonalt.

Impello har bred erfaring fra industri og høyteknologisektorer som IKT, energi, olje og gass. De ansatte har bakgrunn som siviløkonomer og sivilingeniører.

www.impello.no

Samarbeidspartnere



SØR-TRØNDELAG
FYLKESKOMMUNE



IMPERIA

Sammendrag

Trondheimsregionen hadde 546 teknologiselskaper med 10 500 ansatte i 2014. Sysselsettingsveksten var 3 %. De 468 aksjeselskapene hadde en samlet omsetning på 15,6 mrd. kr og en omsetningsvekst på 9 %. Inntektsveksten er vesentlig høyere enn for tidligere år.

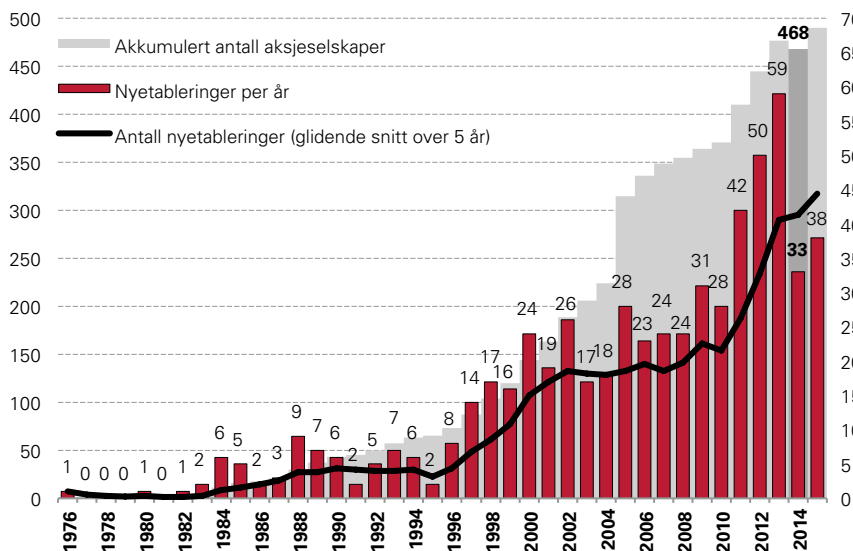
2014 ble det etablert 38 nye virksomheter, noe som er en reduksjon på ca. 40 % sammenliknet med toppåret 2013. For første gang siden 2005 har det vært en netto nedgang i antall aktive teknologiselskaper. Årsaken er en kombinasjon av færre nyetableringer, konkurser og utflytting fra regionen.

Antall teknologiselskaper (aksjeselskaper) i Trondheimsregionen (1976-2015)

Trondheimsregionen omfatter kommunene Trondheim, Orkdal, Melhus, Malvik, Leksvik, Stjørdal, Rissa, Midtre Gauldal, Klæbu og Skaun. Oversikten omfatter aksjeselskaper. Underavdelinger inngår ikke.

Akkumulert antall aksjeselskaper

Nyetableringer (AS) pr. år

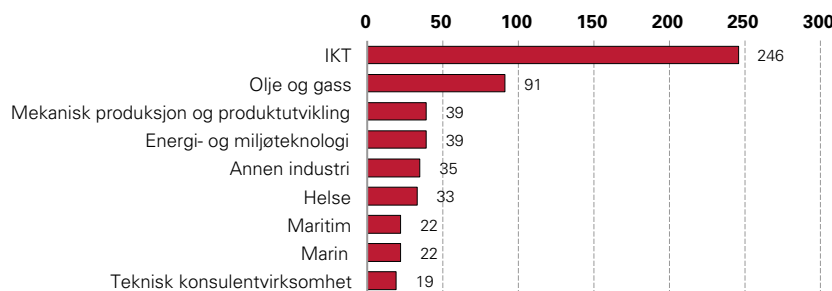


Bransjefordeling 2014

IKT er den dominerende sektoren i Trondheimsregionen (45 %), etterfulgt av olje/gass (17 %), mekanisk produksjon og produktutvikling (7 %) og energi- og miljøteknologi (7 %). Vi ser også at antall IKT-selskaper er det som øker mest.

Bransjer for teknologiselskapene (AS og avd.) i Trondheimsregionen (2014)

Oversikten inkluderer 468 aksjeselskaper og 78 underavdelinger (med org.nummer). Totalt 546.



2014-fakta om teknologibransjen i Trondheimsregionen

546 teknologivirksomheter

- 468 aksjeselskaper
- 78 underavdelinger

Nyetablerte virksomheter: 38

- 33 aksjeselskaper
- 5 underavdelinger

Ansatte: 10 508 (vekst 3,2 %)

- 6 560 i aksjeselskaper
- 3 948 i underavdelinger

Omsetning i AS: 15,6 mrd. kr

- Vekst 2013-2014: 8,7%

Driftsresultat i AS: 1,1 mrd. kr

- Vekst 2013-2014: 41,5 %

Omsetning og driftsresultat er ikke tilgjengelig for underavdelinger.

2015-fakta

568 teknologivirksomheter

- 490 aksjeselskaper
- 78 underavdelinger

Nyetablerte virksomheter: 40 registrert per 15.01.2016. Basert på tilsvarende tall på samme periode tidligere år forventer vi at antall nyetableringer i 2015 vil ende rundt 50 og være på nivå med perioden 2011-2013.

Nyetablerte teknologivirksomheter

	2011	2012	2013	2014	2015
Aksjeselskaper	42	50	59	33	38
Underavd.	7	1	2	5	2
Sum	49	51	61	38	40

Årets vekstvinnere

I en periode hvor olje- og gassnæringen opplever tøffe tider er det både interessant og gledelig at begge årets teknologivinnere har virksomhet innen olje og gass. Sensorlink leverer løsninger for måling og overvåking av korrosjon og erosjon på rørledninger. Wellcem leverer en egenutviklet polymerbasert sement for plugging, lekkasjehindring og sirkulasjonsstyring i olje- og gassbrønner.

Sensorlink AS – størst omsetningsvekst i 2014: Selskapet hadde 290 % omsetningsvekst fra 2013 til 2014. Av en omsetning på 50,4 mill kr leverte Sensorlink 10 mill kr i driftsresultat. Selskapet fikk en stor kontrakt med BP i 2014 på å levere korrosjonsovervåkingssystemer til Shah Deniz 2-feltet i Aserbajdsjan.

Wellcem AS – størst omsetningsvekst 2010-2014: Selskapet har hatt en gjennomsnittlig årlig omsetningsvekst på 47 % (CAGR) de siste fem årene. Wellcem har en stor del av sin prosjektportefølje i Midt-Østen. De hadde en omsetning på 81,8 mill. kr i 2014 og et driftsresultat på 14 mill. kr.

Årets tema: Forretningsengler i Trondheimsregionen

Impello har identifisert 95 aktive forretningsengler som har investert i tidligfase teknologibedrifter i regionen. Disse har samlet investert ca 1 mrd. kr i oppstartsbedrifter og ser for seg å investere ca 1 mrd kr de neste fem årene dersom de riktige casene dukker opp.

IKT, havbruk og olje/gass er de mest attraktive bransjene i regionen å investere i. Typisk investeringshorisont er 4-7 år. Kvaliteten til gründere og team og potensialet til forretningsideen er de to viktigste kriteriet når forretningsenglene skal engasjere seg i nye investeringscase.

Nøkkeltall

Impello-analysen er basert på siste tilgjengelige regnskapsdata for 2014 (aksjeselskaper). Sysselsettingsinformasjon pr. 31.12 for perioden 2005-2014 (aksjeselskaper og underavdelinger) er basert på data fra Aa-registeret til NAV.

Nøkkeltall for teknologiselskapene i Trondheimsregionen (2010-2014)							
Det norske oljeselskap og Teekay Petrojarl inngår ikke tabellen.							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Endring 2013-2014
Aksjeselskaper	371	410	445	477	468	490	-2 %
Underavdelinger	66	73	72	73	78	78	7 %
Antall selskaper i drift	437	483	517	550	546	568	-1 %
Antall nyetableringer	32	49	51	61	38	40	-38 %
Ansatte i aksjeselskaper	5 843	6 016	6 231	6 372	6 560	-	3 %
Ansatte i underavdelinger	2 917	3 347	3 691	3 815	3 948	-	4 %
Sum ansatte	8 760	9 363	9 922	10 187	10 508	-	3 %
Nøkkeltall aksjeselskaper							
[mill. kr]							
Omsetning	11 199	12 694	14 093	14 392	15 646	-	8,7 %
Driftsresultat (EBIT)	342	703	766	756	1 070	-	41,5 %
Årsresultat (etter skatt)	40	13	279	357	613	-	71,8 %
Egenkapital	5 102	5 782	6 449	6 888	6 737	-	-2,2 %

Summary in English

The Impello analysis 2015

The Trondheim Region has a total population of 250,000 and has more than 500 technology companies employing 10,500 people. The dominating technology sectors are ICT and oil & gas.

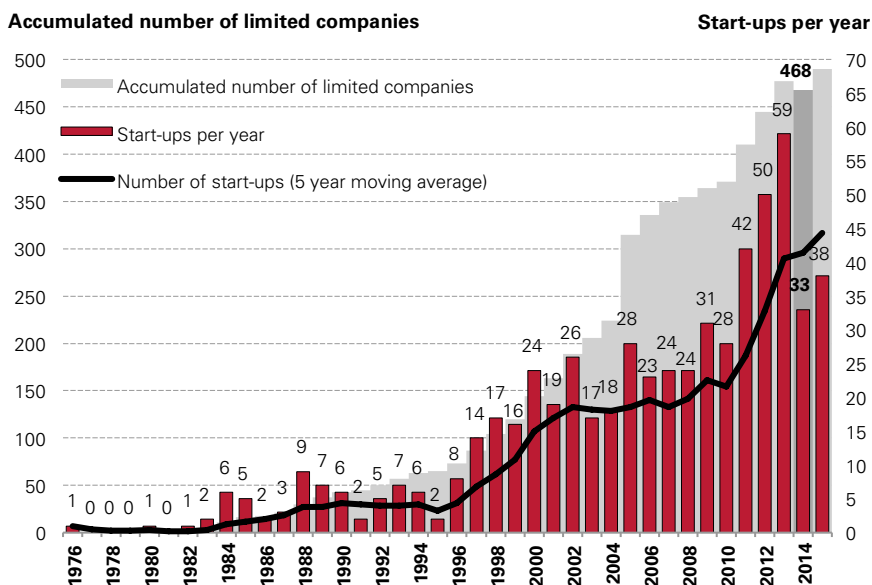
The largest (technology) employers are Statoil Research Centre, Aker Solutions, Autronica, Rambøll, Det norske oljeselskap, Siemens Oil & Gas, Evry, Powel, Atmel and Bredero Shaw. The research communities at NTNU and SINTEF employs 5,000 scientists and researchers, and have more than 23,000 students.

In 2014, the region had 546 active technology companies with 10,500 employees. Employment growth rate was 3 %. The 468 limited companies had a total turnover of 15.6 bn NOK and a revenue growth of 9 %. The revenue increase was significantly higher than for previous years.

38 new businesses were incorporated in 2014, which is a decrease of 40 % compared to the peak year of 2013. For the first time since 2005 there has been a net decrease in the number of active technology companies. The reason is a combination of fewer new businesses, bankruptcies and relocation of companies to other regions.

Number of technology companies in the Trondheim Region (1976-2014)

The Trondheim Region consists of the ten municipalities Trondheim, Orkdal, Melhus, Malvik, Leksvik, Stjørdal, Rissa, Midtre Gauldal, Klæbu and Skaun. The graph shows the total number of active limited companies, and start-ups per year. Subdivisions (with enterprise number) are not included.



Key sectors

ICT is the largest and fastest growing sector in the Region, representing 45 % of the companies in 2014. Oil & gas is the second largest sector (17 %), followed by manufacturing and product development (7 %), and energy and environmental technology (7 %).

2014 facts about the technology sector in the Trondheim Region

546 technology companies

- 468 limited companies («AS»)
- 78 subdivisions («avd»)

Start-ups: 33

Employees: 10,508 (growth 3,2 %)

- 6 560 in limited companies
- 3 948 in subdivisions

Revenues (AS): 15.6 bn NOK

- Growth 2013-2014: 8.7 %

EBIT (AS): 1.1 bn NOK

- Growth 2013-2014: 41.5 %

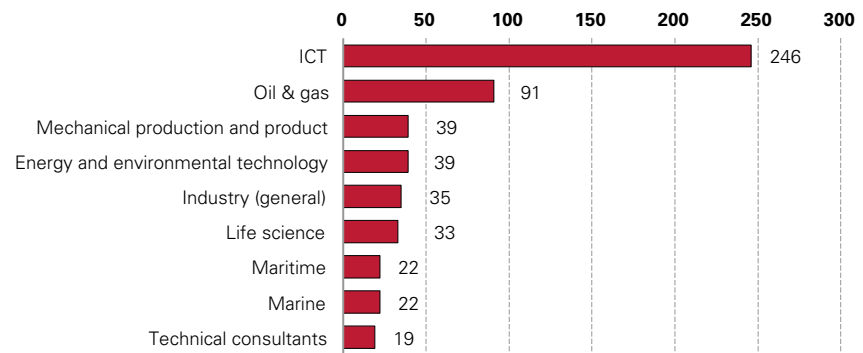
Revenues and EBIT data are not available for subdivisions.

Technology start-ups

	2011	2012	2013	2014	2015
Ltd. companies	42	50	59	33	38
Subdivisions	7	1	2	5	2
Total	49	51	61	38	40

Technology sectors in the Trondheim Region (2014)

The figures include 468 limited companies and 78 subdivisions (with enterprise number), 546 in total.



Growth companies – this year’s winners

Sensorlink AS – largest one year revenue growth: The company specializes in innovative solutions for pipeline integrity management, in particular problems related to corrosion and erosion. Total revenues were 50.4 MNOK with an operating profit of 10 MNOK in 2014. Sensorlink was awarded a contract with BP in 2014 for corrosion monitoring systems to the Shah Deniz 2 field in Azerbaijan.

Wellcem AS – largest five-year average growth 2010-2014: Wellcem provides polymer based resins (cement) for plugging, lost circulation, leak stop, and sand consolidation in oil and gas wells. Average revenue growth was 47 % (CAGR) during the 2010-2014 period. Total revenues were 81.8 MNOK in 2014 with an operating profit of 14 MNOK.

Key figures

Financial data for limited companies and employment figures (limited companies and subdivisions with enterprise number) are based on the most recent publicly available data. Financial records (31.12.2014) and employment data (31.12.2014) are provided by the Brønnøysund Register Centre (Register of Business Enterprises) and NAV (Norwegian Labour and Welfare Administration).

Key figures for the technology companies in the Trondheim Region (2010-2014)

Det norske oljeselskap og Teekay Petrojarl are not included in the table.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Growth 2013-2014
Number of ltd. companies	371	410	445	477	468	490	-2 %
Number of subdivisions	66	73	72	73	78	78	7 %
Total active companies	437	483	517	550	546	568	-1 %
Number of start-ups	32	49	51	61	38	40	-38 %
Employees (ltd. companies)	5 843	6 016	6 231	6 372	6 560	-	3 %
Employees (subdivisions)	2 917	3 347	3 691	3 815	3 948	-	4 %
Total employees	8 760	9 363	9 922	10 187	10 508	-	3 %
Key figures (limited companies) [MNOK]							
Revenues	11 199	12 694	14 093	14 392	15 646	-	8,7 %
EBIT	342	703	766	756	1 070	-	41,5 %
Net income (after taxes)	40	13	279	357	613	-	71,8 %
Equity	5 102	5 782	6 449	6 888	6 737	-	-2,2 %

About the Impello analysis

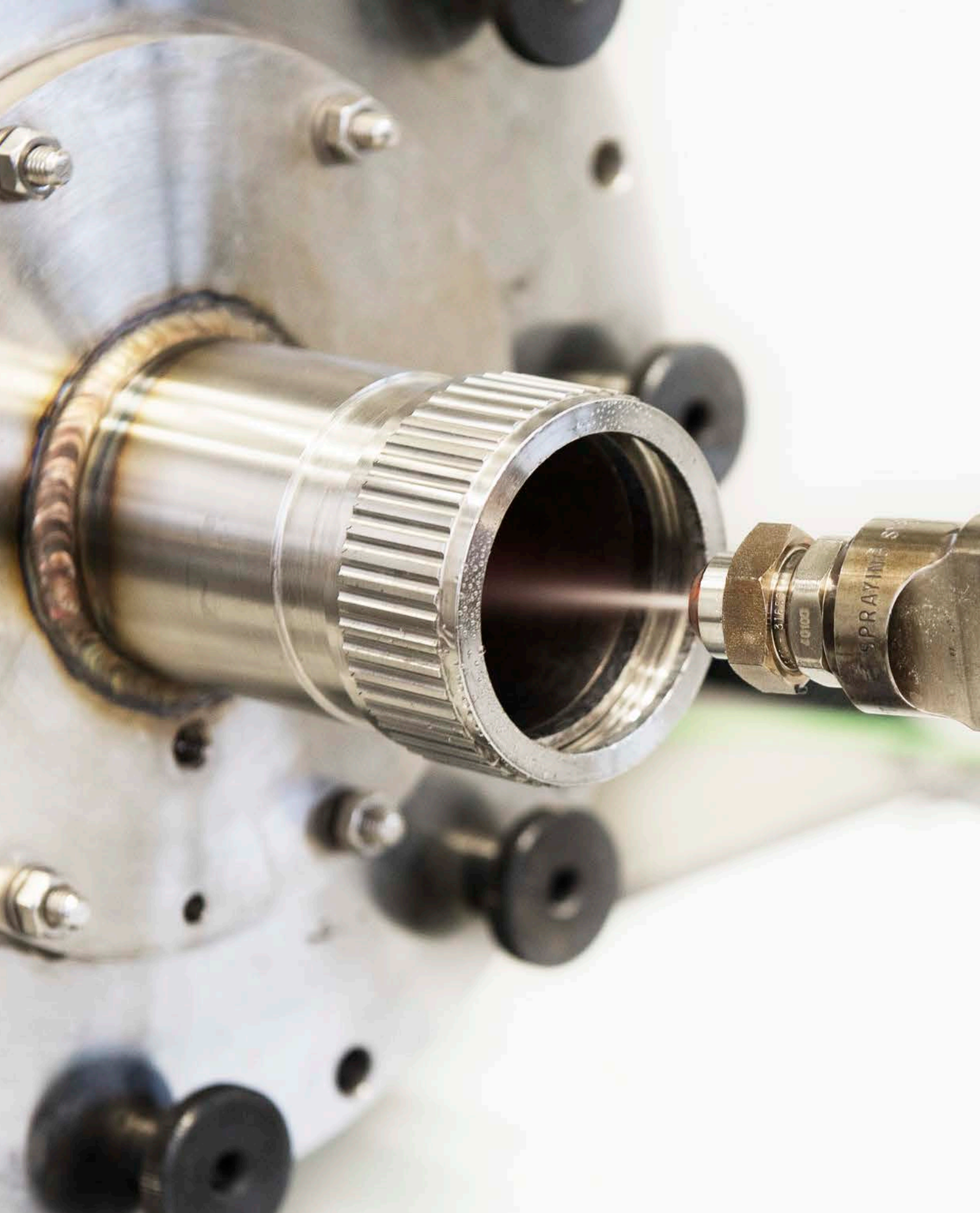
The report is published annually (first published in 2006) and covers the technology-based companies in ten municipalities in the Trondheim Region in Mid-Norway. Key topics are financial figures, sectorial revenues, value creation and employment. The analysis is co-funded by national and regional partners: Venture and seed investors, research and innovation communities, bank and finance, education and government institutions.

About Impello

Impello is an independent strategic, financial and M&A adviser for technology-based companies. More info at www.impello.no

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	5
Summary in English	7
1 Faktaanalyse 2014 for Trondheimsregionen	11
2 Fakta splittet på aksjeselskaper og underavdelinger	17
3 Nyetableringer i 2014 og 2015	23
4 Vekstvinnere 2014	27
5 Utvikling hos aksjeselskapene i Trondheimsregionen	35
6 Oppkjøp og kompetent kapital	39
7 Aksjeselskaper med utspring fra forskningsmiljøene	43
8 Lån og tilskudd fra det offentlige virkemiddelapparatet	47
9 Innovasjonsaktører	53
10 Årets tema: Forretningsengler i Trondheimsregionen	61
Vedlegg A: Datagrunnlag og metode	71
Vedlegg B: Oppkjøp	76
Vedlegg C: Teknologiselskaper i Trondheimsregionen	78
Vedlegg D: Øvrige teknologiselskaper i Sør-Trøndelag	90



CerPoTech (Ceramic Powder Technology AS) utvikler avanserte keramiske oksidpulver som blant annet benyttes til brenselceller, keramiske membraner og katalysatorer. Selskapet er en knoppskyting fra NTNU.

www.cerpotech.com

1 Faktaanalyse 2014 for Trondheimsregionen

Om Impello-analysen

Impello-analysen gir en oversikt over vekst og lønnsomhetsutvikling for alle teknologiselskapene med registrert forretningsadresse i Trondheimsregionen. Regionen består av kommunene Trondheim, Orkdal, Melhus, Malvik, Leksvik, Stjørdal, Rissa, Midtre Gauldal, Klæbu og Skaun. Alle data er basert på offisielle regnskapstall for perioden 2005-2014, og supplert med data på antall ansatte for 2014. Antall ansatte er hentet fra Aa-registeret til NAV.

Teknologibransjen i Trondheimsregionen har hatt en positiv utvikling i 2014, og selskapene økte sin omsetning med hele 1,3 mrd. kr (9 %) fra 2013. Antall ansatte økte med 3 % til 10 508. For første gang siden målingene begynte i 2005 har det vært en netto nedgang i antall teknologivirksomheter. Antall nyetablerte aksjeselskaper i 2014 var 33, noe som er betydelig lavere enn toppåret 2013 med 59 nyetableringer. For 2015 har Impello så langt registrert 40 nye selskaper, mot 25 på tilsvarende tidspunkt i fjor.

Samlet driftsresultat i aksjeselskapene økte med 42 % til 1,1 mrd. kr i 2014. Samlet årsresultat var 0,6 mrd. kr, noe som er en økning på over 70 % fra året før. 11 selskaper flyttet ut av regionen, mens 12 teknologiselskaper gikk konkurs i løpet av året.

1.1 Nøkkeltall for Trondheimsregionen 2014

Pr. 31.12.2014 var det 546 teknologiselskaper i Trondheimsregionen, hvor 468 var aksjeselskaper og 78 underavdelinger. Alle underavdelingene har forretningsadresse i én av kommunene i Trondheimsregionen, men hovedkontor utenfor regionen. 84 % (460) av teknologiselskapene har adresse i Trondheim kommune.

Nøkkeltall for Trondheimsregionen er oppsummert i tabellene nedenfor.

Tabell 1: Antall teknologiselskaper i Trondheimsregionen i drift (2014)

Kommune	Aksjeselskaper	Underavdelinger	Sum
Trondheim	390	70	460
Orkdal	12	3	15
Melhus	7	0	7
Malvik	3	0	3
Leksvik	28	0	28
Stjørdal	19	5	24
Rissa	4	0	4
Midtre Gauldal	3	0	3
Klæbu	2	0	2
Skaun	0	0	0
Sum	468	78	546

Definisjon av teknologiselskap

Et teknologiselskap kjennetegnes av at selskapets hovedaktivitet er basert på ny eller eksisterende teknologi (høyt kunnskapsinnhold), og der en vesentlig del (>50 %) av selskapets omsetning kommer fra egenutviklede produkter, metoder, teknologier, tjenester og kunnskap.

Selskaper som inngår i analysen

Aksjeselskaper (AS), allmennaksjeselskaper (ASA) og underavdelinger med organisasjonsnummer som har forretningsadresse i Trondheimsregionen pr. 31.12.2014.

Selskaper som ikke inngår

Regions- eller lokalkontor uten eget organisasjonsnummer, virksomheter som ikke plikter å offentliggjøre regnskaper (stiftelser, ansvarlige selskaper, selskaper med delt ansvar, m.v.), og offentlige virksomheter (særlovsselskaper, interkommunale selskaper, m.v.). Det norske oljeselskap og Teekay Petrojarl inngår ikke i analysene av de økonomiske parameterene og disse er behandlet i eget avsnitt. Strengt tatt faller disse selskapene utenfor definisjonen av et teknologiselskap, men er likevel vurdert å være viktige aktører i teknologibransjen i regionen.

Selskaper som har flyttet

11 selskaper har flyttet ut av Trondheimsregionen i 2013. Noen av disse er IKT-selskaper som er etablert av tidligere studenter, eksempelvis Dirtybit. Andre er større og mer etablerte virksomheter som Bewi Norplasta som har flyttet til Frøya, Seabed Geosultions som har flyttet til Bergen, Oras Armatur og Acando som begge har flyttet til Oslo.

Selskaper som har gått konkurs

Aldri før har så mange teknologiselskaper gått konkurs som i 2014. De største er Verdande og Spotcooler, mens en rekke mindre virksomheter som Aidcom, Blaaster og Mose Innovation har også meldt oppbud.

Tabell 2: Nøkkeltall for teknologiselskapene i Trondheimsregionen (2010-2014)

Det norske oljeselskap og Teekay Petrojarl inngår ikke. «-» angir at Impello ikke har data for dette året.

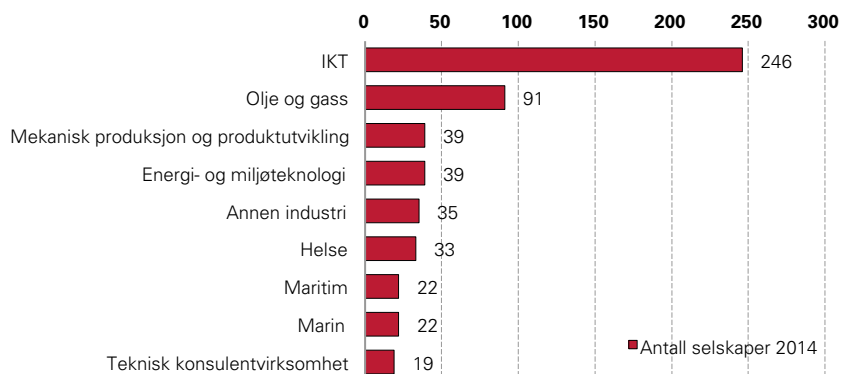
AKSJESELSKAPER	2011	2012	2013	2014	2015	Endring 2013-2014
Aksjeselskaper pr. 1.1	371	410	445	477	468	
Nyetableringer (AS)	42	50	59	33	38	
Flyttet ut av regionen	-	3	9	11	5	
Konkurs	-	4	4	12	2	
Frafall (opphør, fusjonert, slettet)	3	8	14	19	9	
Aksjeselskaper i drift pr. 31.12	410	445	477	468	490	-1,9 %
UNDERAVDELINGER						
Underavdelinger pr. 1.1	66	73	72	73	78	
Nyetableringer (avd.)	7	1	2	5	2	
Flyttet ut av regionen	-	0	1	0	0	
Konkurs	-	0	0	0	0	
Frafall (opphør, slettet)	0	2	0	0	2	
Underavdelinger i drift pr. 31.12	73	72	73	78	78	6,8 %
Sum teknologiselskaper	483	517	550	546	568	-0,7 %
ANSATTE						
Ansatte i aksjeselskaper	6 016	6 231	6 372	6 560	-	3,0 %
Ansatte i underavdelinger	3 347	3 691	3 815	3 948	-	3,5 %
Sum ansatte	9 363	9 922	10 187	10 508	-	3,2 %
NØKKELTALL AKSJESELSKAPER [mill. kr]						
Omsetning	12 694	14 093	14 392	15 646	-	8,7 %
Driftsresultat (EBIT)	703	766	756	1 070	-	41,5 %
Årsresultat (etter skatt)	13	279	357	613	-	71,8 %
Egenkapital	5 782	6 449	6 888	6 737	-	-2,2 %

1.2 Bransjefordeling teknologiselskaper (AS og avd.)

IKT er den dominerende sektoren i Trondheimsregionen (45 %), etterfulgt av olje og gass (17 %), mekanisk industri og produktutvikling (7 %) og energi- og miljøteknologi (7 %). Fra 2012 til 2014 har andelen IKT-selskaper økt fra 40 % til 45 %.

Figur 1: Bransjefordeling teknologiselskaper (AS/avd.) i Trondheimsregionen (2014)

Oversikten omfatter aksjeselskaper og underavdelinger i drift pr 31.12.2014.



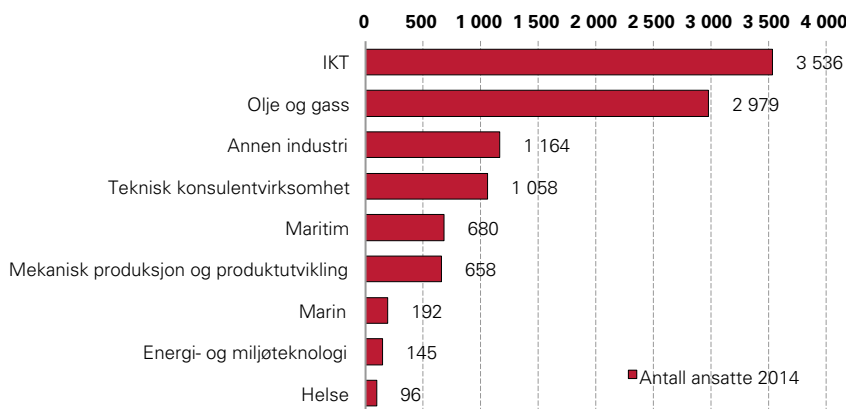
IKT: I 2014 var de største arbeidsgiverne (aksjeselskaper) med mer enn 100 ansatte Atmel, Nordic Semiconductor, Q-Free, Powel og Arm Norway. Mange av nykommerne er app-selskaper som utvikler programvare for mobiler og nettbrett. Eksempler på nyetableringer i 2014 er Cstick Media, Betelo, Ducky og Mindfit.

Olje og gass: Virksomheter med mer enn 100 ansatte er Statoils forsknings-senter, Teekay Petrojarl, Det norske oljeselskap, Bredero Shaw, EMGS, og Weatherford Laboratories. Eksempler på nyetableringer i 2014 er Digital Geology, Rockseis og Searcher Geoservice.

Annen industri: De største arbeidsgiverne er Autronica Fire and Security, Glen Dimplex Nordic, Elkem Thamshavn, Washington Mills, Sandvik Teeness og Orkel Direkte.

Figur 2: Bransjefordeling ansatte (AS og avd.) i Trondheimsregionen (2014)

Oversikten omfatter ansatte i aksjeselskaper og underavdelinger som er i drift pr 31.12.2014.



1.3 Foreløpige tall for 2015

Økonomiske tall for 2015 vil være tilgjengelig først mot slutten av 2016. Oppdaterte sysselsettingsdata har derimot vært tilgjengelige dersom data hentes direkte fra Aa-registeret hos NAV. Det har gjort oss i stand til å legge frem ferske tall på sysselsetting per 31.12. I 2015 så ble systemene for registrering av sysselsettingsdata hos NAV endret. De nye registreringsrutinene gjør at alle tall fra 2015 og fremover ikke er sammenliknbare med historiske tall (!). Impello har derfor vært nødt til å utelate sysselsettingsinformasjon for 2015 i årets analyse. NAV har kommunisert at registreringsrutinene vil bli reversert siden aktører som Statistisk Sentralbyrå, Proff Forvalt og Purehelp er avhengige av slike data

Impello har foreløpig registrert 40 nye virksomheter i 2015, mot 25 på tilsvarende tidspunkt i fjor. Dette kan tyde på at det blir en økning i antall nyetableringer og på nivå med perioden 2011-2013.

For 2015 er det foreløpig en nedgang i antall selskaper som har flyttet ut av regionen og antall konkurser. Vi tar likevel forbehold om at det normalt sett er noe forsinkelse i innrapporteringen av disse tallene.

1.4 Teknologiselskaper i Sør-Trøndelag

Sør-Trøndelag fylke har 25 kommuner. I 2014 hadde fylket samlet 575 aktive teknologiselskaper (aksjeselskaper og underavdelinger), noe som er en nedgang på fire selskaper siden 2013. Antall ansatte økte med 3,1 % til 10 834 personer.

Samlet hadde aksjeselskapene i Sør-Trøndelag en omsetning på 17,3 mrd. kr, noe som er 10 % høyere enn i 2013. Samlet driftsresultat var 45,9 % høyere enn fjoråret med 1,2 mrd. kr.

Tabell 3: Nøkkeltall for teknologiselskapene i Sør-Trøndelag (2011-2014)

Det norske oljeselskap og Teekay Petrojarl inngår ikke.

	2011	2012	2013	2014	Endring 2013-2014
Selskaper					
Aksjeselskaper	441	471	502	493	-1,8 %
Underavdelinger	77	76	77	82	6,5 %
Sum selskaper	518	547	579	575	-0,7 %
Ansatte					
Aksjeselskaper	6 348	6 556	6 790	6 918	1,9 %
Underavdelinger	3 389	3 636	3 720	3 916	5,3 %
Sum ansatte	9 737	10 192	10 510	10 834	3,1 %
Nøkkeltall aksjeselskaper [mill. kr]					
Omsetning	13 732	15 360	15 736	17 313	10,0 %
Driftsresultat (EBIT)	772	862	824	1 202	45,9 %

Impello har et detaljert datagrunnlag for åtte av de 25 kommunene i Sør-Trøndelag og to kommuner i Nord-Trøndelag (disse 10 kommunene utgjør Trondheimsregionen). Datagrunnlaget for de øvrige 17 kommunene i Sør-Trøndelag har et noe lavere presisjonsnivå enn for Trondheimsregionen, og noen bedrifter kan derfor ha falt ut, jfr. oversikt i vedlegg D.

Tabell 4: Kommuner i Sør-Trøndelag og Trondheimsregionen

Sør-Trøndelag	Trondheimsregionen	Sør-Trøndelag	Trondheimsregionen
Agdenes		Rennebu	
Bjugn		Rissa	x
Froya		Roan	
Hemne		Røros	
Hitra		Selbu	
Holtålen		Skaun	x
Klæbu	x	Snillfjord	
Malvik	x	Trondheim	x
Meldal		Tydal	
Melhus	x	Ørland	
Midtre Gauldal	x	Åfjord	
Oppdal		Nord-Trøndelag	
Orkdal	x	Leksvik	x
Osen		Stjørdal	x



Kongsberg Maritime i Trondheim utvikler og produserer elektronikk og automasjonsløsninger til maritim næring, offshore-industrien og vindkraftbransjen.

www.km.kongsberg.com

2 Fakta splittet på aksjeselskaper og underavdelinger

I 2014 var det 468 aksjeselskaper i Trondheimsregionen. Omsetningen hos aksjeselskapene økte med 9 % i 2014 til 15,6 mrd. kr og sysselsettingen økte med 3 % til 6 560 ansatte. Bransjene IKT, olje/gass og maritim syssel-satte flest personer.

2.1 Nøkkeltall aksjeselskaper

Målt i omsetning var de fem største selskapene EMGS, Nordic Semiconductor, Autronica Fire & Security, Q-Free og Kongsberg Seatex. Samlet omsetning fra disse var 4,7 mrd. kr i 2014, noe som utgjør 30 % av regionens totale omsetning.

Det nyetablerte selskapet som hadde størst omsetning i 2014 var Thelma Inneklima & Arbeidsmiljø AS med 2 mill. kr. Sammen med Searcher Geoservice var dette de eneste nyetableringene i 2014 som passerte 1 mill. kr i omsetning.

Tabell 5: Nøkkeltall for aksjeselskapene i Trondheimsregionen (2009-2014)

Det norske oljeselskap og Teekay Petrojarl inngår ikke. «-» angir at Impello ikke har data for dette året.

AKSJESELSKAPER	2010	2011	2012	2013	2014	Endring 2013-2014
Aksjeselskaper pr. 1.1	364	371	410	445	477	
Nyetableringer (AS)	28	42	50	59	33	
Flyttet ut av regionen	-	-	3	9	11	
Konkurs	-	-	4	4	12	
Frafall (opphør, fusjonert, slettet)	21	3	8	14	19	
Aksjeselskaper i drift pr. 31.12	371	410	445	477	468	-1,9 %
Ansatte i aksjeselskaper	5 843	6 016	6 231	6 372	6 560	3,0 %
NØKKELTALL AKSJESELSKAPER [mill. kr]						
Omsetning	11 199	12 694	14 093	14 392	15 646	8,7 %
Driftsresultat	342	703	766	756	1 070	41,5 %
Årsresultat	40	13	279	357	613	71,8 %
Egenkapital	5 102	5 782	6 449	6 888	6 737	-2,2 %

Tabell 6: Største arbeidsgivere (aksjeselskaper) i Trondheimsregionen (2014)

Største arbeidsgivere (aksjeselskaper)	Ansatte 2014	Kommune
Autronica Fire and Security AS	374	Trondheim
Det norske oljeselskap ASA	276	Trondheim
Bredero Shaw Norway AS	224	Orkdal
Nordic Semiconductor ASA	221	Trondheim
Powel AS	199	Trondheim
Atmel Norway AS	198	Trondheim
Teekay Petrojarl Production AS	185	Trondheim
Electromagnetic Geoservices ASA	159	Trondheim
Safetec Nordic AS	138	Trondheim
Glen Dimplex Nordic AS	137	Stjørdal

Tabell 7: Største aksjeselskaper i Trondheimsregionen målt i omsetning (2013)

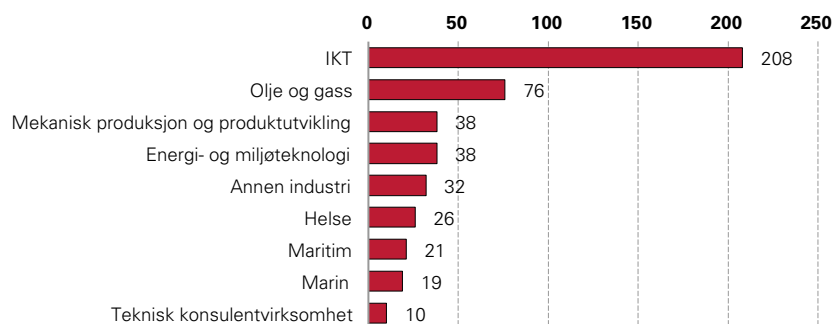
Største aksjeselskaper	Omsetning [1000 kr]	Kommune
Det norske oljeselskap ASA	2 924 655	Trondheim
Electromagnetic Geoservices ASA	1 186 783	Trondheim
Nordic Semiconductor ASA	1 052 283	Trondheim
Autronica Fire and Security AS	951 832	Trondheim
Q-Free ASA	788 584	Trondheim
Kongsberg Seatex AS	696 034	Trondheim
Powel AS	452 815	Trondheim
Bredero Shaw Norway AS	444 398	Orkdal
Aqua Gen AS	444 325	Trondheim
Washington Mills AS	365 192	Orkdal

2.2 Bransjefordeling aksjeselskaper

IKT og olje/gass var bransjene med flest aksjeselskaper i regionen. 60 % av selskapene innen teknologibransjen tilhører disse bransjene. IKT og olje/gass står likevel kun for 34 % av den samlede omsetningen i teknologibransjen.

Figur 3: Bransjefordeling aksjeselskaper i Trondheimsregionen (2014)

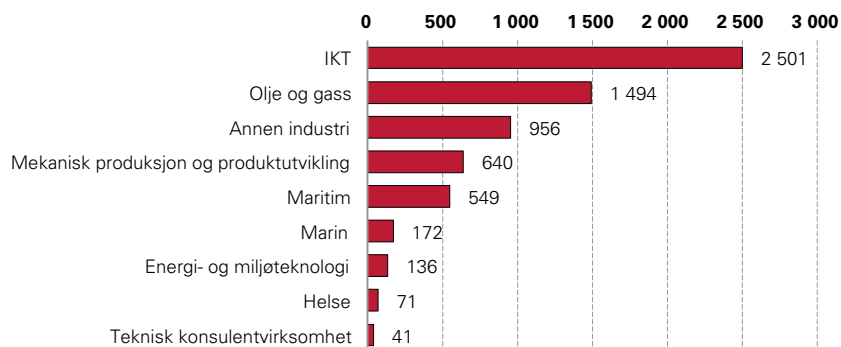
Oversikten viser antall aksjeselskaper i drift pr. 31.12.2014.



IKT og olje/gass sysselsetter totalt 61 % av de ansatte i regionen. Innen IKT har de store konsultentselskapene flest ansatte, mens innen olje/gass er Det norske oljeselskap, Bredero Shaw, Teekay Petrojarl og EMGS de største arbeidsgiverne. Annen industri utgjør kun 7 % av aksjeselskapene, mens de ansatte innen denne bransjen utgjør 10 % av de sysselsatte. Dette skyldes i hovedsak selskaper som Autronica Fire and Security, Elkem Thamshavn, Glen Dimplex, Sandvik Teeness og Washington Mills som alle er blant de største arbeidsgiverne.

Figur 4: Bransjefordeling ansatte hos aksjeselskaper i Trondheimsregionen (2014)

Oversikten viser antall ansatte i aksjeselskaper som var i drift pr. 31.12.2014.



2.3 Nøkkeltall underavdelinger

Underavdelingene har ikke plikt til å levere regnskapstall og det er således begrenset informasjon tilgjengelig for nærmere analyse. Data for antall ansatte er likevel hentet fra Aa-registeret, og gir en indikasjon på underavdelingenes virksomhet i regionen. Impellos datagrunnlag omfatter perioden 2010-2014.

I 2014 var det 78 teknologibaserte underavdelinger i Trondheimsregionen som samlet hadde 3 948 ansatte. Veksten i antall ansatte var 3,5 %, og regionen hadde fem nyetableringer i 2014. De nye underavdelingene omfatter en nyopprettet avdeling for Axess på Orkanger, Elkem Thamshavn der det tidligere aksjeselskapet har blitt innlemmet i morselskapet, samt Epinova avd Trondheim, Heads avd Trondheim og Seabed Geosolutions avd Trondheim hvor sistnevnte har flyttet hovedkontoret sitt til Bergen.

Tabell 8: Nøkkeltall for underavdelinger i Trondheimsregionen (2009-2014)

«-» angir at Impello ikke har data for dette året.

UNDERAVDELINGER	2010	2011	2012	2013	2014	Endring 2011-2012
Underavdelinger pr. 1.1	62	66	73	72	73	
Nyetableringer (avd.)	4	7	1	2	5	
Flyttet ut av regionen	-	-	0	1	0	
Konkurs	-	-	0	0	0	
Frafall (opphør, fusjonert, slettet)	-	0	2	0	0	
Underavdelinger i drift pr. 31.12	66	73	72	73	78	6,8 %
Ansatte i underavdelinger	2 917	3 347	3 691	3 815	3 948	3,5 %

Tabell 9: Største arbeidsgivere (underavdelinger) i Trondheimsregionen (2014)

Største arbeidsgivere (underavdelinger)	Ansatte 2014	Kommune
Statoil ASA avd Forskningscenter Ranheim	552	Trondheim
Aker Solutions MMO AS avd Trondheim	348	Trondheim
Siemens Oil and Gas	277	Trondheim
Rambøll Norge AS avd Trondheim	234	Trondheim
Evry Norge AS avd Trondheim IT	197	Trondheim
Multiconsult AS Trondheim	189	Trondheim
Cowi AS avd Trondheim	174	Trondheim
Elkem AS Thamshavn	166	Orkdal
Kongsberg Maritime AS avd Lade Trondheim	166	Trondheim
Norconsult AS avd Trondheim	131	Trondheim

2.4 Bransjefordeling underavdelinger

Blant underavdelingene var IKT, olje/gass og teknisk konsulentvirksomhet de største bransjene i 2014. Antall underavdelinger innen IKT var 38 og utgjorde nesten halvparten av alle underavdelingene i regionen.

Figur 5: Bransjefordeling underavdelinger i Trondheimsregionen (2014)

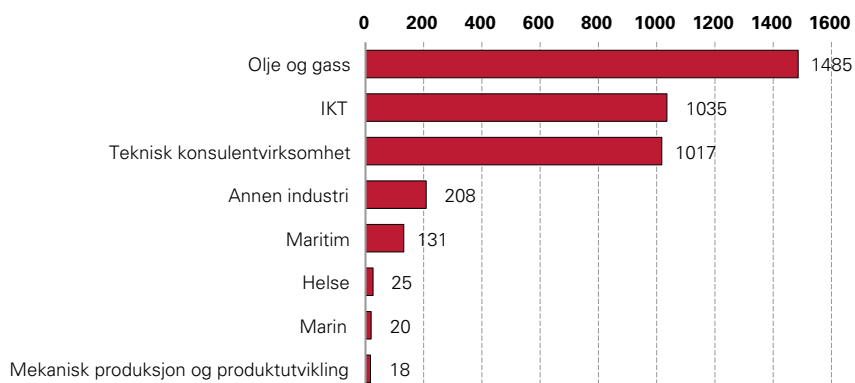
Oversikten viser antall underavdelinger i drift pr. 31.12.2014.



Mens IKT-baserte underavdelinger utgjorde ca halvparten av antall virksomheter, så sysselsatte de kun 30 % av de ansatte. Olje og gassvirksomhetene representerte 20 % av underavdelingene, men selskapene sysselsatte hele 38 % av arbeidstakerne, anført av Statoil, Aker Solutions MMO, Reinertsen og Aibel.

Figur 6: Bransjefordeling ansatte hos underavdelinger i Trondheimsregionen (2014)

Oversikten viser antall ansatte hos underavdelinger som var i drift pr. 31.12.2013.





Picterus er en knoppskyting fra NTNU som utvikler en smarttelefon-app som hjelper til å diagnostisere gulsot hos nyfødte. Appen benytter telefonens kamera og analyserer hudens farge sammenliknet med en fargereferanse.

www.picterus.com

3 Nyetableringer i 2014 og 2015

I 2014 ble det etablert 33 nye aksjeselskaper og fem nye underavdelinger i Trondheimsregionen. Etter flere år med et rekordhøyt antall nyetableringer så er dette det laveste nivået som har vært siden 2010.

Pr. januar 2016 er det så langt kartlagt 40 nyetableringer i 2015. På samme tidspunkt for ett år siden var tilsvarende tall 25. Vi forventer derfor at antall nyetableringer i 2015 vil nærme seg de høye nivåene som var i 2011-2013.

Tabell 10: Nyetableringer i Trondheimsregionen (2005-2014)

Impello har kun data for nyetablerte underavdelinger for perioden 2010-2014. Angitt som «-» i tabellen.

NYETABLERINGER	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aksjeselskaper	28	23	24	24	31	28	42	50	59	33	38
Underavdelinger	-	-	-	-	-	4	7	1	2	5	2
Sum nyetableringer	28	23	24	24	31	32	49	51	61	38	40
Ansatte i nyetablerte AS	45	34	54	26	95	31	42	28	104	10	-
Ansatte i nyetablerte AVD	-	-	-	-	-	41	105	3	16	215	-
Sum ansatte	45	34	54	26	95	72	147	31	120	225	-

3.1 Bransjer for nyetableringene

Det har tradisjonelt vært flest IKT-selskaper blant nyetableringene de siste årene, og den høye andelen skyldes at Trondheimsregionen har et sterkt IKT-miljø innen elektronikk, programvare og app-utvikling. En annen årsak er at kapitalbehovet og terskelen for å etablere et selskap er lavere for IKT-selskaper enn for andre bransjer, noe som gjør det enklere å etablere virksomhet innenfor IKT. I andre sektorer kan det være store investeringsbehov og kapitalkrevende utviklingsløp, mens for mange av dagens IKT-selskaper er det kun nødvendig med PC, telefon og internetttilgang for å komme i gang med inntektsskapende virksomhet.

Trenden med at IKT er den dominerende bransjen blant nyetableringene fortsatte i 2014, selv om andelen gikk noe ned fra rekordåret 2013 da hele 70 % av nyetableringene var IKT-selskaper.

Figur 7: Bransjer for nyetablerte teknologiselskaper (AS og avd) i Trondheimsregionen (2014)



Antall ansatte i nyetablerte aksjeselskaper 2014

Antall ansatte i nyetablerte aksjeselskaper har gått betydelig ned fra 2013 til 2014. Dette er et resultat av at majoriteten av de nyetablerte aksjeselskapene i 2013 hadde registrerte ansatte, mens dette ikke er tilfellet i 2014.

Antall ansatte i nyetablerte underavdelinger 2014

Årsaken til at antall ansatte i nyetablerte avdelinger er såpass høy, skyldes at Elkem Thamshavn er konsolidert inn i morselskapet og etablert som en underavdeling med 166 ansatte. I tillegg har Axess Orkanger etablert virksomhet på Orkanger som en egen juridisk enhet med 45 ansatte.

Endringer 2011

To medvirkende årsaker til den sterke økningen i antall nyetableringer fra 2011 var at kravet til aksjekapital ble redusert fra 100 000 til 30 000 kr i 2011 og at revisjonsplikten for små selskaper frafalt.

Antall nyetableringer som har app-utvikling som sitt hovedområde har gått betydelig ned det siste året. Basert på tallene for nyetableringer kan det synes som om 2012-2013 var «gullalderen» for etablering av app-selskaper og at det derfor er lengre mellom hvert Wordfeud eller Fun Run som etableres. App-selskapene som ble etablert i perioden 2012-2013 leverer fortsatt solide resultater, og inntektshalen til flere av selskapene er imponerende.

3.2 Nyetableringer 2014

Tabell 11: Nyetableringer i teknologibransjen i Trondheimsregionen 2014

Selskap	Oms. 2014 [1000 kr]	Ansatte 2014	Bransje	Website
Additive Technologies AS	0	0	Mekanisk produksjon og produktutvikling	www.additive.no
Beatstack AS	324	1	IKT	www.beatstack.eu
Betelo AS	221	0	IKT	www.betelo.no
BNW-Energy	0	1	IKT	www.bnw-energy.com
C-Feed AS	278	2	Marin	www.cfeed.no
CompileIT AS	15	0	IKT	www.compileit.no
Corsane AS	0	0	IKT	signup.corsane.com
CPM AS	0	0	Olje og gass	www.centerpm.com
Cstick Media AS	0	0	IKT	www.pparrotplay.tv
Digital Geology AS	0	0	Olje og gass	--
Ducky AS	136	0	IKT	www.ducky.no
IdleTechs AS	0	0	IKT	--
Kongsberg Renewables Technology AS	0	0	Energi- og miljøteknologi	www.kongsberg.com
Koosli AS	58	0	IKT	www.koosli.org
Micronitor AS	193	0	IKT	www.micronitor.com
Mindfit AS	270	0	IKT	www.mindfitapp.com
Morpho Solar AS	0	0	Energi- og miljøteknologi	www.morphosolar.no
Optimeering Aqua AS	0	0	Marin	www.optimeering.com
Optimil AS	296	0	Energi- og miljøteknologi	www.optimil.no
Promax AS	160	0	Teknisk konsulentvirksomhet	--
Rimol Miljøpark AS	0	0	Energi- og miljøteknologi	www.rimolmiljopark.no
Rockseis AS	0	0	Olje og gass	--
Safenode AS	0	0	IKT	www.getsafenode.com
Searcher Geoservice AS	1 055	1	Olje og gass	www.searchergeoservice.com
Seram Coatings AS	0	0	Energi- og miljøteknologi	www.seramcoatings.com
Skorstad Engineering AS	51	0	Maritim	www.iship.no
Superego AS	452	0	IKT	www.superego.as
Tangen Innovation AS	0	0	Teknisk konsulentvirksomhet	www.x-controls.com
The Staaker Company AS	577	3	IKT	www.staaker.com
Thelma Inn klima & Arbeidsmiljø AS	1 968	2	Energi- og miljøteknologi	www.thelmainneklima.no
TTA AS	0	0	Annen industri	www.tta-sound.com
Vepak AS	608	0	Mekanisk produksjon og produktutvikling	www.prosjektv.no
Voico AS	0	0	IKT	www.voico.no
Axess AS avd Orkanger	–	45	Olje og gass	www.axess.no
Elkem AS Thamshavn	–	166	Annen industri	www.Elkem.no
Epinova AS avd Trondheim	–	0	IKT	www.epinova.no
Heads AS avd Trondheim	–	0	Helse	www.saccadio.com
Seabed Geosolutions AS avd Trondheim	–	4	Olje og gass	www.seabed-geo.com

3.3 Nyetableringer 2015

Etableringstakten ser ut til å ha økt i løpet av 2015. Pr. januar 2016 var det registrert 40 nye teknologiselskaper med etableringsår 2015, mot 25 på tilsvarende tidspunkt i fjor. Dette er også høyere enn i januar 2014 (31) som reflekterte rekordåret 2013. Dersom trenden er representativ for året som helhet så tyder det på at antall nyetableringer i 2015 kommer til å nærme seg nivåene vi observerte i perioden 2011-2013.

Tabell 12: Nyetableringer i teknologibransjen i Trondheimsregionen 2015

Selskap	Bransje	Webside
Active Reamer Technology AS	Olje og gass	---
Activit AS	Teknisk konsulentvirksomhet	---
Appsolutt AS	IKT	www.appsolutt.com
BluEye Robotics AS	Maritim	www.blueye.no
Cardiomech AS	Helse	---
Cep Analytics AS	IKT	---
Codemander AS	IKT	---
Datec AS	IKT	www.datec.no
Din ERP AS	IKT	www.dinerp.no
Eelume AS	Olje og gass	---
EIR Solutions AS	Helse	---
Emip AS	Mekanisk produksjon og produktutvikling	---
Enoco ITB AS	Energi- og miljøteknologi	www.enoco.no
FunzioNano AS	Annen industri	---
Gobitech AS	Annen industri	---
Hawcom AS	IKT	---
Hybelrating.no AS	IKT	www.hawcom.com
Islero AS	IKT	www.hybelrating.no
Jobbr AS	IKT	www.islero.com
Lucient AS	IKT	www.jobbr.no
Mojob Norge AS	Mekanisk produksjon og produktutvikling	---
N og U AS	IKT	www.mojob.no
OKEA AS	Marin	---
Photocarrier AS	Olje og gass	---
Pick Your Day AS	IKT	www.photocarrier.com
Picterus AS	IKT	---
Proxloop AS	Helse	www.picterus.com
Sealab AS	IKT	---
Sembly AS	Maritim	www.sealab.eu
Serious Games AS	IKT	www.sembly.no
Shapecrafter AS	IKT	---
Tangen Engineering AS	IKT	www.shapecrafter.no
Tangen Subsea AS	Teknisk konsulentvirksomhet	---
Technium AS	Maritim	---
Trafikkselskapet AS	Annen industri	www.technium.no
Trololo AS	Annen industri	---
Wellstarter AS	Annen industri	---
Morefish AS avd Trondheim	Olje og gass	---
Novelda AS avd Trondheim	Olje og gass	---



Wellcem leverer polymerbaserte resiner (plastbasert sement) for å løse problemer med tapt sirkulasjon under boring av oljebrønner, tetting av lekkasjer, avstenging av soner og permanent plugging.

www.wellcem.no

4 Vekstvinnere 2014

I en periode der olje- og gassnæringen i Norge opplever tøffe tider er det både interessant og gledelig at begge årets teknologivinnere kommer fra olje- og gassbransjen. Sensorlink leverer instrumentering og utstyr for korrosjonsovervåking på rørledninger, og Wellcem leverer avanserte polymerbaserte materialer for tetting og plugging av brønner.

Kåringene er basert på offentlige regnskapstall for 2010-2014. Det er ikke foretatt noen kvalitativ vurdering av eventuelle ekstraordinære hendelser eller regnskapsposter hos selskapene. Forutsetningene fremkommer i tabellene.

Sensorlink AS – størst omsetningsvekst i 2014: Selskapet hadde 290 % omsetningsvekst fra 2013 til 2014. Av en omsetning på 50,4 mill kr leverte Sensorlink 10 mill kr i driftsresultat. Selskapet fikk en stor kontrakt med BP i 2014 på å levere korrosjonsovervåkingssystemer til Shah Deniz 2-feltet i Aserbajdsjan.

Wellcem AS – størst omsetningsvekst 2010-2014: Selskapet har hatt en gjennomsnittlig årlig omsetningsvekst på 47 % (CAGR) de siste fem årene. Wellcem hadde en omsetning på 81,8 mill. kr i 2014 og et driftsresultat på 14 mill. kr.

Tabell 13: Størst omsetningsvekst i Trondheimsregionen (2013-2014)

Forutsetning: Minimum 5 mill. kr i omsetning i 2013.

[Omsetning i 1000 kr]	Vekst	Oms. 2014	Oms. 2013	Etablert	Bransje
1 Sensorlink AS	290 %	50 406	12 920	1996	Olje og gass
2 Exploro AS	147 %	77 130	31 177	2005	Olje og gass
3 Sedicon AS	141 %	13 544	5 626	2001	Energi- og miljøteknologi
4 Rainpower Technology AS	131 %	23 659	10 229	2007	Energi- og miljøteknologi
5 PTM Industrier AS	113 %	41 154	19 291	2008	Energi- og miljøteknologi
6 Small Turbine Partner AS	110 %	41 157	19 602	2000	Energi- og miljøteknologi
7 Conoptica AS	74 %	22 207	12 737	1985	Annen industri
8 FEI Trondheim AS	70 %	27 182	16 032	2012	Olje og gass
9 Sapeg AS	69 %	13 290	7 880	1990	Mekanisk produksjon og produktutvikling
10 Xtronica AS	55 %	35 393	22 811	2005	Maritim

Tabell 14: Størst gjennomsnittlig omsetningsvekst (CGAR) i Trondheimsregionen (2010-2014)

Forutsetning: Minimum 5 mill. kr i omsetning i 2009.

[Omsetning i 1000 kr]	CAGR	Oms. 2014	Oms. 2010	Etablert	Bransje
1 Wellcem AS	47 %	81 848	11 941	2002	Olje og gass
2 WTW AS	43 %	37 511	6 180	2000	IKT
3 Resman AS	39 %	209 748	40 345	2005	Olje og gass
4 Signicat AS	37 %	44 030	9 074	2006	IKT
5 One Voice AS	34 %	46 692	10 961	2006	IKT
6 Sensorlink AS	33 %	50 406	12 104	1996	Olje og gass
7 Boostcom Media AS	33 %	37 340	9 041	2006	IKT
8 Devinco AS	32 %	44 302	11 239	2002	IKT
9 Exploro AS	29 %	77 130	21 804	2005	Olje og gass
10 Fedem Technology AS	29 %	34 042	9 688	1999	Teknisk konsulentvirksomhet



Harald Sleire, adm.dir i Sensorlink i Trondheim, viser frem selskapets nyeste produkt for korrosjonsmåling av rørledning.

4.1 Sensorlink – størst omsetningsvekst i 2014

I 2014 fikk Sensorlink verdens største kontrakt for permanent, sanntids subsea korrosjonsovervåking fra oljeselskapet BP. Kontrakten på 83 mill. kr er hovedårsaken til at selskapet tredoblet omsetningen fra 2013 til 2014.

Til forskjell fra mange andre teknologileverandører så selger Sensorlink som regel subsea-løsningene direkte til oljeselskapene. På kundelisten står blant annet Statoil, BP, ConocoPhillips, Shell, Chevron og ExxonMobil.

Opprinnelsen til teknologien var at gründer og tidligere SINTEF-forsker Øystein Balzersen i 1996 ønsket å anvende målemetodikk fra seismikk (lavfrekvent puls/ekko) sammen med ultralyd (høyfrekvent lyd). Ikke-destruktiv måling av ståltykkelse var allerede identifisert som et behov hos oljeselskapene, og Balzersen mente derfor at en ultralydbasert målemetode kunne ha et stort potensial.

– I de første 10 årene var vi et rent utviklingselskap. Vi lette rundtetter mulige anvendelser for teknologien. I løpet av denne tiden ble vi kjent for å være gode problemløser og fikk mange prosjekter på grunn av dette, forteller Harald Sleire, adm.dir i Sensorlink.

Sensorlink AS			
[MNOK]	2012	2013	2014
Driftsinntekter	17,0	12,9	50,4
Driftsresultat	2,4	-6,9	10,0
Resultat før skatt	2,4	-6,8	10,2



En PipeMonit SWARM S1 ultralydsensor inngår i en gruppe med flere sensorer som samarbeider om å bestemme korrosjonsrater for et topside eller landbasert rør.

Foto: Sensorlink

UltraMonit var selskapets første produkt og ble utviklet i samarbeid med Statoil. En rekke prototyper ble laget uten at Statoil tok i bruk teknologien. Først etter at ConocoPhillips Norge hadde kjøpt løsningen til Ekofisk noen år senere så ble Statoil kunde.

– Selve basisteknologien har ikke utviklet seg så mye de siste årene, men ytelsen har økt dramatisk. Sensorene våre kan nå måle veggtykkelse ned til 2,5 mikrometer. Det tilsvarer en femtiendedel av tykkelsen til et hårstrå!, sier Sleire.

I 2014 kom gjennombruddet da Sensorlink fikk BP-kontrakten for levering av ti UltraMonit subsea-enheter Shah-Deniz 2-feltet i det kaspiske hav. Da hadde BP allerede spurt de store leverandørene om de kunne løse problemet med å måle nedtykning av rørvegger. Sleire mener at den langsiktige merkevarebyggingen som problemløser, et kompetent leverandørnettverk og støtte fra Innovasjon Norge for gjennomføring av et kvalifiseringsprosjekt med BP var avgjørende for de ble valgt. Noen av samarbeidspartnerne i regionen er Inventas, SIMPRO, NORBIT, SINTEF Energi og Statoils forskingssenter.



Om Sensorlink AS

Sensorlink har kontor i Trondheim, ble etablert i 1996 og har 12 ansatte.

Sensorlink leverer systemer for sanntids korrosjonsovervåking av rørledninger. Instrumenteringen er ultralydbasert og anvendes subsea og på landbaserte installasjoner.

www.sensorlink.no

UltraMonit monteres på subsea rørledninger. Sensorlink har levert ti slike enheter til BP. Foto: Sensorlink

– Vi har med oss Axess og Investitude som eiere. Dersom du skal være teknologigründer så er eiere med egen praktisk erfaring svært verdifullt siden de forstår hvordan selskaper som oss best kan utvikles og driftes. Hos oss har eierne tilført vesentlig kompetanse når vi har vurdert prosjektrisiko og gjort viktige strategiske valg.

Omsetningen i 2015 blir på samme nivå som i 2014. Av inntektene i 2014 så utgjorde BP-kontrakten om lag 80 %.

– Det viktigste for oss nå er å lande nye kontrakter. Vi er trygge på teknologien vår, men produktspekteret er foreløpig litt smalt. Vi ser derfor på hvordan vi kan utvide produktspekteret ved å videreutvikle vår egen teknologi og integrere ny teknologi, forklarer Sleire.

Årets nyvinning fra Sensorlink er PipeMonit SWARM som er en liten ultralydsensor med like høy nøyaktighet som storebror UltraMonit. Forskjellen er at PipeMonit kan masseproduseres og kan tilbys til en langt lavere pris.

– Med denne skal vi nå volummarkedet på land og topside, avslutter Sleire.



Shah-Deniz 2-feltet i Aserbajdsjan
Foto: Statoil/Shahin Abasaliyev



Wellcem leverer produktet ThermaSet som benyttes til tetting av lekkasjer i oljebørner. Foto: Wellcem

4.2 Wellcem – størst omsetningsvekst 2010-2014

– Eventyret startet da vi fikk teste ut teknologien vår hos oljeselskapet Saudi Aramco. Det var hundre prosent suksess, og denne referansen har gitt oss mange nye kunder, sier Tarjei Gudmestad, leder for Wellcem. Selskapet leverer polymerbasert sement for tetting av lekkasjer i oljebørner. Etter mange år med teknologiutvikling og store investeringer så har Wellcem hatt to svært lukrative år i 2013 og 2014.

Hovedproduktet ThermaSet er en såkalt polymerbasert resin som pumpes ned i oljebørner. Når det når en viss temperatur så størkner det og blir til et hardt plastmateriale.

– Vi kan kontrollere størkningstidspunktet fra timer og ned til fem minutter. Materialet er fleksibelt og fungerer litt som plastikk – det er bevegelig selv om det er hardt, forteller Gudmestad.

Resinen benyttes blant annet ved tapt sirkulasjon under boring når borevæsken forsvinner ut i formasjonen. Etter at polymeren har størknet så kan boringen fortsette uten at borestrengen må trekkes. I vannproduserende børner så kan soner avstenges, eller så kan brønnen plugges permanent. Siden kontroll på størkningstidspunktet er kritisk, så har ThermaSet et sterkt fortrinn sammenliknet med tradisjonell sement og epoxybaserte løsninger.

Wellcem AS			
[MNOK]	2012	2013	2014
Driftsinntekter	32,5	81,3	81,8
Driftsresultat	-5,3	20,0	14,0
Resultat før skatt	-5,4	22,0	13,9



Tarjei Gudmestad, adm.dir i Wellcem

– Vi har hatt mange prosjekter i Midt-Østen de siste årene. På offshore-felt har de store problemer med boring og tapt sirkulasjon. På land er det lekkasjer som skyldes at sementen mellom føringsrørene sprekker opp. Vi har hatt 70-80 slik jobber de siste årene, sier Gudmestad. Wellcem øker aktiviteten i Kuwait, Oman og Malaysia samtidig som de gjør jobber på mer hjemlige trakter for blant annet BP, ENI, Maersk og Perenco.



Fysiske egenskaper som viskositet, størkningstemperatur og hardhet til plastmaterialet designes individuelt for hver brønn. Foto: Wellcem

Wellcem har merket nedgangen i oljesektoren det siste året. I 2015 gikk omsetningen og lønnsomheten ned sammenliknet med 2014. Gudmestad ser imidlertid positivt på 2016 og forventer fornyet vekst. Selskapet har fått flere nye ordrer og har store prosjekter på gang som ser lovende ut. Snart lanserer også Wellcem et nytt produkt for sandkontroll.

– Årsaken til at vi har lyktes er at vi har hatt et unikt produkt og at vi har hatt gode medarbeidere som har vært ute i felten. Vi har også vår egen forsknings- og utviklingsavdeling med høy kompetanse. Det er du nødt til å ha når du skal levere et produkt som ThermaSet, sier Gudmestad. Han innrømmer likevel at hard jobbing og litt flaks har vært medvirkende faktorer.

– Vi har et nært samarbeid med SINTEF Materialer og Kjemi. Mye av testingen og kvalifiseringen har blitt gjort der, og dét opplever både vi og kundene som et kvalitetsstempel. Vi fikk nylig et prosjekt på 10 millioner kroner fra forskningsrådets CLIMIT-program. Der skal vi utvikle teknologi som skal benyttes til å hindre oppsprekking i gamle reservoarer som skal lagre CO₂, fortsetter Gudmestad.

Wellcem eies av private trondheimsinvestorer og nåværende og tidligere ansatte.

– Eierstrukturen vår er en av grunnene til suksessen vi har hatt. Vi har fått lov til å jobbe i fred og tenke langsiktig. Samtidig har vi hatt raske beslutningsprosesser slik at vi har kunnet ta nye ideer raskt ut i markedet. Jeg har selv jobbet i store tunge selskaper og vet hvor lang tid det tar å få en bevilgning, sier Gudmestad.

– Akkurat nå har vi ingen kontroll på hvordan markedet vil se ut fremover, men vi er optimister. Jeg har vært 38 år i bransjen, så jeg vet av erfaring at markedet vil ta seg opp igjen. Vi har budsjettert med vekst i 2016, og det tror jeg ikke det er så mange bedrifter kan gjøre i disse dager, sier Gudmestad.

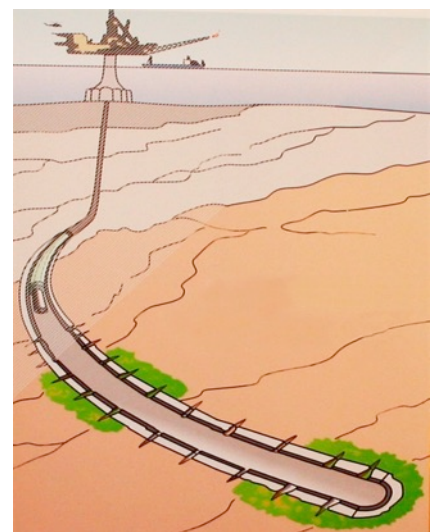
Om Wellcem AS

Wellcem ble etablert i 2002 og har 32 ansatte. Selskapet har forretningsadresse i Trondheim. Hoveddelen av de ansatte er lokalisert på Klepp i Rogaland og i Saudi Arabia.

Wellcem leverer polymerbaserte resiner (plastbasert sement) for å løse problemer med tapt sirkulasjon under boring av oljebrønner, tetting av lekkasjer, avstenging av soner og permanent plugging.

Utviklingen av hovedproduktet ThermaSet startet i 1990. Største kunde er Saudi Aramco.

www.wellcem.no



Isolering av vannproduserende soner i en oljebrønn. Illustrasjon: Wellcem

4.3 Øvrige topp-5 oversikter

Tabell 15: Størst driftsmargin i Trondheimsregionen (2014)

Forutsetning: Minimum 5 mill. kr i omsetning i 2014.

[Omsetning i 1000 kr]		Driftsmargin	Oms. 2014	Etablert	Bransje
1	Bertheussen It AS	77 %	31 048	2012	IKT
2	Exploro AS	61 %	77 130	2005	Olje og gass
3	Rainpower Technology AS	53 %	23 659	2007	Energi- og miljøteknologi
4	Bait AS	52 %	6 419	1997	IKT
5	Embida AS	51 %	5 064	2013	IKT

Tabell 16: Størst gjennomsnittlig driftsmargin i Trondheimsregionen (2010-2014)

Forutsetning: Minimum 5 mill. kr i omsetning i 2009.

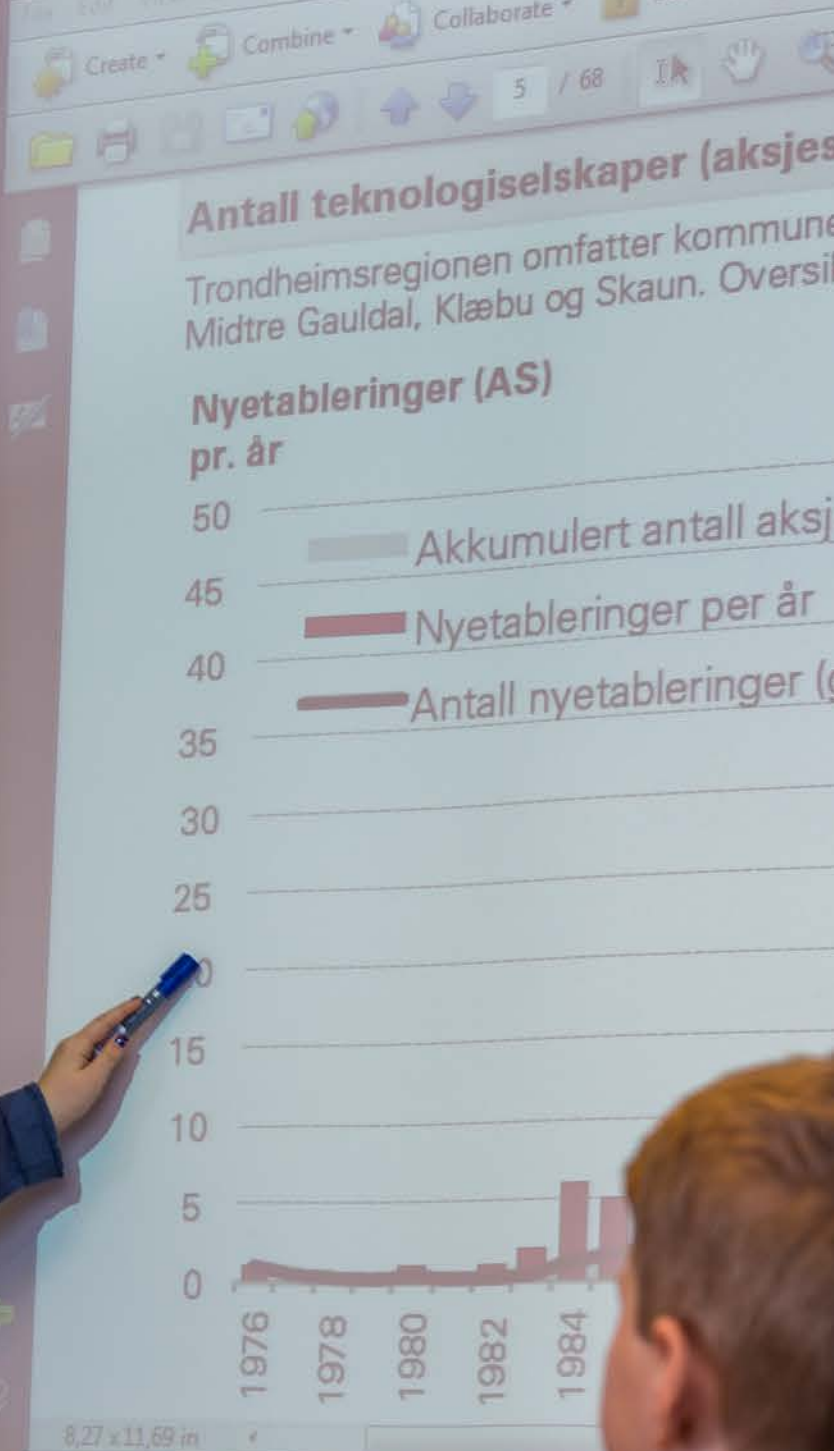
[Omsetning i 1000 kr]		Gjennomsnittlig driftsmargin	Omsætning 2014	Etablert	Bransje
1	Bait AS	51 %	6 419	1997	IKT
2	Exploro AS	49 %	77 130	2005	Olje og gass
3	Interwell Technology AS	40 %	231 385	1992	Olje og gass
4	Fueltech Solutions AS	35 %	15 442	2008	Olje og gass
5	Akva Group Software AS	27 %	35 075	1998	Marin

Tabell 17: Størst nominell økning i omsetning (2013)

Selskap	Økning i omsetning 2013-2014 [1000 kr]	Omsætning 2014 [1000 kr]	Kommune
1 Nordic Semiconductor ASA	321 491	1 052 283	Trondheim
2 Q-Free ASA	182 512	788 584	Trondheim
3 Electromagnetic Geoservices ASA	159 838	1 186 783	Trondheim
4 Hittite Microwave Norway AS	97 182	97 700	Trondheim
5 Acando AS	90 399	274 114	Trondheim

KONOMISK UTVIKLING

- ↳ 17% ØKST I OMSETNING
- ↳ 8% ØKST I ANTALL AKSATS
- ↳ 550 TEKNOLOGISLSKAPER
- ↳ 30M SYSSELSETTER, 9.872 ANSATTE



38 nye teknologiselskaper ble etablert i Trondheimsregionen i 2014. Dette er en netto nedgang på nær 40 % sammenliknet med 2013 som var et historisk toppår.

Foreløpige tall for 2015 viser at etableringstakten er på vei opp igjen og med en forventning om 50-60 nyetableringer.

5 Utvikling hos aksjeselskapene i Trondheimsregionen

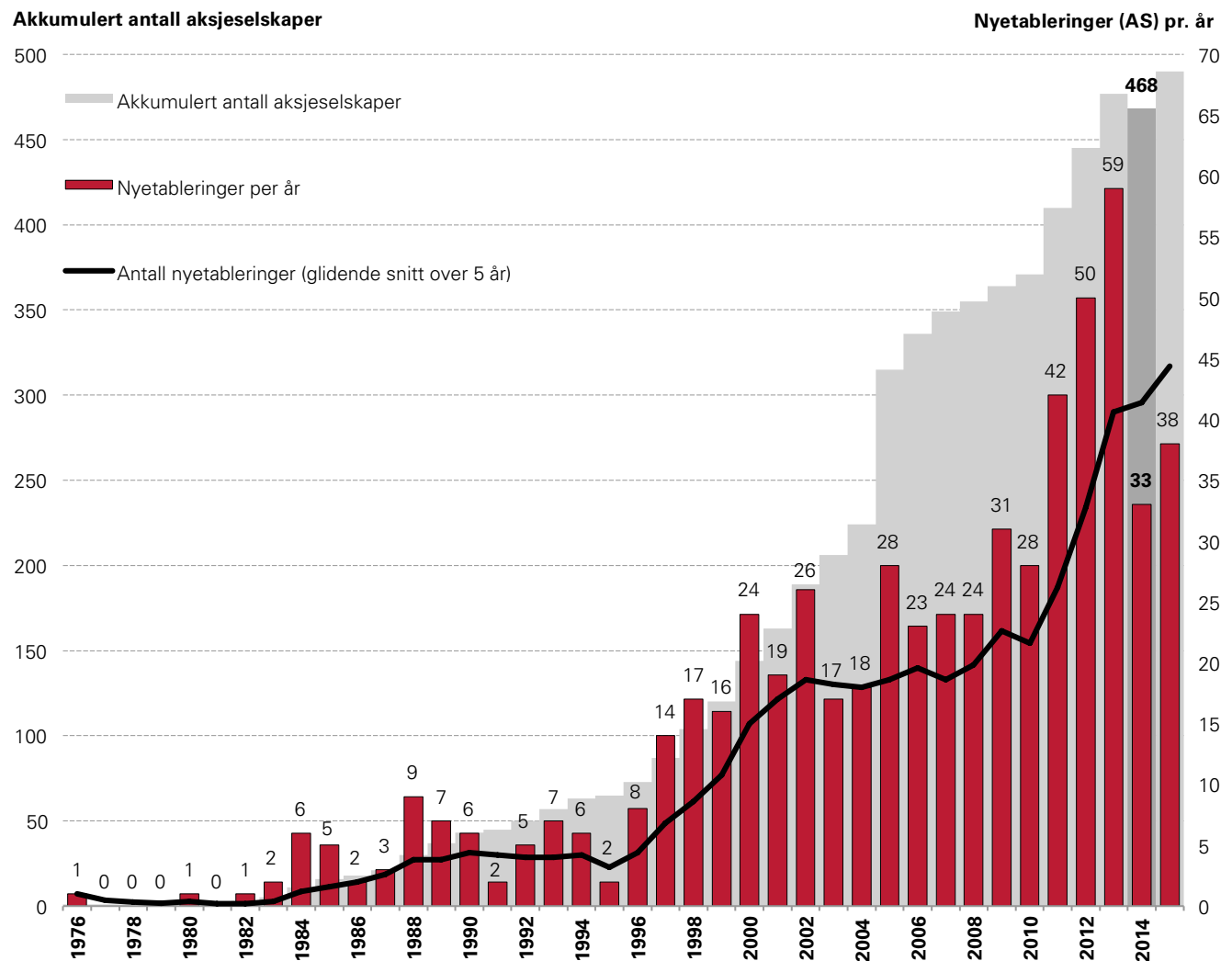
2014 var et nytt rekordår målt ut fra omsetning (15,6 mrd. kr), antall ansatte (10 508) og samlet driftsresultat (1,1 mrd. kr). Etableringstakten avtok imidlertid, og antall nye aksjeselskaper i 2014 ble halvert sammenliknet med 2013. For første gang siden Impellos målinger startet i 2005 var det også en netto reduksjon i antall teknologiselskaper i Trondheimsregionen.

Omsetningen økte fra 14,4 til 15,6 mrd. kr i 2014 (vekst 8,7%), samlet driftsresultat økte fra 0,8 til 1,1 mrd. kr (vekst 41,5 %) og samlet egenkapital hadde en marginal nedgang fra 6,9 til 6,7 mrd. kr (-2,2 %).

I 2014 ble det etablert 33 nye aksjeselskaper, og totalt var det 468 aksjeselskaper i drift ved utgangen av året. Dette er en netto nedgang på ni selskaper fra 2013.

Figur 8: Antall teknologiselskaper (aksjeselskaper) i Trondheimsregionen (1976-2015)

Trondheimsregionen omfatter kommunene Trondheim, Orkdal, Melhus, Malvik, Leksvik, Stjørdal, Rissa, Midtre Gauldal, Klæbu og Skaun. Oversikten omfatter aksjeselskaper. Underavdelinger inngår ikke.



Justering av regnskapstall

BTUPI hadde 1,3 mrd. kr i finansinntekter fra innmatsalg i 2010. Årsresultatet på 1,3 mrd. kr og midlertidig verdi på egenkapitalen i 2010 er holdt utenfor analysen.

Regnskapstall som ikke inngår i datagrunnlaget i analysen

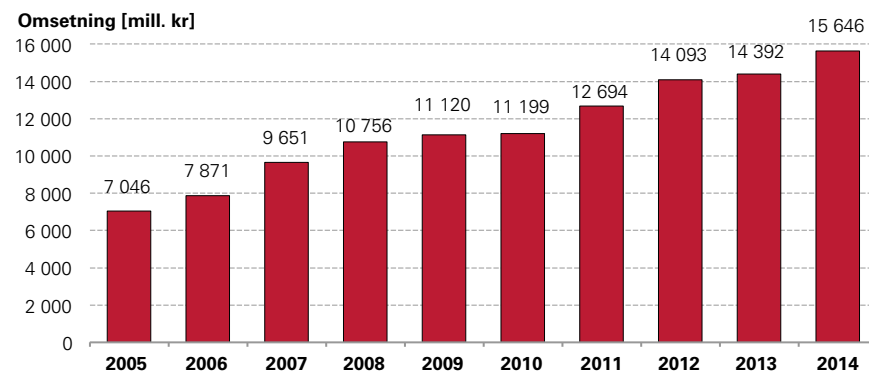
Det norske oljeselskap og Teekay Petrojarl Production er holdt utenfor datagrunnlaget i de økonomiske analysene. Regnskapstallene for disse selskapene er store (både i relative og absolutte størrelser) og har fluktuert så mye i de siste årene at det vil være vanskelig å belyse trender og utviklingstrekk for den øvrige porteføljen uten å holde disse tallene utenfor.

5.1 Omsetning og driftsresultat

Samlet omsetning for teknologiselskapene i Trondheimsregionen har økt hvert år siden Impellos målinger startet i 2005. Gjennomsnittlig vekst i perioden 2005-2008 frem til finanskrisen var 16 %. Etter svak vekst i 2013 (2 %) så økte den til 9 % i 2014. Nær halvparten (48 %) av aksjeselskapene økte omsetningen i 2014.

Figur 9: Samlet omsetning i teknologiselskapene (aksjeselskaper) i Trondheimsregionen (2005-2014)

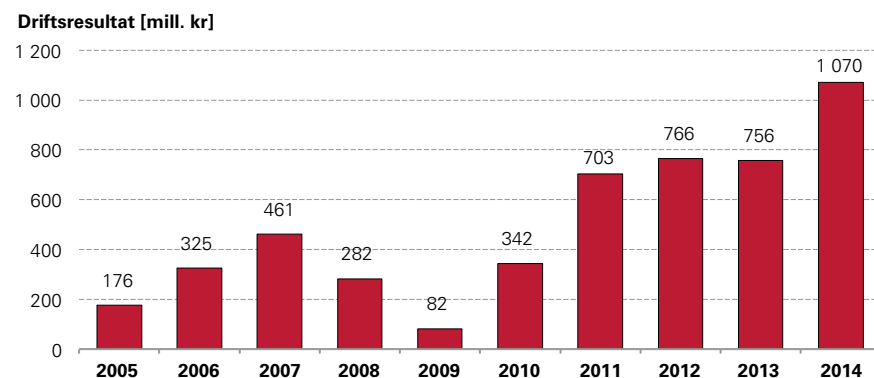
Det norske oljeselskap og Teekay Petrojarl inngår ikke i tallene.



Samlet har aksjeselskapene levert positivt driftsresultat hvert år siden 2005. Driftsresultatet hadde en nedgang under finanskrisen i 2008-2009, men allerede i 2010 begynte resultatene å forbedre seg. Mens resultatene var forholdsvis stabile i 2011-2013 har det vært en vekst på 41,5 % i 2014 fra 0,8 mrd. kr til 1,1 mrd. kr. De største bidragsyterne til økningen i driftsresultat er Hittite Microwave Norway som gjennomførte innmatsalg i 2014, og Q-Free, Nordic Semiconductor, Scanbio Marine Group, Exploro og Autronica Fire & Security.

Figur 10: Samlet driftsresultat i teknologiselskapene (aksjeselskaper) i Trondheimsregionen (2005-2014)

Det norske oljeselskap og Teekay Petrojarl inngår ikke i tallene.

**5.2 Årsresultat og egenkapital**

Forskjellen mellom driftsresultat og årsresultat er knyttet til finansielle kostnader, investeringskostnader og beskatning. Aksjeselskapene har levert et samlet årsresultat i intervallet +/- 150 mill. kr i perioden 2005-2011, mens vi de siste årene har sett en positiv trend med økning til 0,3 mrd. kr og 0,4 mrd. kr i henholdsvis 2012 og 2013. I 2014 har samlet årsresultatet økt med 72 % til 0,6 mrd. kr, noe som er tidens beste årsresultat for teknologiselskapene.

Figur 11: Samlet årsresultat i teknologiselskapene (aksjeselskaper) i Trondheimsregionen (2005-2014)

Det norske oljeselskap Teekay Petrojarl er utelatt fra beregningene. Tallene for 2010 er justert for BTUPI grunnet ekstraordinære poster.

Årsresultat [mill. kr]

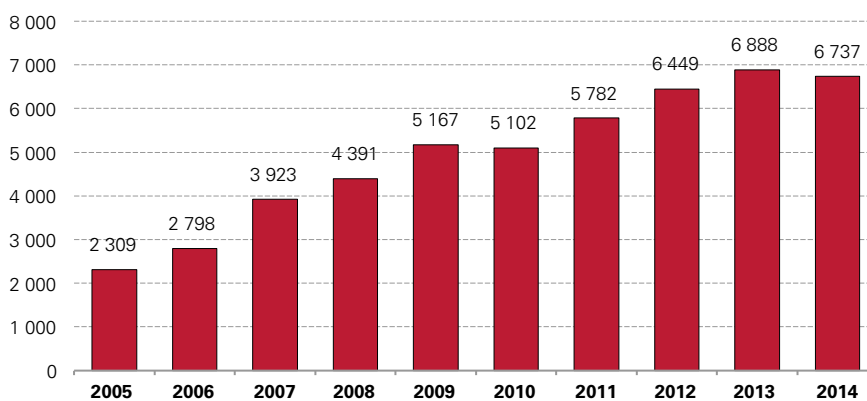


Med unntak av en marginal nedgang i 2010 har samlet total egenkapital hatt en stabil vekst. Samlet egenkapital påvirkes betydelig av de store selskapene i utvalget, og i 2014 utgjorde de ti største selskapene i regionen 60 % av den samlede egenkapitalen.

Figur 12: Samlet egenkapital i teknologiselskapene (aksjeselskaper) i Trondheimsregionen (2005-2014)

Det norske oljeselskap og Teekay Petrojarl er utelatt fra beregningene. Tallene for 2010 er justert for BTUPI grunnet ekstraordinære poster.

Egenkapital [mill. kr]

**Tabell 18: Selskaper som ikke inngår i beregningene for Trondheimsregionen**

Det norske oljeselskap ASA	2010	2011	2012	2013	2014
Omsetning	365 971	372 106	332 444	943 881	2 924 655
Driftsresultat	-1 999 622	-1 190 667	-3 842 971	-2 227 375	-1 883 240
Årsresultat	-690 352	-459 270	-957 251	470 529	-1 758 576
Egenkapital	3 160 173	3 676 551	3 738 362	-548 600	4 105 471

Teekay Petrojarl *)	2010	2011	2012	2013
Omsetning	228 803	216 705	625 029	1 587 541
Driftsresultat	1 407	-9 966	-1 958	354 968
Årsresultat	342 258	-608 751	-251 975	623 667
Egenkapital	1 812 684	879 134	632 573	3 702 379

*) Tallene for Teekay Petrojarl er summen av økonomiske nøkkeltall for selskapene Teekay Petrojarl Production AS, Varg Production AS, Teekay Petrojarl Offshore Crew AS, Teekay Petrojarl Offshore Siri AS, Piranema Production AS, Petrojarl 4 DA, Petrojarl I Production AS, Teekay Knarr AS og Teekay Petrojarl Tanker Crew AS.



Resman utvikler kjemiske tracere som benyttes til å forstå hvordan hydrokarboner strømmer gjennom et olje- og gassreservoar. I 2015 ble Resman kjøpt av oppkjøpsfondet Nordic Capital.

www.resman.no

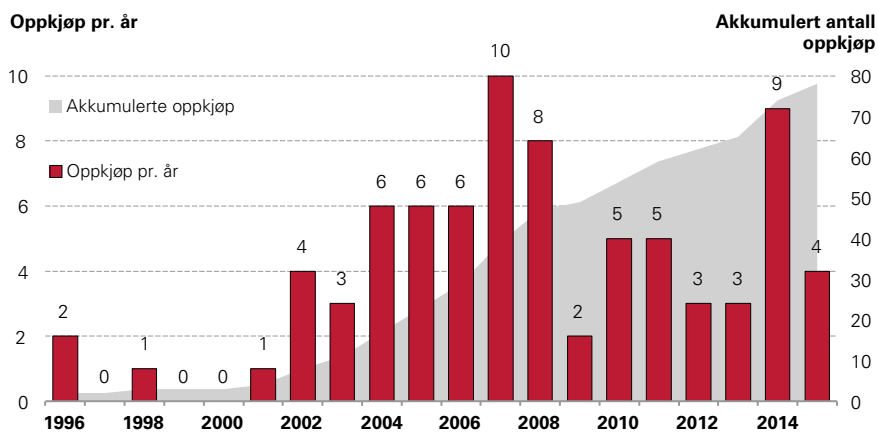
6 Oppkjøp og kompetent kapital

Siden 1996 er det registrert 78 oppkjøp av teknologiselskaper i Trondheimsregionen. Basert på kjent verdi for 50 % av transaksjonene, og et estimat for de resterende, er samlet transaksjonsverdi beregnet til 11,2 mrd. kr.

6.1 Oppkjøp

Frem til år 2000 har Impello registrerte tre oppkjøp av teknologiselskaper i Trondheimsregionen. Siden århundreskiftet har det vært transaksjoner hvert eneste år, med 2007 som et historisk toppår da ti selskaper ble solgt. I 2014 ble det gjennomført ni transaksjoner, og fire i 2015. Salget av Resman til Nordic Capital er blant de største transaksjonene som er gjennomført i teknologibransjen i Trondheimsregionen.

Figur 13: Antall oppkjøpte teknologiselskaper i Trondheimsregionen (1996-2015)



6.2 Transaksjoner i 2014

3d-radar solgt til Chemring Group for ca. 20 mill. kr.

Capgemini Norge sitt regionskontor i Trondheim solgt til Bouvet, som med dette oppkjøpet blir det største IKT konsultentselskapet nord for Dovre.

Ansatte, Leiv Eiriksson Invest og det franske programvareselskapet Transvalor kjøpte ut teknologien i **Ceetron** og etablerte nytt selskap med samme navn. Ceetron leverer programvare for visualisering av tekniske beregningsresultater.

Lithicon, som tilbyr programvare for visualisering og analyse av digitale modeller av kjerneprøver til olje- og gassindustrien, ble solgt til det internasjonale instrumenteringselskapet FEI Oil and Gas.

Marine Cybernetics tilbyr programvare for testing av kontrollsystemer på oljerigger og skip. DNV GL kjøpte selskapet og kan med det tilby testing og sertifisering av ombordsystemer som en del av sin portefølje.

Simpro har kjøpt seg opp til en eierandel på 94,3 % i **Noca**. Noca er en produksjons- og tjenesteleverandør innen elektronikk og elektronikkutvikling.

Transaksjoner utenfor regionen

Det er verdt å merke seg at det har vært flere transaksjoner i teknologiselskaper som har utspring fra SINTEF-miljøet, men som har forretningsadresse andre steder i Norge.

Eksempler er **GasSecure** som ble kjøpt opp av Dräger for 500 mill. kr og en transaksjonen der SINTEF solgte sine aksjer i **eDrilling** til Teresoft.

Gjennom oppkjøpet øker Simpro sin markedsandel innen produksjon av høyteknologisk elektronikk og elektromekanikk.

Sportradar tilbyr datatjenester til pengespill- og medieindustrien. Selskapet ble kjøpt av oppkjøpsfondet EQT VI. Sportradar har vært gjennom en rekke mindre transaksjoner der EQT også tidligere har vært på eiersiden gjennom fondet EQT Expansion Capital II.

Telcage ble først solgt fra Telenor til CoFounder og ansatte, før selskapet deretter ble kjøpt av Steinsvik Group. Telcage leverer tjenester for fjerndrift og fjernovervåking av oppdrettsanlegg. Steinsvik Group utvider dermed markedsområdet sitt ved å kjøpe opp sin største konkurrent.

Det amerikanske selskapet Chyronhego har kjøpt en majoritetsandel i **ZXY Sport Tracking**, et selskap som tilbyr analyseteknologi for ulike idretter.

6.3 Transaksjoner i 2015

I 2015 solgte NTNU Technology Transfer sin eierandel i **Kahoot!** til Mamut-gründerne Eilert Hanoa og Martin Kværnstuen. De eier nå 20 % av selskapet, og transaksjonen priset Kahoot! til 55 mill. kr. Gjennom 2015 har det vært gjennomført ytterligere emisjoner og transaksjoner i selskapet.

Resman ble solgt for mer enn 1 mrd. kr til Nordic Capital. Resman utvikler kjemiske tracere som benyttes til å forstå hvordan hydrokarbonene strømmer gjennom reservoaret.

Dsafe, som i 2009 ble etablert av fire ingeniører i Trondheim, ble solgt til det svenske betalingskonsernet Bambora. Selskapet leverer en digital plattform som hjelper selgere med å analysere salgs- og kundedata i sanntid, og har over 5000 kunder i Norden, blant annet sportskjeden XXL.

Ship Modelling & Simulation Centre er den foreløpige siste registrerte transaksjonen i 2015. Kongsberg Maritime, som var en av de eksisterende eierne, kjøpte ut de øvrige aksjonærene.

Tabell 19: Oppkjøp 2014/2015

Oversikten viser oppkjøp der majoriteten av aksjene har endret eier. En samlet historisk oversikt over registrerte oppkjøp finnes i vedlegg B.

Oppkjøpt selskap	År	Kjøper
Ship Modelling & Simulation Centre AS	2015	Kongsberg Maritime AS
Kahoot! AS	2015	Diverse
Dsafe	2015	Bambora
Resman AS	2015	Nordic Capital
3d-radar AS	2014	Chemring Group
Capgemini Norge AS avd Trondheim	2014	Bouvet ASA
Ceetron AS	2014	Transvalor S.A, Leiv Erikson Invest AS m/flere
FEI Norway Holding AS (tidl. Lithicon)	2014	FEI (NASDAQGS: FEIC)
Marine Cybernetics AS	2014	DNV GL
Noca AS	2014	Simpro Holding AS
Sportradar AS	2014	EQT1
TelCage AS	2014	Steinsvik Group AS
ZXY Sport Tracking AS	2014	Chyronhego (NASDAQ-selskap)

6.4 Kompetent kapital

99 (21 %) av teknologiselskapene som var i drift i 2014 har eller har hatt profesjonelle investorer på eiersiden – såkalt «kompetent kapital». Analysen viser at verdiskapingen i disse selskapene har vært forholdsmessig høyere enn i selskapene uten kompetent kapital. Vi ser en tendens til at flere og flere selskaper får kompetent kapital på eiersiden, noe som er vitner om økende interesse for teknologibransjen hos investorene i regionen.

Samlet representerte de 99 selskapene med kompetent kapital på eiersiden en verdiskapingsandel på 44 % av den samlede verdiskapingen i 2014, mens de øvrige 369 selskapene utgjorde 56 %. Verdiskapingen fra selskaper med kompetent kapital og øvrige selskaper var på henholdsvis 3,1 og 4,0 mrd. kr i 2013. Dette tilsvarer henholdsvis 32 og 11 mill. kr pr. selskap.

Tabell 20: Kompetent kapital og verdiskaping i teknologibedriftene i Trondheimsregionen (2014)

	Kompetent kapital	Andre	Sum
Antall aksjeselskaper	99	369	468
Andel aksjeselskaper av total (446)	21 %	79 %	100 %
Verdiskaping [mill. kr]	3 142	3 994	7 136
Andel verdiskaping av total	44 %	56 %	100 %
Verdiskaping pr. aksjeselskap [mill. kr]	32	11	15

Tabell 21: Oversikt over miljøer inkludert under kompetent kapital

Alliance Venture	Leiv Eiriksson Nyskaping	Sarsia Seed	Såkkorninvest Midt-Norge
Alliance Venture Polaris	Nexus Capital	Selvaag Invest	Teknoinvest
ASEV	Norsk Innovasjonskapital	Sikom	Telenor Venture
Biomar	Norinnova TTO	Sikon	Thams Invest
BTU	Norsk Innovasjonskapital	SINTEF TTO	Trondheim Næringsinvest
CoFounder	Norsk Nyetablering	SINTEF Venture	Trøndelag næringsinvest
Energy Future Invest	Norsk Vekst	SINVENT	Trøndelag vekst
Falanx	Northzone	SpareBank 1 SMN Invest	TrønderEnergi Invest
Ferd	Northzone Ventures	Spinout Invest	Venturos
Greenway	NTNU TTO	Spinout Venture I	Verdane
Hafslund	Nunatak	Spinout Venture II	Verdane Capital V
Incita Venture	NYAS	Statoil Technology Invest	Viking Venture
Incitia venture	Origo Ventures	Statoil Venture	Warburg Pincus
Investinor	Plasus	Staur	
Kverva	ProVenture Seed	Staur Aqua	
Leiv Erikson Invest	Salvesen & Thams	Staur Private Equity	

Kompetent kapital

«Kompetent kapital» er profesjonelle og aktive eiere som går inn i teknologiselskaper med egenkapital og kompetanse for å utvikle selskaper i såkorn- og vekstfase.



Høsten 2015 åpnet **SINTEF Energi** et nytt energilaboratorium på Blaklia i Trondheim til 165 millioner kroner. Der skal SINTEF bl.a. forske på høyspenningsteknikk og teste ut komponenter sammen med industrien. Støtspenningsgeneratoren til venstre kan levere simulerte lynoverspenninger, med spenninger opp til 2,4 millioner volt. www.sintef.no

7 Aksjeselskaper med utspring fra forskningsmiljøene

NTNU, SINTEF og Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) er sentrale forskningsmiljø i Trondheimsregionen. Disse institusjonene har over flere år bidratt med både kompetanse og ideer som har ledet frem til etablering av selskaper med banebrytende teknologi. Omtrent en tredjedel av teknologiselskapene i regionen har opphav fra disse miljøene.

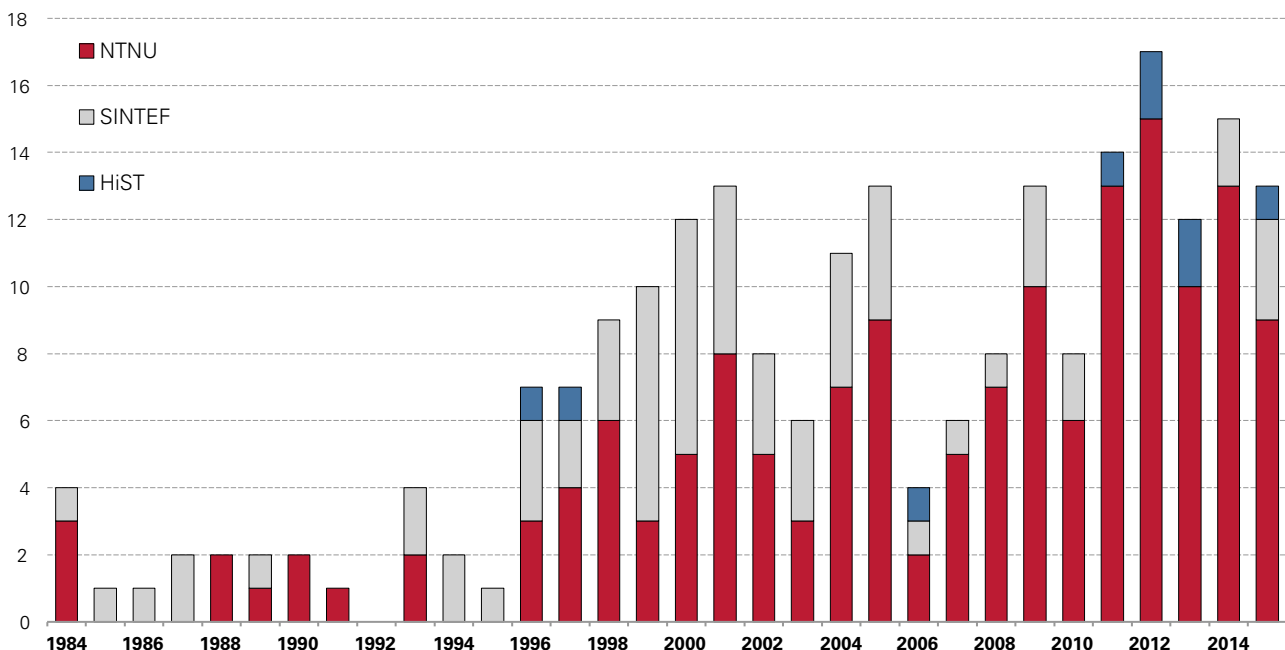
Antall nyetableringer i Trondheimsregionen med opphav fra de tre institusjonene har variert noe fra år til år. Det har vært høy aktivitet de siste årene, og i 2014 kom 11 av de 38 nyetableringene fra NTNU, SINTEF og HiST. Eksempler er Haukr (nå The Staaker Company), FunzioNano, BlueEye Robotics og Jobbr.

SINTEF har i tillegg etablert flere selskaper med forretningsadresse utenfor Trondheimsregionen. Eksempler er SpermVital AS (Hamar), GasSecure AS (Oslo), Catenda AS (Oslo) og SpinChip Diagnostics AS (Oslo). Disse inngår ikke i figuren under.

Figur 14: Teknologiselskaper med utspring fra NTNU, SINTEF og HiST (1984-2015)

Oversikten viser antall nyetableringer fra forskningsmiljøene med registrert forretningsadresse i Trondheimsregionen. Selskaper etablert i andre regioner i Norge inngår ikke.

Antall nyetableringer



Tabell 22: Selskaper med opphav fra NTNU

3d-radar AS	Deamp AS	Integrated Optoelectronics AS	SCP Orthopedics AS
Aalberg Audio AS	DHZ Solutions AS	Islero AS	Searis AS
Able Magic AS	Dogu AS	IWMAC AS	Sembly AS
Additive Technologies AS	Dsafe AS	Jobbr AS	Sense Offshore AS
Advanced Biopolymers AS	Dynamica AS	Kadabra Produktdesign AS	Sensorlink AS
Agitel AS	Dynavec AS	Kahoot! AS	Sentinel Software AS
Alupro-N AS	Ecotone AS	Koosli AS	Seram Coatings AS
Apim Therapeutics AS	Ecoxy AS	Kunnskapsløypa AS	Sky Labs AS
Aps Robotics AS	Edatek AS	Lingit AS	Small Turbine Partner AS
Aptomar AS	Edialog24 AS	Luxsave AS	Smartgenerator AS
Aquaoptima AS	Eelume AS	Lydia AS	Smartmotor AS
Areto ERP AS	EIR Soutions AS	Marine Cybernetics AS	Solution Seeker AS
Arm Norway AS	Elpred AS	Markland Technology AS	Sonowand AS
Assitech AS	Emseis AS	Mazemap AS	Spine AS
Atbrox Consulting AS	Endors AS	Memfoact AS	Sportradar AS
Autronica Fire And Security AS	Entropia AS	Memkite AS	Surf Technology AS
Axia Utvikling AS	E-scape AS	Metis Productions AS	Tech Damper AS
Beatstack AS	Exaid AS	Misa AS	Technium AS
Bertheussen IT AS	Feat. AS	Morpho Solar AS	Thelma Inneklima & Arbeidsmiljø AS
Biosergen AS	Fedem Technology AS	Nice Industridesign AS	The Staaker Company AS
Bitreactive AS	Fem Engineering AS	Norsk Automatisering AS	Tind Technologies AS
BluEye Robotics AS	Found AS	Norsk Helseinformatikk AS	Trollhetta AS
Boost Communications AS	G Flow AS	Optimeering Aqua AS	Unitimer AS
Ceramic Powder Technology AS	GE Vingmed Ultrasound AS	Optonor AS	Vectron Biosolutions AS
Checkware AS	Geneseque AS	Optoplan AS	Vepak AS
Chiron AS	Glucoset AS	Pelagic Power AS	Verdande Energy AS
Compbuoy AS	Gobitech AS	Pera AS	Verdande Finance AS
CompileIT AS	Havtek AS	Petostreamz AS	Verdande Healthvare AS
Connect Lng AS	Hubro Education AS	Picterus AS	Verdande Technology AS
Conoptica AS	IdleTechs AS	Piscada AS	Virtualworks AS avd. Trondheim
Corsane AS	Initial Force AS	Q-Free ASA	Vivit AS
Crayonano AS	Innovative Science Projects AS	Raster Games AS	Voico AS
Crosshairs Embedded AS	Innsep AS	Rendra AS	WTW AS
Cybernetica AS	Inphase Solutions AS		

Tabell 23: Selskaper med opphav fra SINTEF

Active Reamer Technology AS	Doble Transinor AS	Link FTR AS	Robertson Geolab NOR AS
Akva Group Software AS	DTech AS	Listen AS*	Roxar AS avd. Trondheim
Alupro-N AS	Ecowat AS	Lodic AS	Sense Offshore AS
Aqua Gen AS	Ecoxy Afterburner AS	Lydia AS	Sensorlink AS
Aqualyng AS	eDrilling AS*	Marbileads AS	Shapecrafter AS
Biosergen AS	Energos AS	Markland Technology AS	SimLink AS
Cameron Systems AS	Enoco AS	Migris AS	Solsilc Development Company AS
Catenda AS*	Exploro AS	Nordic Semiconductor ASA	Sonowand AS
Ceetron AS	Exprosoft AS	Norsk Helseinformatikk AS	SpermVital AS*
C-Feed AS	Fueltech Solutions AS	Piscada AS	Spinchip Diagnostics AS*
Complex Flow Design AS	Fugro Oceanor AS	Powel AS	Teknita AS
Computational Industry Technologies AS	FunzioNano AS	PPM AS	Thelma Biotel AS
Cybernetica AS	GasSecure AS*	Proxycom AS	Thelma Inneklima & Arbeidsmiljø AS
Devico AS	Honeywell Hearing Technologies AS	Resman AS	Veritrack AS*
Devico International Operation AS	Intrapoint AS	Revolt Technology AS	Virtuaworks AS avd. Trondheim
	Kongsberg Seatex AS		

* Selskaper etablert utenfor Trondheimsregionen

Tabell 24: Selskaper med opphav fra Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST)

3D Motion Technologies AS	Hoopla AS	Råd AS
E-Scape AS	Hyberlating.no AS	Soundscape Studios AS
Grip Products AS	Kybernesis AS	

Kommentar til tabell 22-24: Selskapsoversikten utarbeidet av Impello i samarbeid med NTNU, SINTEF og HiST. Impello tar forbehold om at det kan være unøyaktigheter og at det er selskaper som mangler eller er plassert feil.

Det er vanskelig å sette entydige kriterier for hvilke selskaper som skal tas med og hvilke som er naturlige å utelate. Utgangspunktet for selskapsetableringene kan være forskningsresultater og doktorgradsarbeider som er kommersialisert av vitenskapelig ansatte, eller forretningsideer som er utviklet av studenter eller ferdigutdannede kandidater som har opparbeidet generell kunnskap gjennom sin utdanning.



Innovasjon
Norge

Olaf Prestvold og Vigdis Harsvik hos **Innovasjon Norge** i Sør-Trøndelag. I 2015 bevilget Innovasjon Norge mer enn 220 mill. kr i lån og tilskudd til teknologibedriftene i Trondheimsregionen.

www.innovasjonnorge.no

8 Lån og tilskudd fra det offentlige virkemiddelapparatet

Samlet Skattefunn-fradrag for teknologibedriftene i Trondheimsregionen ble halvert fra 2013 til 2014. De siste to årene (2013-2015) har tilskuddsvolumet fra Norges forskningsråd har blitt redusert med mer enn 50 %. I 2014 var sum lån og tilskudd fra Innovasjon Norge omtrent på nivå med tidligere år, men hadde en sterk økning i 2015 som følge av et stort enkeltengasjement.

Selv om prosjektstøtten fra forskningsrådet har blitt redusert så er antallet innvilgede FoU-prosjekter likt i 2015 som i 2013. Gjennomsnittlig prosjektstørrelse har dermed blitt redusert, noe som også trolig gjelder for Skattefunn-ordningen (Impello mangler data for Skattefunn). Årsaken til den sterke nedgangen er dels at bedriftene reduserer sine investeringer i forskning og produktutvikling i økonomisk krevende tider, og dels at flere av de store industri-selskapene reduserer sin FoU-aktivitet og finansiering av eksterne prosjekter. Dette får direkte konsekvenser for leverandørindustrien og teknologiselskapene.

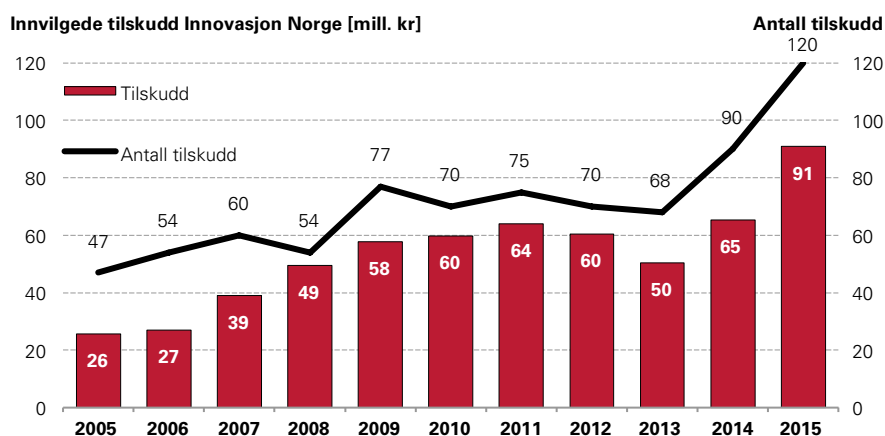
8.1 Innovasjon Norge

Tilskudd: Data fra Innovasjon Norge omfatter blant annet OFU/IFU, miljøteknologiordningen, etablerertilskudd og bedriftsutviklingstilskudd. I 2015 ble det bevilget 91 mill. kr i tilskudd til teknologibedriftene i Trondheimsregionen. Dette er historisk høyt og reflekterer økt satsing på innovasjon og nyskaping hos politikerne, og økte rammer i statsbudsjettet.

Historisk har antall prosjekttilskudd vært ca. 70 per år, men dette økte til 90 i 2014 og 120 i 2015. Årsaken er interne endringer hos Innovasjon Norge der målet er å effektivisere behandlingen av første fase etablerertilskudd. Tildelingen av tilskudd skjer nå i flere faser enn tidligere, men antall prosjekter og selskaper som får støtte har ikke økt tilsvarende. Mange prosjekter og selskaper får støtte i flere faser, noe som vises i økningen i antall tilskudd.

Figur 15: Tilskudd fra Innovasjon Norge til teknologibedriftene (2005-2015)

Tilskuddene er ikke periodisert over prosjektperiodene. Oversikten viser sum tilskudd (mill. kr.) for de aktuelle årene da tilskuddene formelt ble innvilget.



Viktig risikoavlastning

Tilskudd og lån fra det offentlige virkemiddelapparatet er en viktig finansieringskilde for mange teknologiselskaper i oppstarts- og vekstfase, og en viktig risikoavlastning for eierne.

Gjennomsnittlig størrelse per tilskudd har gått ned fra ca 850 000 kr i 2010-2012, til ca 750 000 kr i 2013-2015. Det forventes at antall tilskudd vil fortsette å øke i tråd med regjeringens uttalte mål om å satse på nyskaping gjennom Innovasjon Norge.

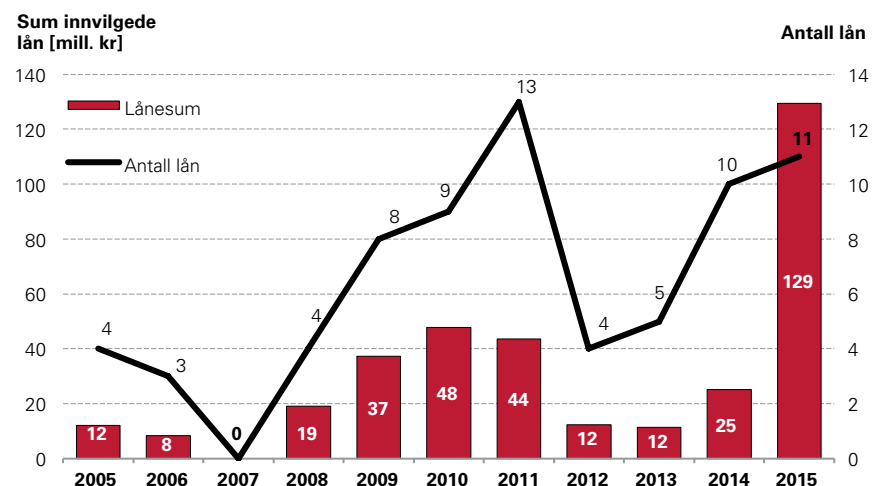
Lån: Etter en periode med lavt utlånsvolum i 2012 og 2013, så økte sum innvilgede lån til 25 mill. kr i 2014. I 2015 ble det innvilget 129 mill. kr til 11 lånesøknader. 100 mill. kr er knyttet opp mot ett låneengasjement. Dersom man ser bort fra dette ekstraordinære tilfellet så er sum innvilgede lån og antall bevilgninger på samme nivå som i 2014.

I 2015 har Innovasjon Norge gjort en policyendring for tildeling av lån. Teknologiselskaper som er i vekst, og som har en positiv inntjening, har nå mulighet til å få lån med mindre sikkerhet enn tidligere. Det kan derfor forventes at utlånsvolumet kan øke i 2016.

Oversikten i figuren under gjelder kun lån. For perioden 2009-2015 utgjør bevilgninger fra Innovasjon Norges garantiordninger ca. 16 mill. kr.

Figur 16: Lånetilsagn fra Innovasjon Norge til teknologibedriftene i Trondheimsregionen (2005-2015)

Lånene er ikke periodisert over prosjektperiodene. Oversikten viser sum innvilgede lån for de aktuelle årene som lånene formelt ble innvilget. Garantier inngår ikke.



Tabell 25: Andel bedrifter med kompetent kapital som har mottatt lån/tilskudd fra Innovasjon Norge (2005-2015)

Eiersammensetning	Antall bedrifter	Antall bedrifter som har mottatt lån/tilskudd	Andel bedrifter som har mottatt lån/tilskudd
Kompetent kapital	99	76	77 %
Andre	369	169	46 %
Sum	468	245	52 %

Kompetent kapital og tilskudd fra det offentlige

I 2014-porteføljen er det en større relativ andel av de 99 virksomhetene med kompetent kapital på eiersiden som har mottatt lån og tilskudd fra Innovasjon Norge sammenliknet med de andre 404 bedriftene uten kompetent kapital.

77 % av selskapene med kompetent kapital på eiersiden har mottatt lån og tilskudd, mot 46 % av de andre selskapene.

I tillegg er det opprettet en ordning via Innovasjon Norge der det kan stilles til rådighet pre-såkornkapital for innovative selskaper med vekstambisjoner med mål om å bidra til å ta selskaper gjennom kommersialiserings- og vekstfasen. I praksis overføres pengene fra Innovasjon Norge til en universitets-TTO eller inkubator, som igjen benytter midlene til å matche egenkapital som privat kapital går inn med. Hovedstolen tilbakebetales til Innovasjon Norge ved en fremtidig exit.

8.2 Enova

Enova støtter energi- og klimatiltak og der det finansielle tilbudet er organisert i ulike støtteprogrammer. Siden 2005 er det kun seks av selskapene i Impellos database som har mottatt direkte støtte fra Enova (sum 143 mill. kr). Dette gir likevel ikke et representativt bilde siden det som oftest er *prosjektene* som mottar støtten (f.eks. et utbyggingselskap for en vindpark) og ikke teknologiselskapene direkte. Teknologiselskapene er ofte underleverandører i prosjekter som mottar Enova-støtte, og fanges dermed ikke opp i de offisielle statistikkene.

Impello har ikke gjort noen vurderinger av hvilken indirekte effekt Enovas støtteprogrammer har gitt for teknologibedriftene.

8.3 Norges forskningsråd

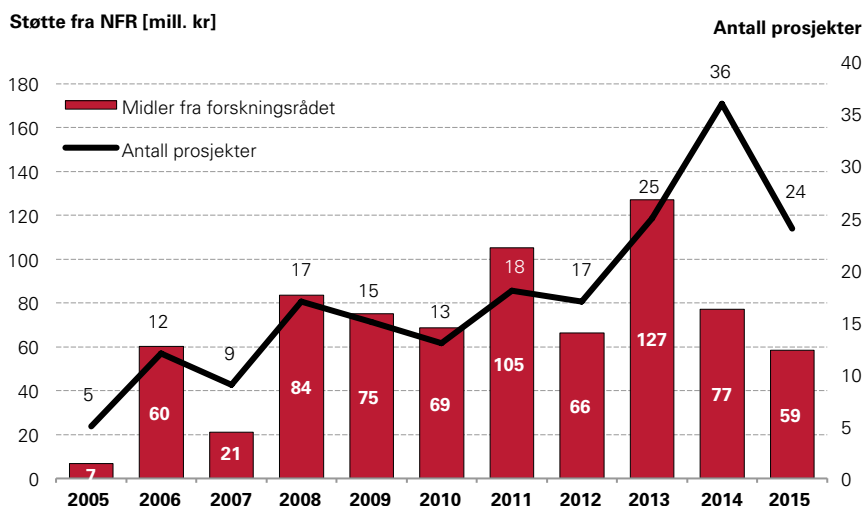
Antall prosjekter (med bedrifter som søkere) som har fått innvilget prosjektstøtte fra forskningsrådet har vært relativt stabilt i perioden 2008-2012. Det årlige tilskuddsvolumet har vært i intervallet 60-80 mill. kr i denne perioden, med unntak av 2011 der en enkeltbevilgning på 28 mill. kr bidro til å løfte nivået til 105 mill. kr.

I 2013 økte både antall prosjekter og sum innvilget støtte. 25 prosjekter fikk innvilget en samlet finansiering på 127 mill. kr. Fire store prosjektene mottok til sammen 58 mill. kr av dette beløpet.

Selv om antall prosjekter har holdt seg høyt i 2014 (36) og 2015 (24), så har sum innvilgede midler blitt redusert. Ettersom antall prosjekter har vært høyt gjør dette at gjennomsnittlig størrelse pr. prosjekt er mer enn halvert fra ca 4,7 mill. kr i 2008-2012 til ca 2,3 mill. kr i 2014-2015.

Figur 17: Forskningsmidler fra Norges forskningsråd til teknologibedriftene i Trondheimsregionen (2005-2015)

Forskningsmidlene er ikke periodisert over prosjektperiodene, men viser hvilket år bevilgningen ble gitt. Finansiering til forskningsinstitusjonene inngår ikke.



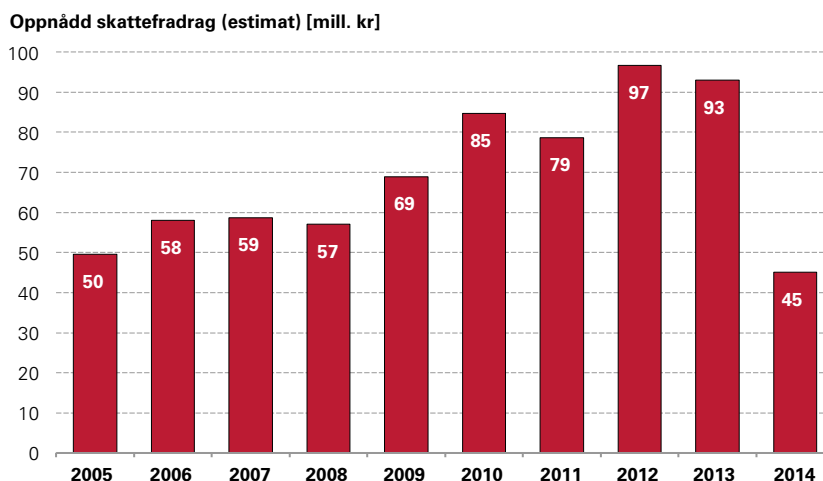
8.4 Skattefunn-ordningen

Skattefunn-ordningen er en rettighetsbasert ordning som skal stimulere til økt forsknings- og utviklingsinnsats i norsk næringsliv. Skattefradraget er inntil 20 % av godkjente FoU-kostnader, og er oppad begrenset til 15 mill. kr pr. selskap pr. år for egenutført FoU (økes til 20 mill. kr fra 2016). Dersom bedriftene har kjøpt forskningstjenester fra en godkjent FoU-institusjon er rammen for sum egenutført og innkjøpt FoU maksimalt 33 mill. kr (økes til 40 mill. kr fra 2016).

Oppnådd skattefradrag hos teknologibedriftene har gått kraftig ned i 2014 uten at Norges forskningsråd kan peke på noen spesifikk årsak. Den mest nærliggende forklaringen er nedkjølingen i norsk økonomi og at bedriftene reduserer sine investeringer i forskning og produktutvikling i økonomisk krevende tider.

Figur 18: Oppnådd skattefradrag (estimat) hos teknologibedriftene i Trondheimsregionen (2005-2014)

Figuren viser oppnådd skattefradrag (estimat) hos teknologibedriftene som inngår i datagrunnlaget i Impello-analysen. Sum innvilgede Skattefunn-midler for alle bedriftene i Trondheimsregionen (inklusive bedrifter som ikke inngår i Impello-analysens portefølje med teknologiselskaper) er multiplisert med faktor 0,5. Se hovedtekst for mer detaljert forklaring. Kilde: Norges forskningsråd, 2014/2015.



Tabell 26: Innvilgede (budsjetterte) Skattefunn-midler for alle aksjeselskapene i Trondheimsregionen (2005-2014)

Tabellen viser innvilgede, budsjetterte Skattefunn-midler for alle selskapene i Trondheimsregionen (inklusive selskaper som ikke inngår i Impellos portefølje med teknologiselskaper).

[mill. kr]	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Trondheim	99,2	103,1	96,4	118,3	145,5	135,1	168,5	167,0	80,7
Orkdal	0,9	0,5	2,1	1,3	3,2	4,1	5,2	5,4	1,5
Melhus	3,3	3,4	2,3	2,7	2,7	1,9	2,1	1,1	0,4
Malvik	0,4	0,2	0,3	0,7	0,4	0,3	0,4	1,0	0,3
Rissa	0,4	0,0	0,0	0,8	1,0	0,8	2,1	0,8	1,7
Midtre Gauldal	0,1	0,2	0,1	0,0	0,5	1,4	0,2	1,7	0,1
Klæbu	1,9	2,8	3,3	3,5	2,7	2,8	2,0	1,7	0,0
Skaun	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Leksvik	3,6	2,7	4,0	4,8	10,2	9,2	9,2	4,0	4,7
Stjørdal	5,8	4,2	5,6	5,7	3,2	1,7	3,6	3,2	0,6
Sum innvilget	115,9	117,3	114,1	137,8	169,4	157,3	193,3	185,9	90,1

Tabell 27: Oppnådd (estimert) skattefradrag i teknologiselskapene i Impello-analysen (2005-2014) Justeringsfaktor 0,5

Tabellen viser estimert oppnådd skattefradrag hos teknologiselskapene i Trondheimsregionen. Et konservativt estimat er at selskapene som inngår i datagrunnlaget i Impello-analysen representerer 70 % av de innvilgede prosjektene. Skattefunn sine egne erfaringsdata viser at det oppnådde skattefradraget historisk har vært 69 % av sum innvilgede Skattefunn-midler. Samlet skattefradrag er beregnet ved å multiplisere brutto innvilgede Skattefunn-midler med faktor 0,5 ($0,70 * 0,69$ og avrundet til 0,5).

[mill. kr]	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sum (alle selskap)	115,9	117,3	114,1	137,8	169,4	157,3	193,3	185,9	90,1
<i>Multiplisert med faktor 0,5</i>									
Sum (estimat)	58,0	58,6	57,0	68,9	84,7	78,6	96,7	93,0	45,0

Kilder:

- Data for 2005-2011: Prosjektbanken (Norges forskningsråd, 2014): https://www.forskningsradet.no/prosjektbanken_beta
- Data for 2012-2014: Datauttrekk fra Skattefunn-sekretariatet (Norges forskningsråd, 2015)



DIGS er Trondheims første coworking space – et åpent kontorlandskap som samler gründere fra ulike disipliner for å stimulere til samarbeid, bærekraft og felles innovasjon.

www.digs.no

9 Innovasjonsaktører

Kapittelet gir en oversikt over de mest sentrale aktørene innen innovasjon og kommersialisering, veiledningstjenester, inkubatorer, investerings-selskaper og offentlige virkemiddelaktører i regionen. De tre forsknings- og utdanningsinstitusjonene NTNU, SINTEF og HiST er sentrale drivkrefter for å utvikle innovasjonsmiljøet i regionen og forsyner næringslivet med dyktige kandidater, forskningskompetanse og laboratorier i verdensklasse.

9.1 Kommersialiseringselskaper

Et kommersialiseringselskap arbeider aktivt for å utvikle nyskapende forretningsideer, etablere nye selskaper, sikre rettigheter, og skaffe finansiering og etablere kontakt med industrielle partnere. Tjenestene som tilbys kan også omfatte rådgiving, kursvirksomhet og tilgang til infrastruktur og kontorer.

- **Leiv Eiriksson Nyskaping** (www.len.no), Trondheim/Steinkjer: Tilrettelegger for gründere og etableringer ved å tilby rådgivning, kurs, og tilgang til kapitalnettverk og utviklingsmiljø.
- **NTNU Technology Transfer** (www.tto.ntnu.no), Trondheim: Jobber for at forskningsresultater og gode ideer fra NTNU, Helse Midt-Norge og HiST skal nå ut i markedet i form av nye produkter eller tjenester.
- **NTNU Accel** (www.ntnuaccel.no), Trondheim: Innovasjonshub og koordinator for innovasjonsmiljøene og inkubatorene i regionen. Skal sikre at bedriftene får tilgang til veiledning, nettverk og lokaler/infrastruktur som er tilpasset bedriften.
- **Proneo** (www.proneo.no), Stjørdal: Etablererveiledning, inkubatorvirksomhet og forretningsmessig rådgiving for gründere og virksomheter i Nord-Trøndelag.
- **SINTEF TTO** (www.sintef.no/TTO), Trondheim: Jobber for kommersialisering av forskningsresultater fra SINTEF gjennom utvikling av nye bedrifter, patentering og lisensiering av teknologi.

9.2 Næringshager

En næringshage er en samlokalisering av mindre bedrifter der målet er å fremme vekstkraft, samarbeid og faglig utvikling i bedriftene, og bidra til verdiskaping i næringslivet i regionen og lokalsamfunnet. Næringshagene leier ut kontorlokaler, tilbyr rådgiving, tilgang nettverk og skal også være en sosial arena for bedriftene.

- **Fosen Innovasjon AS** (www.liv-holding.no), Vanvikan: Utviklingsselskap med fokus på industriutvikling på Fosen og i Midt-Norge. Selskapet, som er et resultat av en fusjon mellom Leksvik Industriell Vekst og Austrått Innovasjon i 2015, skal arbeide for å styrke samarbeidet mellom industrien og kompetansetilbudene i regionen.
- **Næringshagen i Orkdalsregionen** (www.orkdalsregionen.com), Orkanger: Utviklingsressurs for det offentlige og private i Agdenes, Snillfjord, Meldal, Skaun og Orkdal. Tilbyr blant annet etablererveiledning, etablererskole, Forum for nyskaping, og et eget utviklingsprogram for nyskapende bedrifter.

9.3 Veiledning

Veiledningsaktørene gir råd og veiledning ved selskapsetablering og kan hjelpe til med å åpne dører og knytte kontakt med fagekspertise, finansieringsmiljø og øvrige partnere bedriftene ønsker å komme i kontakt med.

- **Connect Trøndelag** (www.connectnorge.org), Trondheim: Connect er en non-profit organisasjon som jobber med å hjelpe gründere med å lykkes med sine forretningsideer. Connect arrangerer blant annet Springbrett, Investorforum og Partnerforum som er møteplasser for å presenterer prosjekter og å koble ideer, kapital og kompetanse. Gratis mentorbistand tilbys i samarbeid med Innovasjon Norge og Norges forskningsråd.
- **Innovasjon Norge** (www.innovasjonnorge.no), Trondheim/Steinkjer: Tilbyr ulike rådgivingstjenester og programmer innen etablering, bedriftsutvikling, finansiering, patent/rettigheter og internasjonalisering. Se også kapittel 9.7 om offentlige virkemiddelaktører i Trøndelag.
- **Leiv Eriksson Etablerersenteret** (www.len.no), Trondheim: Veiledning innen alle faser av en bedriftsetablering fra idé til livskraftig bedrift. Arrangerer også kurs og setter sammen relevante nettverk.
- **Spark* NTNU** (www.sparkntnu.no), Trondheim: Gratis veiledningstjeneste for studenter. Spark skaffer tilgang til nettverk og fasiliteter som er nødvendig for å realisere ideen. Samarbeid mellom NTNU og TrønderEnergi.
- **Enterprise Europe Network** (www.enterpriseeuropenetwork.no), Trondheim: Globalt nettverk av bedriftsrådgivningsorganisasjoner som hjelper små og mellomstore bedrifter og vitenskapsinstitusjoner med å realisere sine strategier og ambisjoner gjennom internasjonalt samarbeid.
- **Trøndelags Europakontor** (www.mid-norway.no), Trondheim: Døråpner for trønderske bedrifter til europeiske nettverk og kompetansemiljø i Brussel, herunder EU-institusjonene, Norges delegasjon til EU, ambassader og representasjoner på lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.

9.4 Studentorganisasjoner

Studentorganisasjonene er drevet av studenter og jobber for å øke interessen for innovasjon og entreprenørskap hos studentene. De arrangerer ulike kurs, foredrag og gjennomfører større arrangementer som f.eks. VentureCup, Kreator, Mixer, StartIT, Gründerjakten, Gründer Lounge, Hackathon, Jentemiddag og SoPro.

- **Start HiST** (www.starthist.no), Trondheim: Ønsker å fremme interessen for innovasjon og entreprenørskap hos studentene ved HiST. Har ulike arrangementer og aktiviteter for studentene.
- **Start NTNU** (www.startntnu.no), Trondheim: Arrangerer kurs, foredrag, konkurranser, møteplasser og andre arrangementer med nyskaping som hovedtema. Gir også veiledning i forbindelse med oppstart av egen bedrift.
- **Start BI Trondheim** (trondheim.startbi.no): Jobber aktivt for at nyskaping og entreprenørskap skal bli en større del av det akademiske miljøet på BI Trondheim. De ulike arrangementene gir en arena for kunnskapsutvikling og nettverksbygging innenfor nyskaping.

9.5 Inkubatorer

En inkubator hjelper til med å utvikle tidligfaseselskaper og tilbyr kontorplass, rådgiving og tilgang til kompetanse og nettverk. Nær fysisk tilknytning til tjenestene som inkubatoren tilbyr, og nære relasjoner med andre gründere i samme situasjon, skal øke sjansene for at oppstartsselskapet skal kunne lykkes.

- **DIGS** (www.digs.no): Trondheims første coworking space – et åpent kontorlandskap som samler gründere fra ulike disipliner for å stimulere til samarbeid, bærekraft og felles innovasjon.
- **Innovasjonssenter Gløshaugen** (www.ntnu.no/ig), Trondheim: Tilbyr kontorareal, veiledning, kompetanse og infrastruktur til gründere som har tilknytning til NTNU og/eller SINTEF.
- **Leiv Eriksson Inkubator** (www.len.no), Trondheim: Tilbyr kontorarealer som er samlokalisert med de andre rådgivningstjenestene til LEN, tilgang til nettverk, kurs og arrangementer, samt hjelp til å skaffe finansiering.
- **Proneo Inkubator** (www.proneo.no), Stjørdal: Tilbyr kontorlokaler, infrastruktur, bedriftsrådgiving, nettverk kurs og coaching.
- **Startup You** (www.startupyouno.no), Heimdal: Hjelper gründere med å utvikle egne prosjekter eller forretningsideer som Startup You har i sin egen idébank. Tilbyr kompetanse, nettverk, lokaler, infrastruktur og kapital.
- **Stift Bedrift** (www.stiftbedrift.no), Trondheim: Inkubator for gründere innen skapende næringer, drevet av arbeidsfellesskapet Atelier IIsvika.
- **Work-Work** (www.work-work.no), Trondheim: Co-working space med fokus mot IT-/Spillindustrien og andre medier.

9.6 Investeringselskap

Investeringsmiljøene i regionen består av hovedsakelig av såkornfond, venture og investeringselskaper med industrifokus. I tillegg er det et stort antall private investorer og business angels, men disse er ikke tatt med i oversikten.

- **CoFounder** (www.cofounder.no), Trondheim: Tar aktivt eierskap i teknologi-baserte selskaper i tidlig fase og tilbyr ledelsesressurser og kapital.
- **Greenway** (www.greenway.no), Trondheim: Har en åpen investeringsfilosofi og går inn i selskaper innen teknologi, industri og shipping.
- **Investinor** (www.investinor.no), Trondheim: Investerer i bedrifter i tidlig vekst- eller ekspansjonsfase i sektorer der Norge har internasjonale komparative fortrinn. Investerer i form av aksjer eller ansvarlige lån. Eies 100 % av Nærings- og fiskeridepartementet.
- **Kverva** (www.kverva.no), Trondheim: Investerer i bedrifter innen marin sektor. Er majoritetseier i SalMar og flere andre selskaper innen havbruk.
- **Leiv Erikson Invest** (www.len.no), Trondheim: Aktiv eier som investerer høyrisiko egenkapital i bedrifter i tidlig fase.
- **Midvest Fondene** (www.midvest.no), Namsos: Investerer i små og mellomstore bedrifter i Midt-Norge og utvikler disse gjennom aktivt eierskap.
- **ProVenture Seed** (www.proventure.no), Trondheim: Investerer i norske teknologiselskaper i oppstartsfase som har internasjonalt potensial. Hovedfokus er olje og gass.
- **Salvesen og Thams** (www.salvesen-thams.no), Løkken Verk: Investerer hovedsakelig i midt-norske bedrifter. Hovedfokus er industri og teknologi.

- **SINTEF Venture IV** (www.sintef.no/tto), Trondheim: Såkornfond med en investeringskapital på 209 mill. kr som skal utvikle nye, levedyktige teknologibedrifter og bidra til kommersialisering av forskningsresultater. European Investment Fund (EIF) og SpareBank1 har gått inn i fondet med kapital sammen med SINTEF.
- **SpareBank1 SMN Invest** (www.smn.no), Trondheim: Investerer i lokale såkorn-, venture- og P/E fond samt vekstselskaper med nasjonalt og internasjonalt potensial.
- **Statoil Technology Invest** (innovate.statoil.com), Trondheim: Investerer i selskaper med kommersialiserbar teknologi innen olje og gass. Investeringene må som utgangspunkt ha relevans for Statoil.
- **Staur Holding** (www.staurholding.no), Trondheim: Investeringsselskap med investeringer innen vann, mat, eiendom og olje/gass.
- **Viking Venture** (www.vikingventure.com), Trondheim: Ventureselskap som investerer i teknologiselskaper innen olje/gass og IKT.

9.7 Offentlige virkemiddelaktører i Trøndelag

Innovasjon Norge (IN), Norges forskningsråd (NFR) og Enova er de viktigste nasjonale virkemiddelaktørene og disse er representert i Midt-Norge. IN tilbyr lån, garantier og ulike tilskuddsordninger. NFR tilbyr finansiering av forskningsprosjekter gjennom flere store sektororienterte programmer. Enova gir tilskudd til energieffektiviserende teknologi og tiltak. SIVA jobber primært med industriutvikling, utvikling av næringsklynger, næringshager og inkubatorer, dvs. ikke direkte mot bedriftene.

- **Enova** (www.enova.no), Trondheim: Skal være en pådriver for miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon, og bidra til utvikling av energi- og klimateknologi. Enova tilbyr økonomisk støtte og rådgivning gjennom ulike programmer, blant annet til introduksjon av ny teknologi.
- **Enterprise Europe Network**, (www.enterpriseeuropenetwork.no), Trondheim: Innovasjon Norges EU-rådgivingstjeneste.
- **Innovasjon Norge** (www.innovasjonnorge.no), Trondheim/Steinkjer: IN har et bredt tilbud av tjenester og programmer til ulike næringer i Norge. For teknologibedriftene er finansiering (tilskudd, lån og garantier) og rådgivning (bedriftsutvikling, design, IPR, internasjonalisering og EU) mest relevant.
- **Norges forskningsråd** (www.forskingsradet.no), Trondheim: NFR finansierer forskningsprosjekter, nettverkstiltak og infrastrukturprosjekter i instituttsektoren, offentlig virksomhet og privat sektor. Finansieringstilbudet er organisert i en rekke store programmer (og flere små) som har søknadsutlysninger ved jevne mellomrom.
- **Regionale forskningsfond Midt-Norge** (www.regionaleforskingsfond.no), Trondheim: Fondet finansierer forskningsprosjekter i Midt-Norge innen områdene fornybar energi og miljøteknologi, verdikjede mat, marin sektor, maritim sektor, olje og gass, og innovasjon i offentlig sektor.
- **VRI Trøndelag** (www.vritrondelag.no), Trondheim/Steinkjer: Skal bidra til forskningsbasert innovasjon og verdiskaping i Trøndelag. Tilbyr bedriftene økonomisk støtte for å leie forskerkompetanse, hjelper forskere og studenter med å knytte kontakt med bedrifter. Prioriterte områder er bioøkonomi, opplevelsesøkonomi og anvendt teknologi.

- **SIVA** (www.siva.no), Trondheim: SIVA innovasjonsaktiviteter omfatter utviklingsprogram for næringshager og inkubatorer, aktivt eierskap i innovasjonsbedrifter, og investering i næringseiendom og klyngeutvikling.

En samlet nasjonal oversikt over offentlige virkemidler finnes på Altinn:
www.altinn.no/no/Starte-og-drive-bedrift/Oversikt-stotteordninger

9.8 Øvrige regionale finansieringsordninger

I tillegg til det offentlige virkemiddelapparatet er det noen andre finansieringskilder som kan være aktuelle for teknologiselskaper i tidlig fase.

- **Adolf Øiens kapitalfond** (www.adolf.no), Trondheim: Gjennom lån og etablererstipend skal fondet bidra til at gründerne lykkes med å ferdigutvikle sin teknologi og ta den ut på et stort marked nasjonalt og internasjonalt.
- **NTNU Discovery** (www.ntnudiscovery.no), Trondheim: Fondet gir finansiell støtte til verifisering av kommersialiserbare forskningsresultater fra NTNU og Helse Midt i fasen før selskapsetablering. Studenter og ansatte kan søke.
- **Tidligfasefondet** (www.tidligfasefondet.no), Steinkjer: Investerer i tidlig fase i nordtrønderske bedrifter med bra vekstpotensial og hvor en exit kan sannsynliggjøres innen 3-5 år.
- **Accel Preseed** (www.ntnuaccel.no), Trondheim: Preseed-fond rettet mot medlemmer av NTNU Accel som gir tilgang til kapital i tidlig fase i utviklingen av en forretningsidé.

9.9 Andre aktører

I tillegg til de ovennevnte innovasjonsaktørene finnes det en rekke arrangementer og møteplasser som skal bidra til innovasjon og faglig utvikling. Et utvalg av disse er listet opp nedenfor.

Faglige nettverk:

- **Embedded.TRD** (www.meetup.com/embedded-TRD): Programmering av embedded-systemer og mikrokontrollerelektronikk
- **Hackheim** (www.hackheim.no): Programmeringsverksted
- **IxDA** (www.meetup.com/IxDATrondheim): Brukeropplevelser og interaksjonsdesign innen web, data, mobil og andre dingser.
- **Midtnorsk Innovasjonsnettverk** (www.meetup.com/Midtnorsk-Innovasjonsnettverk): Innovasjon og nyskaping
- **TEDx Trondheim** (www.tedxtrondheim.com): Møteplass, seminarer og community med teknologi og nytenkning som sentrale tema.
- **Utprosjektet** (www.utprosjektet.no): Nettverk for teknologibedrifter. Konferanser og seminarer med hovedfokus på internasjonalisering.

Konferanser og arrangementer:

- **Partnere for nyskaping** (www.ntnu.no/pfn): Samarbeid mellom NTNU, SINTEF og SpareBank1 SMN. Har flere årlige arrangementer med til teknologi og kommersialisering som tema.
- **Maker Faire Trondheim** (www.trondheimmakerfaire.no): Familievennlig festival for små og store teknologiinteresserte.
- **Seed Forum Norway** (www.seedforum.org): Pitch-konkurranse for teknologiselskaper med presentasjoner for potensielle investorer.
- **Startup Weekend Trondheim** (www.trondheim.startupweekend.org):
- **Technoport** (www.technoport.no): Midt-Norges største teknologifestival.
- **Trondheim Developer Conference** (www.trondheimdc.no): Konferanse med tema innen data og programmering.

Næringsforeninger:

- Næringsforeningen i Trondheimsregionen (www.nitr.no)
- Stjørdal Næringsforum (www.stjordalinfo.com)
- Klæbu Næringsforum (www.klabunforum.no)

Kommunene Klæbu, Melhus og Midtre-Gauldal har gått sammen om å stifte utviklingsselskapet **Trondheim Sør Utvikling AS**. Selskapet skal bidra til nyskaping og næringsutvikling i kommunene sør for Trondheim. (<http://trondheimsor.webnode.com>) .



En **forretningsengel** er en privatperson som investerer en del av sin formue (privat eller gjennom holdingselskap) i unoterte tidligfase- og vekstselskaper, og som gir et betydelig bidrag til selskapet i form av kapital, nettverk og kompetanse.

Impello har identifisert 95 slike investorer som samlet har investert mer enn 1 milliard kroner i regionens teknologiselskaper.

10 Årets tema: Forretningsengler i Trondheimsregionen

Impello har identifisert 95 aktive forretningsengler (business angels) som investerer i teknologibedrifter i Trondheimsregionen. Disse har samlet investert ca. 1 mrd. kr i oppstartsbedrifter og kan potensielt investere 1 mrd. kr de neste fem årene. IKT, havbruk og olje/gass er de mest attraktive bransjene å investere i.

Impello har gjennomgått eierskapet til alle teknologibedriftene i regionen og kartlagt investeringsaktiviteten hos de private investorene som kan klassifiseres som forretningsengler. Formålet med undersøkelsen har vært å anslå samlet investeringsvolum, kartlegge forretningsenglenes investeringspreferanser, og få identifisere hva som skal til for å øke engasjementet hos denne kapitalklassen.

Hovedfunn om forretningsengler i Trondheimsregionen:

- 95 aktive forretningsengler har investert i teknologiselskaper i regionen
- 70 % av forretningsenglene er bosatt i Trondheimsregionen
- 1 mrd. kr har blitt investert historisk
- 1 mrd. kr kan potensielt investeres de neste fem årene
- IKT, havbruk og olje/gass er de mest attraktive bransjene
- 4-7 år er typisk investeringshorisont
- Selskapenes gründere og team er viktigst ved valg av investeringscase
- Skatteincentiver og tilpasning av skattesystemet vil øke investeringsviljen

10.1 Bakgrunn

Forretningsengler fyller en viktig oppgave i finansieringsløpet for mange selskaper i oppstartsfasen. Ser man bort fra offentlige tilskuddsordninger så er gründernes oppsparte midler og lån/investeringer fra venner og familie den første kapitalkilden. Såkornfondene investerer i små selskaper med stort potensial, men antall investeringer pr. år er lavt. Ventureselskapene og bankene vil – med noen unntak – først kunne bidra med finansiering når selskapet kan vise til gode resultater over tid. Gründernes oppsparte midler og kapital fra «friends, fools and family» brukes gjerne opp før selskapet kan vise positive resultater.

På dette tidspunktet oppstår «egenkapitalgapet», se figur 19. I denne perioden, populært omtalt som «dødens dal», går de færreste selskaper med overskudd. Mangelen på ekstern kapital kan føre til at de går konkurs.

Kapital fra forretningsengler kan bidra til at flere selskaper kommer seg gjennom denne kritiske fasen og blir kommersielt levedyktige bedrifter. Forretningsenglenes nettverk og kompetansebidrag er ofte vel så viktig for selskapet som kapitalen de skyter inn. Bidraget tilfører selskapet viktig erfaring som det ellers ikke ville hatt mulighet til å få tak i.

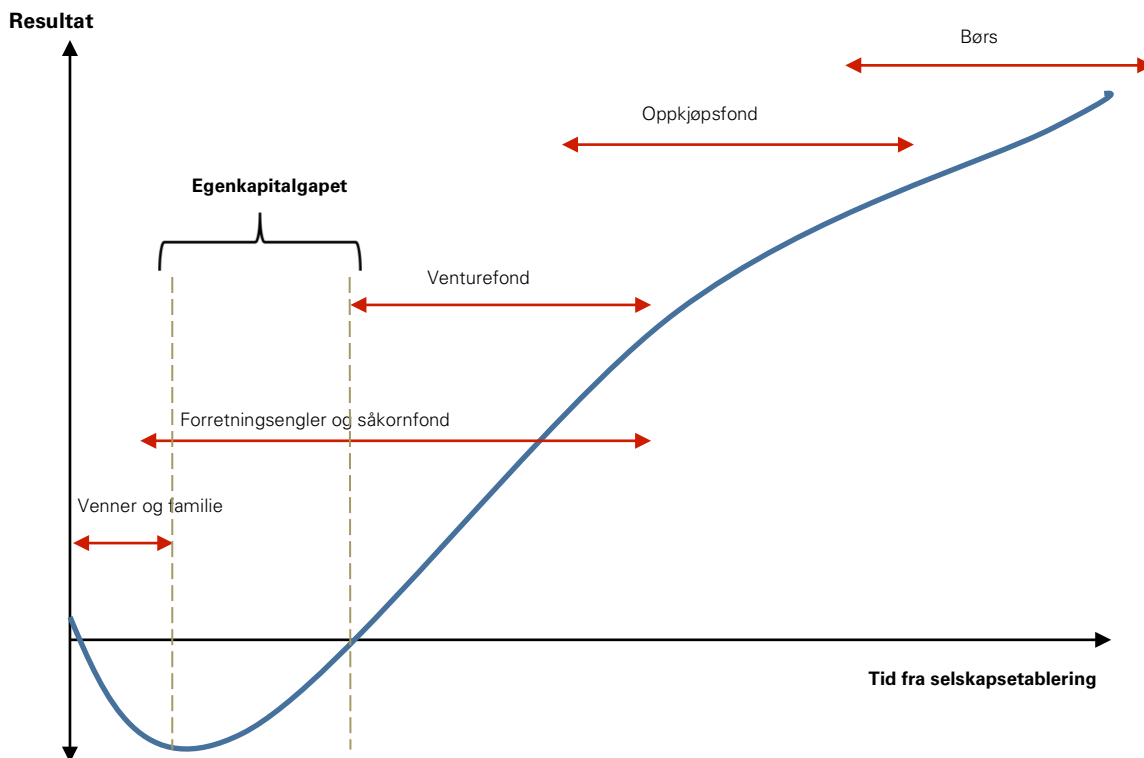
De fleste forretningsenglene ønsker ikke å bli eksponert i offentligheten, noe som gjør at det eksisterer lite informasjon om denne investorgruppen. I løpet av

Begrepet forretningsengel ble opprinnelig brukt om formuende personer som støttet teater og musikkproduksjoner med kapital, nettverk og kompetanse for å sikre forestillingens suksess.

de siste årene har det imidlertid vært en økende oppmerksomhet om forretningsenglenes rolle i å bringe frem nye bedrifter og å skape nye arbeidsplasser. Det arbeides både på regionalt og nasjonalt nivå for å mobilisere flere forretningsengler og å gjøre det mer attraktivt å investere i tidligfaseselskaper.

Figur 19: Egenkapitalgapet

Egenkapitalgapet illustrerer en periode hvor det tradisjonelt er utfordrende for selskapene å sikre finansiering til videre vekst og utvikling.



10.2 Metode

Definisjon av forretningsengel: Det finnes flere definisjoner av forretningsengler. Forskjellene er marginale og er i hovedsak knyttet til kompetansebidrag og investeringstidspunkt. Impello har benyttet følgende definisjon:

En forretningsengel er en privatperson som investerer en del av sin formue (privat eller gjennom et holdingselskap) i unoterte tidligfase- og vekstselskaper, og som gir et betydelig bidrag til selskapet i form av kapital, nettverk og kompetanse.

Forretningsenglene som inngår i undersøkelsen må oppfylle følgende kriterier:

- **Geografi:** Har eller har hatt investeringer i teknologiselskaper med forretningsadresse i Trondheimsregionen. Investoren kan likevel bo utenfor regionen. Rene eiendomsinvestorer er ikke inkludert.
- **Bransje:** Alle teknologibransjer (jfr. bransjekategorier i vedlegg A).
- **Investeringsstadium:** Tidligfase (pre-såkorn/såkorn) og vekstfase.
- **Rolle:** Har mindre enn 50 % eierandel, har styreposisjon og er ikke daglig leder i selskapet han/hun har investert i.

Datainnsamling: Datagrunnlaget er samlet inn fra primærkilder (spørreskjema og telefonintervju) og sekundærkilder (offentlige regnskap, aksjonæroversikter, og annet datamateriale som er stilt til rådighet fra bla. medlemmene i styringskomiteen). I tillegg har Impello mottatt data fra Connect Trøndelag og faglige innspill fra NTNU ved prof. Roger Sørheim og stipendiat Marius Tuft Mathisen.

Impello har deretter gjennomført en kvalitativ vurdering av om forretningsenglene oppfyller utvalgsriteriene. Private investorer som er vurdert til å ikke bidra med kompetanse og nettverk i henhold til Impellos definisjon er ikke inkludert. Personer med nettverk og kapital som foreløpig ikke har foretatt sin første investering er heller ikke inkludert, med mindre de har en tilknytning til teknologimiljøet som gjør at det er naturlig å ha dem med likevel.

Spørreundersøkelse: Primærdata er innhentet gjennom en elektronisk spørreundersøkelse og er supplert med strukturerte intervjuer. 31 av de 95 respondentene besvarte spørreundersøkelsen (33 % svarprosent). Siden datagrunnlaget er noe begrenset, så må svarene og konklusjonene vurderes ut fra dette. Spørreskjemaet er gjengitt i Vedlegg A.

10.3 Resultater

Kartleggingen viser at det er 95 forretningsengler som investerer i oppstartsbedrifter i Trondheimsregionen. Aktørene er en sammensatt gruppe bestående av blant annet tidligere teknologigründere, personer med familieformuer, erfarne ledere og profesjonelle tjenestetilbydere. 70 % av disse bor i Trondheimsregionen, tre er nordmenn bosatt i USA og de resterende har tilhørighet andre steder i Norge med hovedvekt på osloområdet.

Historiske og fremtidige investeringer: Respondentene har totalt investert 398 mill. kr, noe som i snitt utgjør 13,3 mill. kr per investor (median 8,0 mill. kr). Sammenlignet med liknende undersøkelser er beløpet høyt. Dette reflekterer Impellos strenge definisjon av en forretningsengel som medfører at utvalget består av seriøse og profesjonelle forretningsengler. Dersom man legger til grunn en gjennomsnittlig investering på 10 mill. kr, og forutsetter at tallene er representative for alle de 95 forretningsenglene, kan man anslå at samlet investeringsvolum til forretningsenglene er ca. 1 mrd. kr i dag.

Investeringsviljen blant forretningsenglene oppfattes samtidig å være stor. Respondentene oppgir at de er villige til å investere 428 mill. kr i de neste fem årene dersom de riktige prosjektene dukker opp, noe som gir et gjennomsnitt på 14,7 mill. kr per investor (median 5 mill. kr). Dersom tallene er representative for utvalget, og man legger til grunn en gjennomsnittlig investering på 10 mill. kr, så har tidligfaseselskapene potensielt ca. 1 mrd. kr i tilgjengelig kapital fra forretningsenglene.

Medianen er den midterste observasjonen i et datasett som er sortert fra minst til størst. Medianverdien kan være et mer robust mål på middelveien i små datagrunnlag som inneholder ekstreme verdier. At medianen for investeringsbeløp her er lavere enn gjennomsnittet, viser at noen respondenter har rapportert markant høyere investeringsbeløp enn den nedre halvparten av utvalget.

Tabell 28: Historiske og fremtidige investeringer

Tabellen viser historiske investeringer og forventede investeringer fra forretningsenglene de neste 5 år. N=antall svar

(Tall i MNOK)	N	Totalt	Gj.snitt	Median	0-2,5	2,5-5	5-10	10-25	> 25
Historiske investeringer	30	398	13,3	8,0	27%	20%	17%	23%	13%
Fremtidige investeringer neste fem år (gitt riktige kandidater)	31	428	14,7	5,0	14%	51%	14%	14%	7%

I gjennomsnitt ønsker forretningsenglene en investeringsportefølje på 7 selskaper.

Avkastning på investeringer: Forretningsenglene oppgir en gjennomsnittlig årlig avkastning på 13 % fra investeringene de har gjennomført. 19 % av respondentene oppgir at de har hatt over 15 % årlig avkastning, mens 23 % oppgir at de ikke har hatt positiv avkastning. Trolig er det mange investeringer som ikke har nådd lønnsomhet eller exit ennå, og det ligger derfor et fremtidig avkastningspotensial i disse.

27 % av forretningsenglenes investeringer har i snitt gitt positiv avkastning og 25 % har i snitt gitt negativ avkastning. Dette impliserer også at rundt halvparten av investeringene som er gjort ennå ikke er realisert.

Tabell 29: Avkastning

Fordeling av forretningsenglenes gjennomsnittlig årlig avkastning for ulike intervaller. Antall svar = 26

	Gj.snitt	Median	0 %	0-5 %	5-10 %	10-15 %	>15 %
Årlig avkastning	13 %	10 %	23 %	13 %	16 %	16 %	19 %

Tabell 30: Andel investeringer med gevinst/tap

Tabellen viser fordeling av forretningsenglenes investeringer som har endt med tap/gevinst for ulike intervaller. Antall svar = N

	N	Gj.snitt	Median	0 %	0-25 %	25-50 %	50-75 %	>75 %
Andel investeringer med tap	29	27 %	20 %	31 %	24 %	28 %	17 %	0 %
Andel investeringer med realisert gevinst	30	25 %	20 %	27 %	33 %	33 %	3 %	3 %

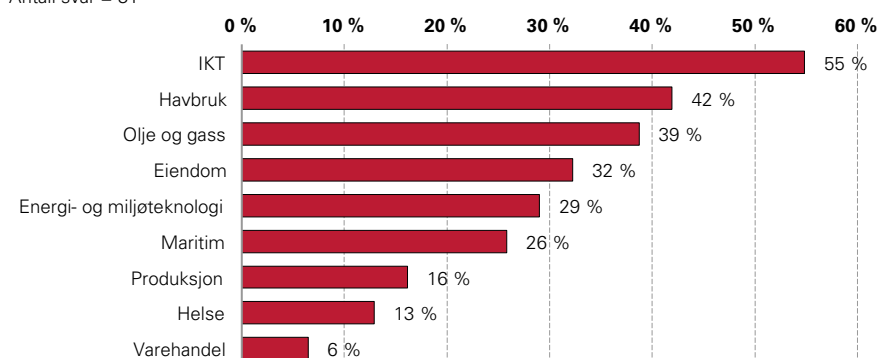
Bransjer: Dagens investeringsportefølje består av 27 IKT-selskaper, 15 selskaper i olje- og gassbransjen, og 14 innen helse og medisinsk teknologi. Flere av forretningsenglene har investert i de samme selskapene.

De mest attraktive bransjene fremover er IKT-sektoren (55 %), havbruk (42 %) og olje/gass (39 %). Trondheimsregionen har tradisjonelt vært opphav for en rekke spennende teknologiselskaper innen disse sektorene.

Bransjene som er minst interessante er produksjon, varehandel og helse. Det har vært få suksesser innen helse- og med.tek-bransjen, og forretningsenglene har derfor liten erfaring med kommersialisering og utvikling av slike bedrifter frem internasjonalt suksess. Investeringer i helse er ofte svært kapitalkrevende, har lange utviklingsløp og medfører høy risiko.

Figur 20: Bransjeattraktivitet

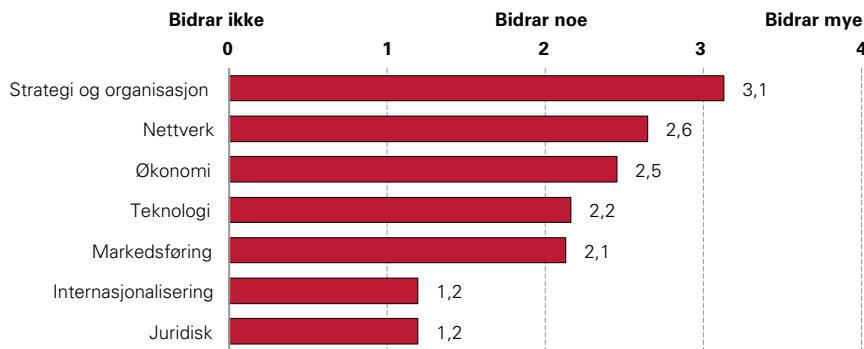
Figuren viser hvor stor andel av forretningsenglene som ønsker å investere i de ulike bransjene. Antall svar = 31



Kompetansebidrag: Det viktigste bidraget som forretningsenglene tilfører selskapene er kompetanse innen strategi og organisasjon. Hele 77 % av respondentene svarer at de gir et betydelig bidrag (3 eller 4) på dette punktet. Deretter følger henholdsvis nettverk og økonomisk kompetanse. Det fremgår av svarene at forretningsenglene har liten erfaring med internasjonalisering av bedrifter, noe som gjør at selskapene må skaffe denne kompetansen fra andre kilder.

Figur 21: Investorenes kompetansebidrag

Figuren viser hvilken kompetanse forretningsenglene bidrar med inn hos bedriftene. Antall svar = 31



Forretningsenglene ble bedt om å rangere sitt bidrag på en skala fra 0 til 4:

0 = bidrar ikke

1 = bidrar lite

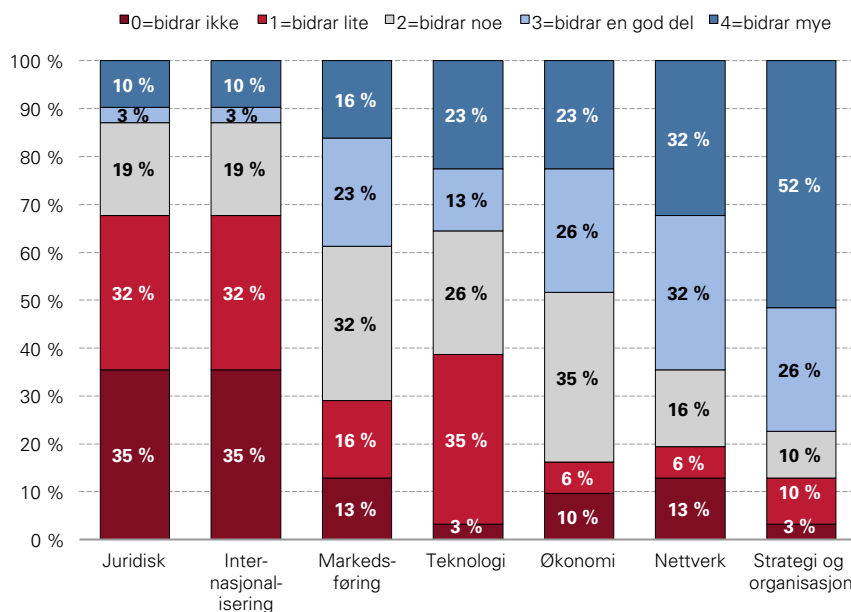
2 = bidrar noe

3 = bidrar en god del

4 = bidrar mye

Figur 22: Svarfordeling investorenes kompetansebidrag

Figuren viser fordeling av svarene til respondentene ift. hvor mye de bidrar på kompetanseområdene i bedriftene de investerer i.



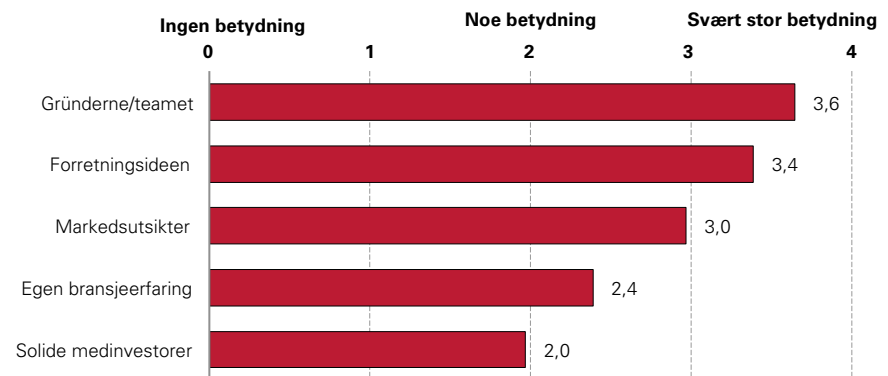
Investeringskriterier: Gründerne og teamet bak selskapet er det viktigste kriteriet som forretningsenglene vektlegger når de skal investere i en oppstarts-bedrift. Kvaliteten til forretningsideen kommer deretter, etterfulgt av markeds-utsikter for produktet/tjenesten. Eierandel er kriteriet som får lavest gjennomsnittlig score. Solide medinvestorer har anses å ikke ha noen betydning. Respondentene oppgir at den største motivasjonsfaktoren er avkastningspotensialet, og at mange også drives av et ønske om å «skape og utvikle noe».

Figur 23: Investeringskriterier

Figuren viser forretningsenglenes gjennomsnittlige score på følgende investeringskriterier i forhold til hvor mye kriteriene vektlegges når de skal bestemme seg for å investere i en bedrift. Antall svar = 31

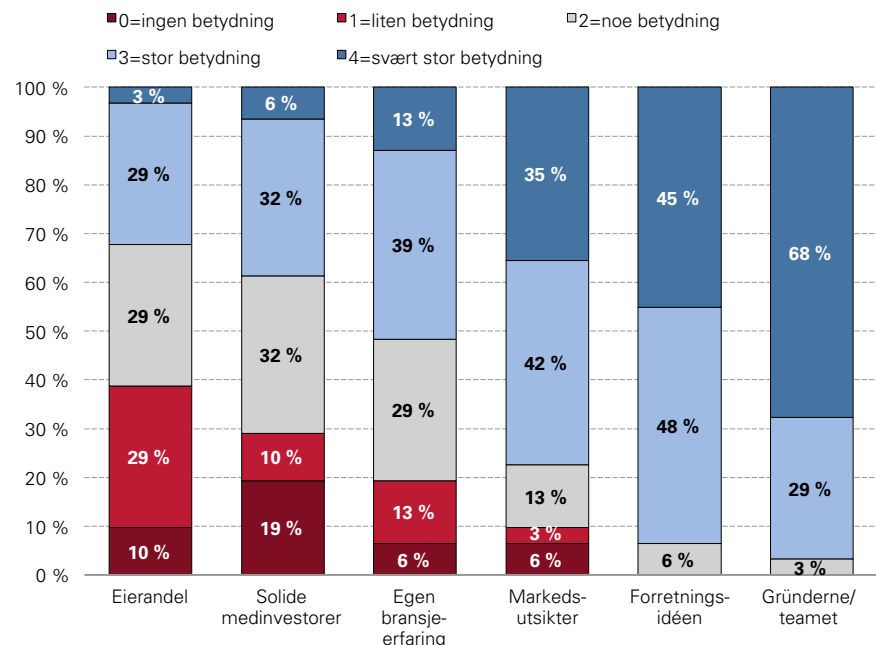
Forretningsenglene ble bedt om å rangere betydningen av ulike investeringskriterier på en skala fra 0 til 4:

- 0 = ingen betydning
- 1 = liten betydning
- 2 = noe betydning
- 3 = stor betydning
- 4 = svært stor betydning



Figur 24: Investeringskriterier

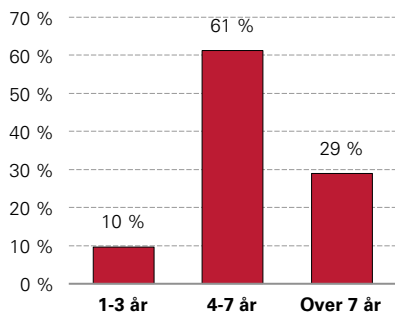
Figuren viser fordeling av svarene til respondentene ift. hvor stor betydning investeringskriteriene har i forhold til om de skal investere i en bedrift.



Investeringshorisont: De fleste forretningsenglene har et langsiktig perspektiv på sine investeringer når de investerer i tidligfasebedrifter. 61% av forretningsenglene har en investeringshorisont fra fire til syv år, mens 29 % har en horisont på mer enn syv år. Kun 10% har en investeringshorisont på mindre enn fire år.

Figur 25: Investeringshorisont

Figuren viser forretningsenglenes investeringshorisont fordelt på ulike intervaller. Antall svar = 31

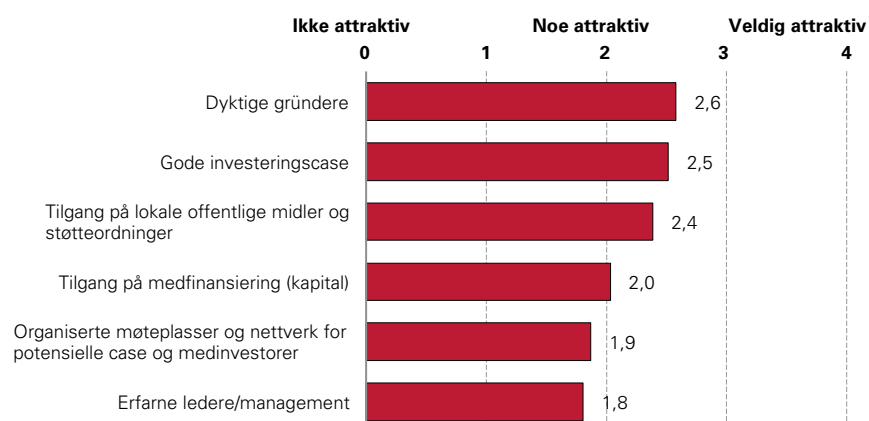


Trondheimsregionens attraktivitet: Det er et stort potensial for å øke regionens attraktivitet for investeringer fra forretningsengler. Regionens fortrinn er dyktige gründere, gode investeringscase og tilgang på lokale offentlige midler og støtteordninger. Svært få gir likevel full score (score 4) på noen av alternativene.

Svarene fra forretningsenglene synliggjør et behov for erfarne ledere og management, samt gode møteplasser og nettverk hvor man kan få presentert og diskutere interessante investeringscase. Bare 16 % av respondentene vurderer tilgangen på erfarne ledere/management i regionen som god (score på 3 eller 4). Organiserte møteplasser og nettverk for forretningsengler får score 3 eller 4 av kun 22 % av forretningsenglene.

Figur 26: Trondheimsregionens attraktivitet

Figuren viser forretningsenglenes gjennomsnittlige score på hvor attraktiv Trondheimsregionen oppfattes innen ulike områder. Antall svar = 31

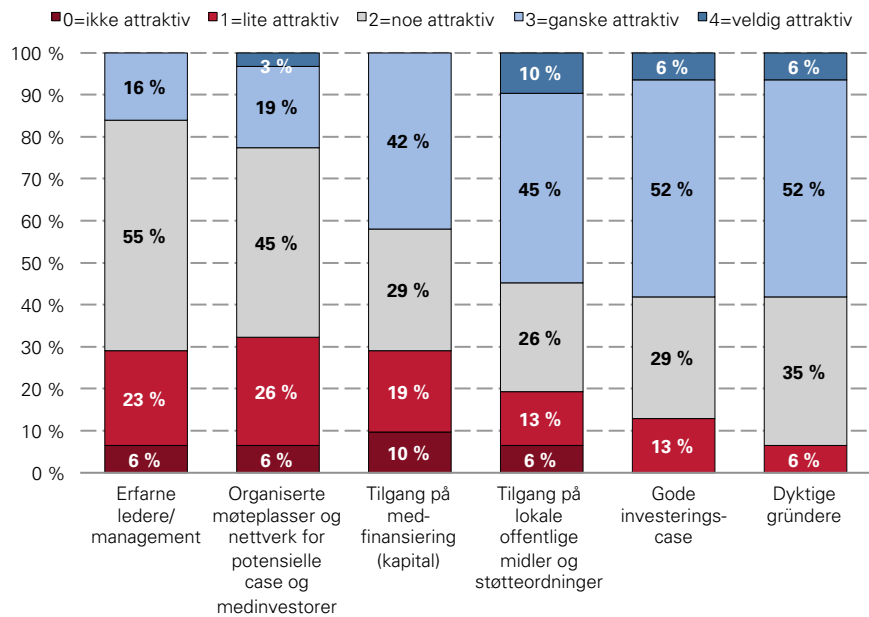


Forretningsenglene ble bedt om å rangere hvor attraktiv Trondheimsregionen er som investeringsarena for et sett med kriterier på en skala fra 0 til 4:

- 0 = ikke attraktiv
- 1 = lite attraktiv
- 2 = noe attraktiv
- 3 = ganske attraktiv
- 4 = veldig attraktiv

Figur 27: Svarfordeling Trondheimsregionens attraktivitet

Figuren viser fordeling av svarene til respondentene ift. hvor attraktiv de mener Trondheimsregionen er for forretningsengler på følgende områder.



Hva må til for økt engasjement: På åpent spørsmål om hva som skal til for at forretningsenglene skal involvere seg mer i næringslivet i Trondheimsregionen er det fire hovedpunkter som går igjen:

- Tilgang på nettverk
- Tilgang på gode case
- Skatteincentiver og tilpasning av skattesystemet (bla. formueskatt)
- Frigjort kapasitet til å delta i nye prosjekter

Noen av kommentarene fra respondentene gjengitt nedenfor.

«For meg er det tilgangen på gode prospekter som begrenser aktiviteten.»

«Gode case med realistiske gründere – ellers har jeg nok med engasjementer å følge opp.»

«Reduksjon av formueskatt og innføring av andre incitamenter som reduserer vår risiko»

«Spennende case med dyktige mennesker med ukonvensjonelle måter å tenke på. Anerkjennelse fra myndigheter og støtteapparat for at vi gjør en viktig jobb, kanskje den viktigste i tidlig fase. Anerkjennelse primært gjennom skattesystemet.»

«Bli ferdig med en del større eksisterende engasjement samt få presentert flere caser.»

«Slik det er nå forutsettes det exit på noen langsiktige investeringer. Sitter og betaler formueskatt på i alle fall ett selskap som det er umulig å komme seg ut av.»

«Mer kapasitet, som fortrinnsvis må komme som et resultat av at likesinnede business angels danner et investeringsfelleskap.»

10.4 Økende interesse for tidligfaseinvesteringer i regionen

Roger Sørheim er professor ved institutt for Industriell økonomi og teknologiledelse og ved entreprenørskolen på NTNU. Sørheim er en av landets fremste eksperter på forretningsengler og har publisert flere artikler om temaet.

– For noen år tilbake besto kapitalen i Trondheimsregionen hovedsakelig av handels- og familieformuer. I de senere årene har vi fått en del «exits» i teknologiselskaper som gründerne har kommet godt ut av finansielt. Dette har gitt de muligheten til å investere i nye tidligfase teknologiselskaper. Vi har i dag derfor høyere aktivitet fra forretningsengler som investorgruppe og de er mer kompetent i forhold til kommersialisering av teknologi enn tidligere, sier Sørheim.

I tillegg til at forretningsengler bidrar med kapital, kompetanse og nettverk så har Sørheim gjennom sin forskning vist at anerkjente forretningsengler også kan tilføye en legitimitetseffekt til selskapet overfor fremtidige investorer.

– Vi har observert at erfarne forretningsengler, med godt rykte fra tidligere prosjektinvolvinger, kan bidra til at selskapet lettere får hentet inn kapital både fra nye investorer og fra banker. Denne effekten er sterkere jo tidligere fase selskapet er i, sier Sørheim.

For å mobilisere flere personer til å investere langsiktig i tidligfasebedrifter snakkes det ofte om å tilrettelegge gjennom skattesystemet og å skape arenaer der forretningsenglene kan presenteres for nye investeringsmuligheter.

– Storbritannia og Frankrike er eksempler på land som har oppnådd økt forretningsengelaktivitet ved å tilrettelegge gjennom skattesystemet. Virkemidler som ofte benyttes er direkte skattefradrag på investeringssummen samt lavere skattebelastning på kapitalgevinst av investeringen. Opprettelse av nettverksarenaer for forretningsengler og gründerne kan også gi en positiv effekt, men det er viktig at arenaene fremstår troverdig for brukerne med kvalitetssikring av både investorer og investeringscase, avslutter Sørheim.

10.5 Aktivitet rundt forretningsengler

Skatteincentiver: Det er en pågående diskusjon nasjonalt om å utbedre skattesystemet i Norge. En del av dette arbeidet omfatter å få etablert ordninger som gjør det mer attraktivt å engasjere seg som forretningsengel. Blant annet jobber Næringsforeningen i Trondheimsregionen for at det etableres skatteincentiver/skattefradrag for langsiktige investeringer i oppstartsselskap inspirert av SEIS-ordningen (Seed Enterprise Investment Scheme) i Storbritannia og «Investeraravdraget» i Sverige. Kombinert med andre justeringer av eierbeskatningen kan en endring av skattesystemet bidra til å gjøre investeringer i oppstartsbedrifter mer attraktivt.

Connect Norge arbeider for at norske tidligfaseselskaper skal få enklere tilgang til nettverk av aktive forretningsengler både nasjonalt og internasjonalt. Ved bruk av en skreddersydd digital plattform, og med erfaring fra de største forretningsengelnettverkene i Norden, bygger Connect nå en nasjonal og internasjonal markeds plass for å koble tidligfaseselskaper med mer enn 2500 forretnings-



Roger Sørheim, professor ved NTNUs entreprenørskole. Foto NTNU

engler i Norge, Sverige, Danmark, Finland, Estland og Latvia. Selskapene som er på markedsplassen skal kvalitetssikres av Connect eller av samarbeidspartnerne for å sikre legitimiteten overfor investorene. Gjennom et slikt arbeid kan Connect bidra til å skape helt nye skaleringsmuligheter for både investorer og selskaper i et tilgjengelig og åpent nettverk av aktive forretningsengler.

www.connectnorge.org

NORBAN: Norwegian Business Angel Network er et non-profit forum for forretningsengler i Norge. Medlemskap i nettverket gir en virtuell og fysisk møtearena for investorer som investerer kapital, kunnskap, tid og nettverk i unoterte selskaper. Medlemme får blant annet tidlig informasjon om de mest interessante investeringsmulighetene, enkel tilgang til landets ledende domeneeksperter, bi-månedlige forretningsengelrapporter, samt at nettverket arbeider aktivt for å fremme norske forretningsenglers interesser på generell basis.

www.norban.no

Vedlegg A: Datagrunnlag og metode

Siden 2005 har Impello Management bygget opp en database med mer enn 600 teknologiselskaper (aksjeselskaper og juridisk registrerte underavdelinger) i Trondheimsregionen. 546 av disse var aktive selskaper pr 31.12.2014. De øvrige 100 selskapene har enten blitt slettet (konkurs, styrt avvikling, fusjon med annet selskap) eller flyttet forretningsadresse utenfor regionen i perioden 2006-2014.

Alle analyser er gjort med basis i regnskapstall for 2014. Samtlige selskaper med unntak av de som har gått konkurs i løpet av 2014-2015 har levert regnskapstall. Det er gjort estimater for økonomiske parametere til underavdelingen Elkem AS Thamshavn og inkludert disse tallene i analysen for å sikre historisk sammenliknbarhet.

Informasjonskilder

Foretaks- og regnskapsinformasjon:

- Forvalt (www.forvalt.no)
- Purehelp (www.purehelp.no)
- Brønnøysundregistrene (www.brreg.no)

Antall ansatte:

- NAV Aa-registeret (www.nav.no) – primærkilde
- Statistisk Sentralbyrå (www.ssb.no)

Kvalitetssikring av datagrunnlaget

I forbindelse med analysen i 2012 gjennomførte Impello en renovering av tidligere års databaser og gjorde en «bottom-up» gjennomgang av 62 av de mest relevante NACE-bransjene i Trondheimsregionen. Databasen ble dermed supplert og antall bedrifter derfor økt noe fra 2011 til 2012 siden enkelte bedrifter ikke har blitt fanget opp tidligere (i hovedsak mindre selskaper). Tidligere års data er justert i henhold til netto endring forårsaket av denne utvidelsen. I tillegg ble hele databasen kryssjekket med tidligere analyser som er utført i regionen, med sentrale personer i teknologi- og nyskapingssmiljøene, investeringsselskapene, klynge/arena samarbeidsprosjekter, og ulike medlemslister og foreninger.

Alle selskaper som inngår i Impellos database er individuelt vurdert med hensyn til virksomhet, teknologi, produkter og tjenester. Vurderingene er basert på førstehånds kunnskap, bedriftenes web-sider, informasjon fra internett og media, vedtekter, m.v.

Definisjon av teknologiselskap

Impello har benyttet følgende definisjon for å vurdere selskapene i regionen:

«Et teknologiselskap kjennetegnes av at selskapets hovedaktivitet er basert på ny eller eksisterende teknologi (høyt kunnskapsinnhold), og der en vesentlig del (>50 %) av selskapets omsetning kommer fra egenutviklede produkter, metoder, teknologier, tjenester og kunnskap.»

Selskaper som inngår i datagrunnlaget

Selskaper som inngår i databasen er aksjeselskaper (AS), allmennaksjeselskaper (ASA) og underavdelinger (AVD) som har organisasjonsnummer og som hadde forretningsadresse i én av kommunene i Trondheimsregionen pr. 31.12.2014. Underavdelinger har ikke regnskapsplikt, men er pliktige til å rapportere antall ansatte.

Selskaper som ikke inngår i datagrunnlaget

Virksomheter som *ikke* inngår i analysen er regions- og lokalkontor uten eget organisasjonsnummer som ikke plikter å offentliggjøre regnskaper (stiftelser (STI), ansvarlige selskaper (ANS), selskaper med delt ansvar (DA), norsk avdeling av utenlandsk foretak (NUF), enkeltpersonforetak (ENK), komandittselskaper (KS)), og offentlige virksomheter (særlovselskaper (SF), interkommunale selskaper (IK), m.v.). Avdelingskontor (regions- og lokalkontor) uten eget organisasjonsnummer er likevel omtalt i analysen der dette er relevant.

Det norske oljeselskap og Teekay Petrojarl Production med tilhørende datterselskaper inngår ikke i datagrunnlaget og er særskilt kommentert. Strengt tatt faller disse selskapene utenfor definisjonen av et teknologiselskap, men er vurdert til å være viktige aktører i teknologibransjen i Trondheimsregionen og derfor inkludert i deler av analysen.

Et hovedprinsipp er at bedrifter som i hovedsak leverer ikke-teknologiske tjenester basert på andres produkter/teknologier er holdt utenfor databasen. Eksempler er webdesign, reklamebyrå, industridesign o.l., og konsulenter som tilbyr tjenesterinnen f.eks. prosjektledelse.

Løpende justering av historiske data

Historiske data (antall selskaper, nyetableringer og økonomiske nøkkeltall) oppdateres er oppdatert i årets analyse. Det vil derfor være noen avvik mellom Impello-analysene publisert tilbake i tid.

Forklaringen er at (a) noen selskaper ikke har blitt fanget opp tidligere, (b) enkelte nyetableringer har blitt stiftet sent på året og oppført i Brønnøysundregisteret først året etter det gjeldende analyseåret, og at (c) virksomheten i enkelte selskaper har endret karakter og således ikke lenger tilfredsstillende definisjonen for et teknologiselskap.

Bransjekategorisering

Alle teknologiselskapene er plassert i én av ni bransjekategorier:

1. Olje og gass
2. Maritim
3. Marin
4. Helse
5. IKT
6. Energi- og miljøteknologi
7. Mekanisk produksjon og produktutvikling
8. Teknisk konsulentvirksomhet
9. Annen industri

Kategoriene er valgt ut fra en pragmatisk og praktisk tilnærming – ikke en rendyrket analytisk tilnærming. Impellos inndeling samsvarer derfor mer med dagligtale og de kategorier media og såkorn/venturebransjen ofte benytter, og mindre med de bransjer Statistisk Sentralbyrå og Brønnøysundregistrene benytter (bla. NACE-koder).

Kategoriene 1-4 er bransjekategorier der bedriftene har et definert hovedmarked. Kategoriene 5-9 er mindre bransjespesifikke og omfatter de bedriftene som ikke har en naturlig plassering i kategori 1-4.

Bransjespesifikke kategorier:

1. **Olje og gass:** Bedrifter som leverer mekanisk og elektrisk utstyr, programvare, industrielle IKT-løsninger, elektronikk, instrumentering og ulike engineering- og spesialisttjenester til olje- og gassnæringen.
2. **Maritim:** Tilsvarende teknologi- og produktområder som olje og gass, men der shipping og øvrig maritim industri er hovedmarkedet.
3. **Marin:** IKT-løsninger, teknisk utstyr for havbruksnæringen, fiskefôr, yngel/settefiskprodusenter, tekniske konsulenter, m.v.
4. **Helse:** Medisinsk teknologi og medisinteknisk utstyr, IKT-teknologi (f.eks ultralyd) og programvare rettet mot helsemarkedet, farmasi (forskning og utvikling av legemidler), samt relatert kjemi- og bioteknologi.

Ikke-bransjespesifikke kategorier:

5. **IKT:** Selskaper som primært leverer produkter og tjenester som ikke inngår i de bransjespesifikke kategoriene. IKT omfatter egenutviklet programvare og maskinvare, instrumentering, kommunikasjonsløsninger, spill og underholdning. De fleste av selskapene i IKT-kategorien er bransjeuavhengige, eksempelvis de store konsulenthuse, eller leverandører IT-systemer for drift, økonomi og virksomhetsstyring.
6. **Energi- og miljøteknologi:** Produkter og tjenester innen fornybar energi (vind-, vann- og bølgekraft), vannrenseteknologi, membranløsninger, mekaniske og elektriske komponenter, elektronikk/instrumentering, programvare og tekniske konsulenttjenester.
7. **Mekanisk produksjon og produktutvikling:** Bedrifter som i hovedsak utvikler og/eller produserer avanserte komponenter i metall, plast og kompositter, tilbyr avanserte tjenester innen sveising, overflatebehandling, og som henvender seg til flere enn én bransje.
8. **Teknisk konsulentvirksomhet:** Tekniske konsulentvirksomheter, rådgivende ingeniører og spesialister som enten leverer sine tjenester til flere bransjer, eller som faller utenfor de ni hovedkategoriene.
9. **Annen industri:** Bedrifter som leverer produkter og tjenester til spesifikke bransjer, men som er for få i antall til at de er plassert i kategori 1-4. Eksempler på bransjer er bygg/anlegg/eiendom, næringsmiddel, transport, gruveindustri, forsvar og kommunal/offentlig sektor.

Spørreskjema til forretningsengler

1a. Hvilke bransjer ønsker du hovedsakelig å investere i? (flere svar mulig)

- IKT
- Olje og gass
- Havbruk
- Maritim
- Helse
- Varehandel
- Produksjon
- Eiendom
- Energi- og miljøteknologi
- Andre bransjer _____

1b. Hvorfor prioriterer du disse bransjene?

2. Hvor mye bidrar du i bedriftene du investerer i på følgende kompetanse-områder? Ranger fra 0-4 der 0=Bidrar ikke, 2=bidrar noe og 4=bidrar mye.

	0	1	2	3	4
Strategi og organisasjon	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Teknologi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Markedsføring	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Nettverk	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Økonomi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Juridisk	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Internasjonalisering	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Annen kompetanse _____					

3. Hvor stor betydning har følgende kriterier når du skal investere i en bedrift? Ranger fra 0-4 der 0=ingen betydning, 2=noe betydning og 4=stor betydning.

	0	1	2	3	4
Forretningsideen/konseptet	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Gründerne/teamet	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Egen bransjeeerfaring	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Solide medinvestorer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Markedsutsikter	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Eierandel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Andre kriterier _____					

4. Hvor viktig er følgende motivasjonsfaktorer når du skal investere i en bedrift? Ranger fra 0-4 der 0=ikke viktig, 2=noe viktig og 4=veldig viktig.

	0	1	2	3	4
Avkastningspotensiale	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Samfunnsengasjement og regional utvikling	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Ønske om å skape/utvikle, bidra til økt sysselsetting, o.l.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

5. Hvilken investeringshorisont har du normalt ved investeringer i tidligfasebedrifter?

- 1-3 år
 4-7 år
 over 7 år

6. Hvor attraktiv mener du Trondheimsregionen er som investeringsarena på følgende områder? Ranger fra 0-4 der 0=ikke attraktiv, 2=noe attraktiv og 4=veldig attraktiv.

	0	1	2	3	4
Gode investeringscase	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Dyktige gründere	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Erfarne ledere/management	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Tilgang på medfinansiering (kapital)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Tilgang på lokale offentlige midler og støtteordninger	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Organiserte møteplasser og nettverk for potensielle case og medinvestorer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

7a. Hvor mye anslår du at du samlet har investert som Business Angel?

Angi i hele kroner _____

7b. Hvor stor andel av selskapene du har investert i har hatt behov for ytterligere kapitaltilførsel utover den initielle investeringen?

Angi prosent _____

7c. Hva anslår du at årlig avkastning har vært for dine investeringer?

Angi prosent _____

7d. Hvor stor andel av dine investeringer har gitt tap?

Angi prosent _____

7e. I hvor stor andel av dine investeringer har du realisert en gevinst?

Angi prosent _____

8a. Gitt at de riktige kandidatene dukker opp, hvor mye ser du for deg å kunne investere totalt i bedrifter i Trondheimsregionen de neste 5 årene?

Angi i hele kroner _____

8b. Hvor mange selskaper ønsker du totalt å ha i porteføljen din?

Angi antall _____

9a. Dersom det blir innført gode skatteincitament for investeringer i startups, vil det øke din investeringsvilje?

9b. Hva skal til for at du skal engasjere deg mer aktivt som Business Angel?

Vedlegg B: Oppkjøp

FORETAKSNAVN	TIDLIGERE NAVN	OPPKJØPSÅR	KJØPER
DSafe AS		2015	Nordic Capital
Resman AS		2015	Bambora
Ship Modelling & Simulation Centre AS		2015	Kongsberg Maritime AS
Capgemini Norge AS avd Trondheim		2014	Bouvet ASA
Ceetron AS		2014	Ansatte, Leiv Eriksson Invest AS, Nuten Holding AS og Transvalor S.A.
FEI Trondheim AS	Lithicon Norway AS	2014	FEI Company
Marine Cybernetics AS		2014	DNV GL AS
Noca AS		2014	Simpro Holding AS
Sportradar AS		2014	EQT1
TelCage AS		2014	SteinsvikGroup AS
ZXY Sport Tracking AS		2014	Chyronhego Corporation
Dynamic Rock Support AS		2013	Normet Group Oy
SmartMotor AS		2013	Rolls-Royce Marine AS
DI Systemer AS		2012	Visma AS
Ecowat AS		2012	SINTEF Holding AS
Inturbine AS		2012	Kongsberg Maritime AS
Epson Norway Research and Development AS	New Index AS	2011	Seiko Epson Corporation
Hittitite Microwave Norway AS	Arctic Silicon Devices AS	2011	Hittitite Microwave Corporation
Norsk Helseinformatikk AS		2011	Bonnier Business Press International AB
Safetec Nordic AS		2011	ABS Group of Companies, Inc.
Scanbio Marine Group AS		2011	Paine & Partners Private Equity
Adactus AS		2010	Vizrt Ltd / Peak Broadcast Systems
Crusin AS		2010	St. Gobain
Fugro Surface Geochemistry Acquisition AS		2010	Fugro Group
Interwell Technology AS	Brønneknologiutvikling AS, PI Intervention AS	2010	Ferd
Mynorse AS		2010	Stokke AS
Inivosense ASA		2009	Børs
Triona AS	Veginformatikk AS	2009	Triona AB
Aqua Gen AS		2008	EW Group GmbH
Fugro Geolab Nor AS		2008	Fugro Group
GE Wind Energy (Norway) AS	Scandpower AS	2008	Wellpower AB
Gellyfeed AS		2008	Scanbio Eiendom AS
Lodic AS		2008	Kongsberg Maritime AS
Sandvik Teeness AS		2008	Sandvik Coromant Group
Secustream Technologies AS		2008	Conax AS (Telenor)
Sportradar AS		2008	EQT
3d-radar AS		2007	Curtiss-Wright Controls Inc.
Acando AS	Abeo ANS	2007	Acando AB
Cameron Systems AS	ConSept Systems AS	2007	Natco Group Inc. Solgt videre til Cameron Systems i 2009.
Maxware AS		2007	SAP Norge AS
Nacre AS		2007	Sperian Protection SA
Optoplan AS		2007	Wavefield Inseis ASA. Videre solgt i 2009 til CGG Veritas SA
Roxar AS	Corrocean ASA	2007	Fusjon og børs før oppkjøp i 2009 av Emerson
Sicom AS		2007	Weatherford International Ltd
Small Turbine Partner AS		2007	Tinfoss

FORETAKSNAVN	TIDLIGERE NAVN	OPPKJØPSÅR	KJØPER
Weatherford Petroleum Consultants AS	Reslab Integration AS	2007	Weatherford International Ltd
ARM Norway AS	Falanx Microsystems AS	2006	ARM Holdings Plc.
Lyng Drilling AS		2006	Schlumberger
Seabird Exploration AS	Seabed Geophysical AS, Seabird Technologies AS	2006	Seabird Exploration
Solsilc Development Company AS		2006	Sunergy Investco B.V., m.fl. Oppløst i 2012
Teekay Petrojarl Production AS		2006	Teekay
Zedge Europe AS		2006	IDT Corporation
Defa AS avd Trondheim	Plasus Technologies AS	2005	Defa AS
DNV Pronavis AS	ProNavis AS	2005	Det Norske Veritas
Fluke Biomedical Europe AS	Metron AS	2005	Fluke
Powel AS		2005	Børs
Voxel Vision AS		2005	Schlumberger
Akva Group Software AS		2004	Børs
Autronica Fire And Security AS		2004	United Technologies Corporation
Doble Transinor AS	Transinor AS	2004	Doble Engineering Company
Electromagnetic Geoservices ASA		2004	Børs
Energos AS		2004	Ener-G Holdings Plc.
Scandinavian Customized Prosthesis AS		2004	Norlandia Care Group AS
Fugro Oceanor AS		2003	Fugro Group
Weatherford Laboratories (Norway) AS	Reslab Reservoir Laboratories AS	2003	Weatherford International Ltd
Yahoo Technologies Norway AS	Overture Services Norway AS	2003	Yahoo! Netherlands Holding B.C.
Atmel Norway AS		2002	Atmel Corporation
Meter2Cash AS	Siemens Metering	2002	Solgt til Landis. Videre solgt i 2010 til Enermet i Nederland og deretter oppløst.
Oracle Norge AS avd Trondheim	Clustra	2002	Sun Microsystems. Videre solgt i 2010 til Oracle
Q-Free ASA		2002	Børs
Avio Group AS		2001	Avio Group
GE Vingmed Ultrasound avd. Trondheim	Vingmed Sound AS	1998	General Electric
Aivo Norge AS		1996	Aivo AB
Kongsberg Seatex AS	Seatex AS	1996	Kongsberg Gruppen

Vedlegg C: Teknologiselskaper i Trondheimsregionen

Forkortelser i tabellen (bransje):

Mek.prod. og prod.utv. = Mekanisk produksjon og produktutvikling

Tekn.konsulentvirksomh. = Teknisk konsulentvirksomhet

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	BRANSJE	KOMMUNE	WEBSITE
911801663	24Onoff AS	1 577	-100	IKT	Trondheim	www.24onoff.no
998444896	3D Motion Technologies AS	70	34	IKT	Trondheim	www.3dmotech.com
999161316	3D Solution AS	0	0	IKT	Trondheim	www.3dsolution.no
983767400	3D-Radar AS	7 655	-12 371	IKT	Trondheim	www.3d-radar.com
912818403	Aalberg Audio AS	365	182	IKT	Trondheim	www.aalbergaudio.com
985187274	Abante Business Technologies AS	139	-35	IKT	Trondheim	www.abante.no
991326804	Able Magic AS	4 627	564	IKT	Trondheim	www.ablemagic.no
997286782	Abs Group AS	0	-23	Maritim	Trondheim	www.absconsulting.com
980204154	Acando AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.acando.no
912212955	Acano AS	21 747	541	IKT	Leksvik	www.acano.com
995613522	Accenture AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.accenture.no
916511434	Active Reamer Technology AS	0	0	Olje og gass	Trondheim	--
915446825	Activit AS	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	--
913237323	Additive Technologies AS	0	0	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.additive.no
973141422	Aditro Shared Services AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.aditro.no
983931014	Advanced Biopolymers AS	0	-50	Helse	Trondheim	www.advancedbiopolymers.no
894606762	Agitel AS	257	-59	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.enoco.no
994927515	Agr Petroleum Services AS avd Trondheim	0	0	Olje og gass	Trondheim	www.agr.com
872198652	Aibel AS avd Stjørdal	0	0	Olje og gass	Stjørdal	www.aibel.com
999636454	Aibel AS avd Trondheim	0	0	Olje og gass	Trondheim	www.aibel.com
976734173	Aivo Norge AS	7 310	181	IKT	Trondheim	www.aivo.se
990595704	Aker Solutions MMO AS avd Trondheim	0	0	Olje og gass	Trondheim	www.akersolutions.com
895140732	Akva Group ASA avd Trondheim	0	0	Marin	Trondheim	www.akvagroup.com
979779534	Akva Group Software AS	35 075	6 154	Marin	Trondheim	www.akvagroup.com
935609402	Alupro-N AS	8 706	385	Annen industri	Trondheim	www.alupro-n.no
889961562	Amesto Solutions AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.amesto.no
980219127	Anvendt Teknologi AS	1 674	-1	IKT	Trondheim	www.antek.no
894298952	Apim Therapeutics AS	4 215	-5 564	Helse	Trondheim	www.apimtherapeutics.com
911690616	App Invest AS	4	-23	IKT	Trondheim	www.ctrl-app.no
912352943	Apperiet AS	20	9	IKT	Trondheim	www.apperiet.no
914951070	Appsolutt AS	0	0	IKT	Trondheim	www.appsolutt.com
997964233	APS Robotics AS	14 883	642	IKT	Melhus	www.aps.as
988567256	Aptomar AS	27 443	-13 242	Maritim	Trondheim	www.aptomar.com
994807609	Apurgo AS	761	-784	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.apurgo.com
964367701	Aqua Gen AS	444 325	105 821	Marin	Trondheim	www.aquagen.no
989867121	Aquaculture Engineering AS	6 638	-2 918	Marin	Trondheim	www.aceaquaculture.com
988183490	Aqualine AS avd Trondheim	0	0	Marin	Trondheim	www.aqualine.no
988700460	Aqualog AS	2 626	867	Marin	Trondheim	www.aqualog.no
984868790	Aquaoptima AS	14 372	3 017	Marin	Trondheim	www.aquaoptima.com
984562861	Aquastructures AS	14 461	879	Marin	Trondheim	www.aquastructures.no
983229301	Arm Norway AS	116 859	-9 223	IKT	Trondheim	www.arm.com
918164820	AS Delprodukt	77 970	640	Mek.prod. og prod.utv.	Melhus	www.delprodukt.no
971839805	Asplan Viak AS avd Trondheim	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.asplanviak.no
813727102	Assitech AS	1 050	209	Helse	Trondheim	www.assistep.no
911877783	At Medical AS	0	-17	Helse	Trondheim	--
987351543	Atbrox AS	1 075	-148	IKT	Trondheim	www.atbrox.com
998943736	Atbrox Consulting AS	1 215	165	IKT	Trondheim	www.atbrox.com
972072494	Atea AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.atea.no
998515300	Atla Lasers AS	400	30	Annen industri	Trondheim	www.atla-lasers.com
985282129	Atmel Norway AS	238 532	11 429	IKT	Trondheim	www.atmel.no

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	BRANSJE	KOMMUNE	WEBSITE
911894084	Audioplus Concept AS	2 211	-1 875	Helse	Midtre Gauldal	www.audioplusconcept.no
891719302	Aurotech Ultrasound AS avd Trondheim	0	0	Helse	Trondheim	www.aurotech.no
979975503	Autronica Fire And Security AS	951 832	125 754	Annen industri	Trondheim	www.autronicafire.no
988071854	Avexxin AS	2 965	-12 970	Helse	Trondheim	www.avexxin.com
993438138	Avio Norway AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.avio.no
974438178	Axess AS avd Orkanger	0	0	Olje og gass	Orkdal	www.axess.no
989991019	Aziwell AS	349	-878	Annen industri	Melhus	---
979290942	Bait AS	6 419	3 326	IKT	Trondheim	www.bait.no
913849906	Beatstack AS	324	-7	IKT	Trondheim	www.beatstack.eu
912320316	Beekeeper AS	0	0	IKT	Trondheim	www.beekeeper.no
983257542	Berg Data AS	1 796	225	IKT	Trondheim	www.bergdata.no
998142970	Bertheussen IT AS	31 048	24 045	IKT	Trondheim	www.wordfeud.com
912059502	Betatech AS	105	96	IKT	Trondheim	---
913539540	Betelo AS	221	150	IKT	Trondheim	www.betelo.no
894625902	Biokraft AS	493	-4 711	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.biokraft.no
987622075	Biosergen AS	60	-2 493	Helse	Trondheim	www.biosergen.no
999323456	Bitbru AS	0	-159	Helse	Trondheim	www.temptracker.no
997140672	Bitreactive AS	1 410	-2 271	IKT	Trondheim	www.bitreactive.com
998767245	Bizgames Studios AS	289	-92	IKT	Trondheim	www.bizgamesstudios.com
915666450	Blueye Robotics AS	0	0	Maritim	Trondheim	www.blueye.no
913898516	BNW-Energy	0	0	IKT	Trondheim	www.bnw-energy.com
982316448	Boostcom Group AS	41 502	-6 382	IKT	Trondheim	www.boostcom.no
990186243	Boostcom Media AS	37 340	4 084	Ikt	Trondheim	www.boostcom/media
998041376	Borstad Software AS	711	109	IKT	Trondheim	---
982598257	Bouvet Norge AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.bouvet.no
973060538	Braillo Norway AS avd Produksjon	0	0	Helse	Stjørdal	www.braillo.com
963878249	Bredero Shaw Norway AS	444 398	-47 112	Olje og gass	Orkdal	www.brederoshaw.com
996914658	Cadio AS	3 652	715	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.cadio-as.com
981213696	Cameron Systems AS	45 025	-4 456	Olje og gass	Trondheim	www.c-a-m.com
973091980	Capgemini Norge AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.capgemini.no
915653197	Cardiomech AS	0	0	Helse	Trondheim	---
994350412	Cargosafe Systems AS	25	-455	IKT	Trondheim	---
935534925	Cavotec Micro-Control AS	110 217	23 486	IKT	Stjørdal	www.cavotecmc.com
984984553	Cebyc AS	11 873	2 071	IKT	Trondheim	www.cebyc.no
912849430	Ceetron AS	7 038	487	IKT	Trondheim	www.ceetron.com
912190870	Ceetron Solutions AS	5 298	1 622	IKT	Trondheim	www.ceetronsolutions.com
812041142	Cegnor AS	17	-6	Olje og gass	Trondheim	www.cegnor.com
986181156	Ceoto AS	221	26	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	---
815140982	Cep Analytics AS	0	0	IKT	Trondheim	---
991900829	Ceramic Powder Technology AS	1 701	-1 476	Annen industri	Trondheim	www.cerpotech.com
913553306	C-Feed AS	278	-53	Marin	Trondheim	www.cfeed.no
973405861	Cgg Services (Norway) AS avd Trondheim	0	0	Marin	Trondheim	www.cgg.com
990808414	Checkware AS	11 461	-225	Helse	Trondheim	www.checkware.com
967607657	Chiron AS	14 059	1 469	Annen industri	Trondheim	www.chiron.no
983903827	Chiron Pharmsynth AS	2 603	-2 014	Helse	Trondheim	www.chiron.no
912205371	Cipio AS	2 090	-3 736	IKT	Orkdal	www.cipio.no
888664912	Clarity WTS AS	887	-2 511	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.clarity-wts.com
951722812	CNC Produkter AS	59 032	-3 658	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.cncprodukter.no
915963544	Codemander AS	0	0	IKT	Trondheim	---
987494379	Cogitare AS	2 459	400	IKT	Trondheim	www.cogitare.no
852025522	Collett Plast AS	2 646	1 153	Mek.prod. og prod.utv.	Stjørdal	www.collettplast.no
997775872	CompuBuoy AS	388	-1 537	Olje og gass	Trondheim	www.compuBuoy.no
913566173	Compileit AS	15	-7	IKT	Trondheim	www.compileit.no
980799042	Complex Flow Design AS	3 386	502	Olje og gass	Trondheim	www.cfd.no
981248252	Computational Industry Technologies AS	27 173	-532	Olje og gass	Trondheim	www.computit.no
979555792	Comsol AS	17 142	-1 428	IKT	Trondheim	www.comsol.no
990390479	Conceptos IT Trondheim AS	18 034	5 086	IKT	Trondheim	www.conceptos.no

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	BRANSJE	KOMMUNE	WEBSITE
997196686	Concordix Pharma AS avd Trondheim	0	0	Helse	Trondheim	www.ayanda.com/concordix
999017762	Connect LNG AS	3 160	541	Olje og gass	Trondheim	www.connect-lng.no
936600565	Conoptica AS	22 207	-2 437	Annen industri	Klæbu	www.conoptica.com
998807867	Conta Systemer AS	10 789	2 131	IKT	Orkdal	www conta.no
814279782	Corsane AS	0	0	IKT	Trondheim	signup.corsane.com
895571962	Covert Vector AS	3 968	387	IKT	Trondheim	www.covertvector.no
974329069	Cowi AS avd Trondheim	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.cowi.no
998932769	Coxito AS	0	-179	IKT	Trondheim	www.coxito.com
913255496	CPM AS	0	-1	Olje og gass	Trondheim	www.centerpm.com
998682525	Crayonano AS	478	-567	Annen industri	Trondheim	www.crayonano.com
979833237	Crosshairs Embedded AS	0	-130	IKT	Trondheim	www.crosshairembedded.com
991182853	Cryomar AS	10 378	-20	Maritim	Trondheim	www.cryomar.com
914209250	Cstick Media AS	0	0	IKT	Trondheim	www.parratplay.tv
936285244	CTM Lyng AS	102 673	20 501	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.ctmlyng.no
982193451	Cybernetica AS	14 396	1 584	Olje og gass	Trondheim	www.cybernetica.no
973128493	Daldata AS avd Stjørdal	0	0	IKT	Stjørdal	www.daldata.no
997623258	Datamatrix AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.datamatrix.no
815369122	Datec AS	0	0	IKT	Trondheim	www.datec.no
988035637	Datec Norge AS	14 498	3 795	IKT	Trondheim	www.datec.no
987825200	Deamp AS	531	-430	Annen industri	Trondheim	www.deamp.no
993731803	Deep Sea Anchors AS	378	-301	Olje og gass	Trondheim	www.deepseanchors.com
981387554	Defa AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.hyttami.no
984732813	Deltaalarm AS	374	502	IKT	Trondheim	www.deltaalarm.no
989795848	Det Norske Oljeselskap ASA	2 924 655	-1 883 240	Olje og gass	Trondheim	www.detnor.no
947402633	Devico AS	36 386	1 834	Annen industri	Melhus	www.devico.com
995950499	Devico International Operation AS	9 106	1 994	Annen industri	Melhus	www.devico.com
984596820	Devinco AS	44 302	15 942	IKT	Trondheim	www.devinco.no
999321194	DHZ Solutions AS	116	79	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.dhzsolutions.no
914582636	Digital Geology AS	0	0	Olje og gass	Trondheim	--
987348593	Digital Innovation AS	6 482	753	IKT	Trondheim	www.digital-innovation.no
911850621	Diinef AS	2 003	66	IKT	Trondheim	--
915152430	DIN ERP AS	0	0	IKT	Trondheim	www.dinerp.no
991415963	Dips ASA avd Trondheim	0	0	Helse	Trondheim	www.dips.no
990005117	DNV GL AS avd Trondheim	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.dnv.com
942287585	Doble Transinor AS	41 166	7 518	IKT	Trondheim	--
997254953	Dogu AS	6 522	641	IKT	Trondheim	www.dogu.no
912868176	Drive Innovation AS	0	-8	IKT	Trondheim	www.driveinnovation.no
994444077	Dsafe AS	3 184	160	IKT	Trondheim	www.dsafeno
914177928	Ducky AS	136	-31	IKT	Trondheim	www.ducky.no
997059158	Dybå Consulting AS	1 933	326	IKT	Stjørdal	--
912167240	Dygder AS	7 831	1 671	IKT	Trondheim	www.dygder.no
966636173	Dynamica AS	4 605	2 402	Maritim	Trondheim	www.dynamica.no
896927922	Dynamisk Helse AS	317	-162	Helse	Trondheim	www.dynamiskhelse.no
991576517	Dynavec AS	4 414	45	Energi- og miljøteknologi	Leksvik	www.dynavec.no
895336122	Ecotone AS	5 930	-6 118	Marin	Trondheim	www.ecotone.com
988953296	Ecoxy Afterburner AS	44	4	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.ecoxy.no
985351724	Ecoxy AS	9 715	1 221	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.ecoxy.no
996962970	Edatek AS	1 313	484	IKT	Trondheim	www.edatek.no
885637892	Edialog24 AS	9 572	2 957	IKT	Trondheim	www.edialog24.no
915649912	Eelume AS	0	0	Olje og gass	Trondheim	--
911662795	Eg Norge AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.egnorge.no
915214592	EIR Solutions AS	0	0	Helse	Trondheim	--
997695372	Ekademia AS	0	-25	IKT	Trondheim	www.ekademia.no
984195486	Electromagnetic Geoservices ASA	1 186 783	175 089	Olje og gass	Trondheim	www.emgs.com
966239328	Elektro Utvikling AS	413	117	Maritim	Malvik	www.elu.no
999627854	Elkem AS Silicon Materials Trondheim	0	0	Annen industri	Trondheim	www.elkem.com
973076787	Elkem AS Thamshavn	0	0	Annen industri	Orkdal	www.Elkem.no

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	BRANSJE	KOMMUNE	WEBSITE
976944968	Eltorque AS	0	0	Maritim	Leksvik	www.eltorque.no
996767671	Elwater AS	0	-10	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.elwater.no
999052711	Em Multi-Client AS	60 762	2 117	Olje og gass	Trondheim	www.emgs.com
981540107	Emap AS	1 681	89	IKT	Trondheim	www.emap.no
911979772	Embida AS	5 064	2 595	IKT	Trondheim	www.embida.no
996018814	Emgs Surveys AS	0	-22	Olje og gass	Trondheim	www.emgs.com
915070760	Empip AS	0	0	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	---
948952424	Emma EDB AS	19 654	-486	IKT	Trondheim	www.emmaedb.no
996691020	Empig AS	0	-144	Olje og gass	Trondheim	www.empig.no
997213432	Emseis AS	0	-439	Olje og gass	Trondheim	www.emseis.no
989857347	Enable AS	16 348	622	IKT	Trondheim	www.enable.no
991345833	Enableit AS	2 613	1 650	Helse	Trondheim	www.enableit.no
998622980	Endors AS	141	105	IKT	Trondheim	www.endors.no
986983163	Energos AS	40 799	9 387	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.energос.com
992807520	Enoco AS	3 118	394	Energi- og miljøteknologi	Stjørdal	www.promaxc.no
914977282	Enoco ITB AS	0	0	Energi- og miljøteknologi	Stjørdal	www.enoco.no
998414490	Entropia AS	251	94	IKT	Trondheim	---
994469126	Epcon Evaporation Technology AS	23 778	1 522	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.epcon.org
914622271	Epinova AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.epinova.no
980670937	Epson Norway Research and Development AS	14 798	457	IKT	Trondheim	www.epson.no
994540610	E-Scape AS	0	-114	Annen industri	Trondheim	www.armoni.no
990763615	Evatic AS	27 111	2 942	IKT	Trondheim	www.evatic.com
997110978	Evry Norge AS avd Sluppenveien	0	0	IKT	Trondheim	www.evry.no
981233891	Evry Norge AS avd Trondheim IT	0	0	IKT	Trondheim	www.evry.no
992920513	Exaid AS	0	-18	IKT	Trondheim	www.exaid.no
983836038	Exigo Obsido AS	531	236	IKT	Orkdal	www.exigo.no
912661326	Exploro AS	77 130	46 846	Olje og gass	Trondheim	www.exploro.no
881559692	Exprosoft AS	24 120	-17 950	Olje og gass	Trondheim	www.exprosoft.com
977049318	Extend AS	8 529	288	IKT	Trondheim	www.extend.no
995572400	Eyasy AS	5 952	1 040	IKT	Trondheim	www.eyasy.no
989112007	Fara ASA	154 770	13 041	IKT	Trondheim	www.fara.no
912469646	Feat. AS	248	-63	IKT	Trondheim	www.feats.fm
880726102	Fedem Technology AS	34 042	588	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.fedem.com
998602068	FEI Norway Holding AS	0	-134	Olje og gass	Trondheim	www.lithicon.com
998690129	FEI Trondheim AS	27 182	-8 448	Olje og gass	Trondheim	www.lithicon.com
971082615	Fem Engineering AS	4 580	1 984	IKT	Trondheim	www.femengineering.no
983450199	Fem Maritime AS	4 579	-57	Maritim	Trondheim	www.femengineering.no
981253671	Fenrits AS	1 039	133	IKT	Trondheim	www.fenrits.com
987969733	Ferrx AS	2 711	-371	Olje og gass	Trondheim	www.ferrx.no
984380976	Fikse Net AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.fikse.net
912067319	Fiskvikhagen AS	1 840	711	Olje og gass	Stjørdal	---
996872335	Flexiframe AS	990	-3 666	Annen industri	Trondheim	www.flexiframe.no
952139509	Flexiteam AS	2 730	565	IKT	Trondheim	www.flexiteam.no
981053419	Flow Dynamics AS	0	-45	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	---
998871212	Fosen Utvikling AS	6	-11	IKT	Rissa	www.fosen-utvikling.no
994812564	Found AS	3 943	-3 326	IKT	Trondheim	www.found.no
912391906	Fourc AS	150	-1 834	IKT	Trondheim	www.fourc.no
892168962	Fram Exploration ASA	2 993	-157 109	Olje og gass	Trondheim	www.framexploration.no
994938584	Free Energy Innovation AS	2 457	-935	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.free-energy.com
993193879	Fueltech Solutions AS	15 442	4 585	Olje og gass	Trondheim	www.fueltechsolutions.com
983298702	Fugro Oceanor AS	88 408	4 911	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.oceanor.com
980572714	Functional Multi Technology AS	927	17	IKT	Trondheim	---
982105714	Fundator AS	46 489	5 972	IKT	Trondheim	www.fundator.no
916300433	Funzionano AS	0	0	Annen industri	Trondheim	---
983542514	G Flow AS	0	-21	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.g-flow.no
982711967	Gaviatech AS	1 226	499	IKT	Trondheim	www.gaviatech.no

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	BRANSJE	KOMMUNE	WEBSITE
990883645	Ge Oil & Gas Trondheim	0	0	Olje og gass	Trondheim	www.ge.com/no/
890985262	Ge Vingmed Ultrasound AS avd Trondheim	0	0	Helse	Trondheim	www.ge.com/no
992322551	Geneseque AS	0	-1 757	Helse	Trondheim	www.geneseque.com
985185867	Geo Seabed Instruments AS	616	174	Olje og gass	Trondheim	www.geosi.no
994014455	Geolearning AS	0	-5	Olje og gass	Melhus	www.geolearningas.weebly.com
977079195	Geomatikk AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.geomatikk.no
994462059	Geomatikk IKT AS	58 559	4 176	IKT	Trondheim	www.geomatikk-ikt.no
985137471	Geosubsea AS	1 574	-185	Olje og gass	Trondheim	www.geosubsea.no
983953271	Gintel AS	29 598	6 635	IKT	Trondheim	www.gintel.com
964169969	Glen Dimplex Nordic AS	188 015	-9 569	Annen industri	Stjørdal	www.glendimplex.no
995561409	Global Green Energy AS	8 617	-897	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.gge.no
997780922	Glucoset AS	1 743	267	Helse	Trondheim	www.glucoset.com
915752381	Gobitech AS	0	0	IKT	Trondheim	--
992531347	Greenway Energy AS	374	-6 803	Annen industri	Trondheim	www.greenwayenergy.no
983444113	Grep AS	0	0	IKT	Trondheim	www.grep.no
911731460	Grip Products AS	230	-129	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	--
811581232	Gøran Hansen AS	1 709	577	IKT	Trondheim	--
992422521	Havsterna AS	600	405	IKT	Malvik	www.havsterna.com
998341493	Havtek AS	2 037	175	Marin	Trondheim	www.havtek.no
915077226	Hawcom AS	0	0	IKT	Malvik	www.hawcom.com
914275741	Heads AS avd Trondheim	0	0	Helse	Trondheim	www.saccadio.com
934090314	Heimdal Data AS	628	-38	IKT	Trondheim	www.heimdaldata.as
979647999	Helse Miljø Og Sikkerhets Systemer AS	2 048	105	Helse	Trondheim	www.hmssystemer.no
991265163	Hittite Microwave Norway AS	97 700	76 940	IKT	Trondheim	www.hittite.com
971199636	Honeywell Hearing Technologies AS	20 262	-16 975	IKT	Trondheim	www.honeywell.com
997312368	Hoopla AS	5 460	-1 140	IKT	Trondheim	www.hoopla.no
895002542	Hrafn AS	1 456	452	IKT	Trondheim	www.hrafn.com
912843602	Hubro Education AS	468	-203	IKT	Trondheim	www.aproxim.com
915825192	Hybelrating.No AS	0	0	IKT	Trondheim	www.hybelrating.no
881681692	Hydroinformatikk AS	1 616	1 257	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	--
873122862	IBM avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.ibm.com/no/no
914379539	Idletechs AS	0	0	IKT	Leksvik	
993130788	IKM Ocean Design AS avd Trondheim	0	0	Olje og gass	Trondheim	www.ikm.no
812369652	Inconspicuous AS	31	-6	IKT	Leksvik	www.inconspicuous.no
982057892	Increo Interactive Creations AS	12 589	1 363	IKT	Trondheim	www.increo.no
950847441	Infront-X AS	8 133	-428	Marin	Trondheim	www.if-x.no
912790401	Inicon AS	1 245	165	IKT	Trondheim	--
990340048	Initial Force AS	4 036	-6 632	IKT	Trondheim	www.initialforce.com
974676400	Initio Medielab AS	6 476	498	IKT	Trondheim	www.initio.no
992682248	Innogas AS	6 654	387	Olje og gass	Trondheim	www.innogas.org
982282144	Innovative Development & Marketing AS	4 066	31	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.idm.no
976722191	Innovative Science Projects AS	5 438	-4 455	Olje og gass	Trondheim	--
897710722	Innsep AS	3 049	-658	Olje og gass	Trondheim	www.innsep.com
897039192	Inphase Solutions AS	4 117	276	IKT	Trondheim	www.inphase.no
892159912	Inrigo AS	26 994	-3 962	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.inrigo.no
997733134	Inrigo Water AS	2 640	316	Energi- og miljøteknologi	Leksvik	www.inrigowater.no
985910731	Integrated Optoelectronics AS	1 746	-1 051	Olje og gass	Trondheim	www.intopto.com
989554522	Intelecom Group AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.intelecom.no
864567312	Interwell Technology AS	231 385	67 753	Olje og gass	Trondheim	www.interwell.com
880913662	Intrapoint AS	17 434	-1 497	IKT	Trondheim	www.intrapoint.com
992466111	Inventas AS	48 167	144	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.inventas.no
997848314	Inveo AS	163	-93	IKT	Trondheim	www.inveo.no
911925214	Invoice Club AS	0	-20	IKT	Trondheim	www.invoiceclub.com
915196047	Islero AS	0	0	IKT	Trondheim	www.islero.com
880379992	IT Nor AS	39 726	4 810	IKT	Trondheim	www.itnor.no
912326365	IT Torget AS	12	-16	IKT	Trondheim	www.ittorget.no
882067122	Itema AS	29 717	28	IKT	Trondheim	www.itema.no

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	BRANSJE	KOMMUNE	WEBSITE
997928547	Itet AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.itet.no
912968618	IV Group AS	155 383	-5 527	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.ivgroup.no
924435305	IV Microplast AS	65 648	-2 752	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.microplast.no
983190510	Iwmac AS	13 632	3 307	IKT	Trondheim	www.iwmac.no
984699980	Iwmac Operation Center AS	30 256	2 727	IKT	Trondheim	www.iwmac.no
979788320	Jan Saugen AS	12 246	506	Tekn.konsulentvirksomh.	Midtre Gauldal	www.jansaugen.no
911596970	JK Offshore AS	3 278	1 916	Olje og gass	Trondheim	---
915792707	Jobbr AS	0	0	IKT	Trondheim	www.jobbr.no
988239046	Kadabra Produktdesign AS	400	316	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.kadabra.com
997770234	Kahoot! AS	3 250	499	IKT	Trondheim	www.mobitroll.no
989979175	Kantega AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.kantega.no
980030784	Klapp Media AS	7 463	635	IKT	Trondheim	www.klapp.no
995702541	Kodeworks AS	4 452	2 043	IKT	Trondheim	---
873412372	Kongsberg Defence & Aerospace AS avd Stjørdal	0	0	Annen industri	Stjørdal	www.kongsberg.com/kds
973174339	Kongsberg Maritime AS avd Lade Trondheim	0	0	Maritim	Trondheim	www.km.kongsberg.com
914720532	Kongsberg Renewables Technology AS	0	0	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.kongsberg.com
982786185	Kongsberg Seatex AS	696 034	167 797	Maritim	Trondheim	www.km.kongsberg.com
984399650	Konveks AS	5 679	1 445	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.konveks.no
914119219	Koosli AS	58	0	IKT	Trondheim	www.koosli.org
998568935	Kunnskapsløypa AS	111	13	IKT	Trondheim	www.kunnskapsloypa.no
982991692	Kværner Jacket Technology Trondheim AS	16 376	318	Olje og gass	Trondheim	www.kvaerner.com
999645151	Kybernesis AS	374	-31	IKT	Trondheim	www.kybernesis.com
995081172	Lafteteknikk AS	1 396	203	Annen industri	Midtre Gauldal	www.lafteteknikk.no
912074684	Landmark Blue AS	1 474	-118	IKT	Trondheim	www.landmarkblue.no
883930142	Leksvik Engineering AS	43	4	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	---
997125835	Leksvik Industrimekanikk AS	3 691	10	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	---
889360232	Lendit AS	0	-6	IKT	Melhus	www.lendit.no
968992600	Lindbak Retail Systems AS	139 803	19 672	IKT	Trondheim	www.lindbak.no
983173209	Lingit AS	23 584	5 415	IKT	Trondheim	www.lingit.no
815998472	Linkit AS	0	0	IKT	Trondheim	---
988313211	Lloyds Register Consulting Energy AS avd Trondheim	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.scandpower.com
914846382	Lucient AS	0	0	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	---
995117169	Luxsave AS	1 572	-3 470	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.luxsave.com
919970707	Lycro AS	58 144	-855	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.lycro.no
979940335	Lydia AS	15 008	1 067	IKT	Trondheim	www.lydia.no
988000167	Lyng Composite AS	0	0	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.lyngcomposite.no
935970628	Lyng Drilling AS	71 314	14 357	Olje og gass	Leksvik	www.slb.com
966300167	Lyng Triangel AS	15 912	1 208	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.lyng-triangel.no
911601265	Lyngaas Tmc AS	8 068	2 041	Olje og gass	Trondheim	www.lyngaastmc.com
942335229	Maintech AS	66 541	9 445	Olje og gass	Trondheim	www.maintech.no
997509803	Maneo Interactive AS	1 540	-1 245	IKT	Trondheim	www.maneo-interactive.com
896750062	Marbileads AS	2 725	-3 906	Helse	Trondheim	---
985195005	Marine Cybernetics AS	110 791	8 925	Maritim	Trondheim	www.marinecybernetics.com
888003142	Maritime Robotics AS	13 704	559	Maritim	Trondheim	www.maritimrobotics.com
984560788	Markland Technology AS	2 372	161	Olje og gass	Trondheim	www.markland.no
985149437	Matiq AS	239 712	20 377	IKT	Trondheim	www.matiq.no
912197905	Mazemap AS	3 983	1 011	IKT	Trondheim	www.mazemap.com
893062122	Memfoact AS	252	-6 142	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.memfoact.no
999661432	Memkite AS	629	-439	IKT	Trondheim	www.memkite.com
980616827	Memor Software AS	0	-8	IKT	Trondheim	www.memor.biz
988129593	Merit Consulting AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.meritglobe.com
857807812	Metatech AS	14 920	2 449	IKT	Trondheim	www.metatech.no
911962896	Metis Productions AS	0	0	IKT	Trondheim	---
912416585	Metreno AS	3 027	-282	IKT	Trondheim	www.metreno.com
914158214	Micronitor AS	193	135	IKT	Trondheim	www.micronitor.com

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	BRANSJE	KOMMUNE	WEBSITE
946012351	Midcom Trondheim A/S	3 411	136	IKT	Trondheim	www.midcom.no
888400532	Migris AS	9 880	-488	Olje og gass	Trondheim	www.migris.no
913146557	Mindfit AS	270	-199	IKT	Trondheim	www.mindfitapp.com
991893512	Misa AS	6 998	2 447	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.misa.no
981362624	Modell & Design AS	3 889	-232	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	--
915161804	Mojob Norge AS	0	0	IKT	Trondheim	www.mojob.no
914781604	Morefish AS avd Trondheim	0	0	Marin	Trondheim	www.morefish.no
914536553	Morpho Solar AS	0	-6	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.morphosolar.no
997153553	Msp AS	20 057	599	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.msp-leksvik.com
992685549	Mts Tavler & Automasjon AS	15 687	116	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.mtstavler.no
973102346	Multiconsult ASA avd Trondheim	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.multiconsult.no
993014796	Multiseis Norway AS	2 621	205	Olje og gass	Trondheim	www.multiseis.com
999248977	Multisoft AS	409	327	IKT	Trondheim	www.multisoft.as
992226676	Muvs AS	1 681	-120	IKT	Trondheim	www.muvs.no
914996848	N Og U AS	0	0	Marin	Rissa	--
914144388	Nbtl AS	5 373	2 455	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.nbtl.no
998783836	Nice Industridesign AS	1 374	146	IKT	Trondheim	www.wearenice.com
974401215	Noca AS	86 069	6 735	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.noca.no
891099002	Nokia Solutions And Networks Norge AS avd Tiller	0	0	IKT	Trondheim	www.nsn.com
999593933	Nor Materials AS	0	0	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	--
994469312	Norbit ITS AS	46 460	1 235	IKT	Trondheim	www.norbit.no
994486144	Norbit Odm AS	31 171	2 778	IKT	Trondheim	www.norbit.no
994353098	Norbit Subsea AS	11 131	-3 300	Olje og gass	Trondheim	www.norbit.no
997539028	Norcell AS	1 837	227	Annen industri	Trondheim	www.norcell.com
989771159	Norconsult AS avd Trondheim	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.norconsult.no
996772764	Nordic Pharma Inc AS avd Trondheim	0	0	Helse	Trondheim	www.ayanda.com
966011726	Nordic Semiconductor ASA	1 052 283	142 682	IKT	Trondheim	www.nordicsemi.com
988839981	Norkart AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.norkart.no
977229995	Norkring AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.norkring.no
994459724	Norsk Automatisering AS	2 046	84	IKT	Trondheim	www.norskautomatisering.no
967105805	Norsk Coating AS	11 754	244	Mek.prod. og prod.utv.	Rissa	www.norskcoating.no
976516397	Norsk Helseinformatikk AS	29 224	10 247	Helse	Trondheim	www.nhi.no
991424555	Norsk Telekommunikasjon AS	633	-62	IKT	Trondheim	--
998360978	Norsoc Control AS	3 549	936	Olje og gass	Trondheim	www.norsoc.no
998700744	Norwegian Creations AS	185	17	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.norwegiancreations.no
996546853	Norwegian Fishfarming Technologies AS	12 906	627	Marin	Trondheim	www.nofitech.com
915034128	Novelda AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.xethru.com
995976412	Nutrichym AS	0	-136	Helse	Trondheim	--
987200391	Ny Media AS	8 509	1 484	IKT	Trondheim	www.nymedia.no
994613596	Odfjell Drilling Technology AS avd Stjørdal	0	0	Olje og gass	Stjørdal	www.odfjelldrilling.com
990841063	Oil & Gas Engineering Trondheim AS	4 086	-35	Olje og gass	Trondheim	www.necon.no
915419062	Okea AS	0	0	Olje og gass	Trondheim	--
977343089	Olex AS	21 422	6 343	Maritim	Trondheim	www.olex.no
996057178	Omega AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.omega.no
990731535	Omicron Automasjon AS	7 592	1 397	Annen industri	Trondheim	www.omic.no
989590014	One Voice AS	46 692	5 902	IKT	Trondheim	www.onevoice.no
979811993	Online EDB AS	11 583	82	IKT	Trondheim	www.exceline.no
914458412	Optimeering Aqua AS	0	0	Marin	Trondheim	www.optimeering.com
914004012	Optimil AS	296	234	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.optimil.no
977298768	Optonor AS	2 539	864	IKT	Trondheim	www.optonor.no
935872812	Optoplan A.S.	8 023	-79 528	Olje og gass	Trondheim	www.optoplan.no
984018614	Oracle Norge AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.oracle.no
991410120	Orkel Development AS	654	-702	Annen industri	Orkdal	www.orkel.no
951096296	Orkel Direkte AS	163 333	4 878	Annen industri	Orkdal	www.orkel.no
992030127	Orkla Engineering AS	4 851	-212	Olje og gass	Orkdal	www.orklaengineering.no
990535833	Orkla Konsult AS	18 595	589	Tekn.konsulentvirksomh.	Orkdal	www.orklakonsult.no

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	BRANSJE	KOMMUNE	WEBSITE
988951404	Ortodent AS	966	61	Helse	Leksvik	www.ortodent.no
999038336	Orwell AS	364	-78	IKT	Trondheim	www.orwell.no
993441600	Outsourcia AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.outsourcia.no
916099878	Patchbox AS	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	---
912272389	Peanuts Trondheim AS	6 703	-2 297	IKT	Trondheim	www.peanuts.no
989653652	Pelagic Power AS	0	-46	Energi- og miljøteknologi	Leksvik	www.pelagicpower.no
986500421	Pengineer AS	1 121	-84	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.pengineer.no
948883422	Pera AS	16 631	3 498	Olje og gass	Trondheim	www.pera.no
947445677	Petrell A/S	12 323	414	Olje og gass	Trondheim	www.petrell.no
989206230	Petrostreamz AS	23 726	-647	Olje og gass	Trondheim	www.petrostreamz.com
998078768	Pettersen Informatikk AS	712	14	IKT	Stjørdal	---
915560903	Photocarrier AS	0	0	IKT	Trondheim	www.photocarrier.com
914973937	Pick Your Day AS	0	0	IKT	Trondheim	---
915582567	Picterus AS	0	0	Helse	Trondheim	www.picterus.com
992024615	Pilaris Subsea AS	2 923	506	Olje og gass	Trondheim	---
999032540	Pipe Fantasy AS	0	-43	IKT	Trondheim	www.pipefantasy.com
994250698	Piscada AS	3 193	203	IKT	Trondheim	www.piscada.com
990426406	PTM Solutions AS	2 701	-36	Maritim	Trondheim	www.plmsolutions.no
890854192	Polyteknikk AS	3 688	207	Mek.prod. og prod.utv.	Stjørdal	www.polyteknikk.no
998268559	Positor AS	2 964	1 866	Olje og gass	Trondheim	---
976574958	Powel AS	452 815	3 352	IKT	Trondheim	www.powel.no
998780993	Power Boost AS	0	0	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.magnowind.com
982928885	PPM AS	4 267	-2 461	Annen industri	Trondheim	www.ppm.no
998185173	Proaqcon AS	285	4	marin	Rissa	---
912507882	Progotix AS	1 067	215	IKT	Trondheim	www.progotix.com
914463246	Promax AS	160	82	Tekn.konsulentvirksomh.	Stjørdal	---
996066398	Promax Maritime AS	3 252	1 142	IKT	Malvik	www.promaxmaritime.no
989114506	Prores AS	25 766	-27 137	Olje og gass	Trondheim	www.wftpc.com
996072711	Prosop AS	0	-160	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	---
989645501	Protolab AS	2 241	40	Annen industri	Trondheim	www.protolab.no
915588174	Proxloop AS	0	0	IKT	Trondheim	---
879538262	Proxycom AS	0	0	IKT	Trondheim	www.proxycom.no
992880295	Ptm Industrier AS	41 154	1 140	Energi- og miljøteknologi	Leksvik	www.ptmnorway.no
997628594	Purapipe AS	162	-5 062	Olje og gass	Klæbu	www.purapipe.com
935487242	Q-Free ASA	788 584	8 435	IKT	Trondheim	www.q-free.com
913129199	Qsub AS	60	-3	IKT	Trondheim	www.qsub.no
812793292	Quad Geometrics Norway AS	759	-1 004	Olje og gass	Trondheim	www.quadgeo.com
999331866	Quizzer AS	0	0	IKT	Trondheim	---
882136752	Radionor Communications AS	22 841	5 005	IKT	Trondheim	www.radionor.com
991835040	Rainpower Norge AS avd Trondheim	0	0	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.rainpower.no
991813292	Rainpower Technology AS	23 659	12 654	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.rainpower.no
971840102	Rambøll Norge AS avd Trondheim	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.ramboll.no
912282678	Raster Games AS	4	4	IKT	Trondheim	www.rastergames.com
898353672	Rendra AS	3 999	843	IKT	Trondheim	www.rendra.no
988300233	Resman AS	209 748	49 765	Olje og gass	Trondheim	www.resman.no
892887152	Resource AS	23 828	4 455	Energi- og miljøteknologi	Orkdal	www.resourceas.no
982685478	Revio AS	10 601	-156	IKT	Trondheim	www.revio.no
914750164	Rimol Miljøpark AS	0	0	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.rimolmiljopark.no
991324240	Road Solutions AS	610	470	IKT	Trondheim	www.roads.no
914623111	Rockseis AS	0	0	Olje og gass	Trondheim	---
995308460	Roxar AS avd Trondheim	0	0	Olje og gass	Trondheim	www.roxar.com
974898233	Roxar Flow Measurement AS avd Trondheim	0	0	Olje og gass	Trondheim	www.roxar.com
998084873	Råd AS	489	-436	IKT	Trondheim	www.radvice.no
911815788	Safe Solutions AS	1 702	215	Annen industri	Stjørdal	www.safe-solutions.no
811546852	Safebase AS	2 534	371	IKT	Trondheim	www.safebase.no
914737389	Safenode AS	0	0	IKT	Trondheim	www.getsafenode.com
985188068	Safetec Nordic AS	183 534	-9 416	Maritim	Trondheim	www.safetec.no

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	BRANSJE	KOMMUNE	WEBSITE
990624143	Safezone AS	5 602	49	IKT	Trondheim	www.safezone.no
951487074	Sandvik Teeness AS	272 079	51 835	Annen industri	Trondheim	www.teeness.com
957406076	Sapeg AS	13 290	2 520	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.sapeg.no
995520907	Sapeg Tools AS	3 746	-723	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.sapeg.no
980398463	Scale Consulting AS	2 285	296	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	--
996920933	Scanbio Marine Group AS	229 470	-46 306	Marin	Trondheim	www.scanbio.com
993455997	Scandinavian Tooling & Production AS	29 499	4 903	Annen industri	Trondheim	www.stpas.no
963795572	Scp Orthopedics AS	3 093	-5 691	Helse	Trondheim	www.scp.no
813751852	Seabed Geosolutions AS avd Trondheim	0	0	Olje og gass	Trondheim	www.seabed-geo.com
812556312	Seabed Separation AS	700	-677	Olje og gass	Trondheim	--
911738767	Seabed Solutions AS	0	0	Olje og gass	Trondheim	--
914796555	Sealab AS	0	0	Maritim	Trondheim	www.sealab.eu
914321034	Searcher Geoservice AS	1 055	872	Olje og gass	Trondheim	www.searchergeoservice.com
998870135	Searis AS	3 626	557	Marin	Trondheim	www.searis.no
991455639	Seat4You AS	0	0	Annen industri	Leksvik	www.lycro.no
993491780	Seaweed Energy Solutions AS	9 551	-9 144	Marin	Trondheim	www.seaweedenergysolutions.com
983038891	Sedicon AS	13 544	73	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.sedicon.no
915848923	Sembly AS	0	0	IKT	Trondheim	www.sembly.no
994775286	Sense Offshore AS	9 536	692	Olje og gass	Trondheim	www.senseoffshore.com
977043697	Sensorlink AS	50 406	9 957	Olje og gass	Trondheim	www.sensorlink.no
979291248	Sentinel Software AS	24 239	2 940	IKT	Trondheim	www.sentinel.no
977566835	Sepro AS	1 793	593	Olje og gass	Trondheim	--
914791189	Seram Coatings AS	0	0	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.seramcoatings.com
915587046	Serious Games AS	0	0	IKT	Trondheim	--
984846436	Servi Cylinderservice AS	174 375	12 826	Mek.prod. og prod.utv.	Rissa	www.servi.no
915713769	Shaperafter AS	0	0	IKT	Trondheim	www.shaperafter.no
992632143	Shellfish Solutions AS	8	-161	Marin	Trondheim	--
958154569	Ship Modelling & Simulation Centre AS	75 191	3 147	Maritim	Trondheim	www.smsc.no
990833249	Siemens AS avd Oil and Gas Trondheim	0	0	Olje og gass	Trondheim	www.siemens.com/oil-gas
873104422	Siemens AS avd Process Industries and Drives	0	0	Olje og gass	Trondheim	www.energy.siemens.com
989584022	Signicat AS	44 030	918	IKT	Trondheim	www.signicat.com
998359767	Sikom Connect AS	937	-112	IKT	Trondheim	www.connome.com
983099734	Sim Optima AS	0	-28	Olje og gass	Trondheim	www.acona.com
994302000	Simlink AS	1 527	-2 535	IKT	Trondheim	www.simlink.com
999018556	SK Consulting AS	493	439	Marin	Trondheim	--
961353998	Skala Maskon AS	49 594	3 072	Mek.prod. og prod.utv.	Stjørdal	www.skalamaskon.no
973099418	Skala Prosestetikk avd Trondheim	0	0	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.skala.no
997015797	Skift AS	132	-156	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.skiftdesign.no
911985381	Skodd AS	138	92	IKT	Trondheim	--
913578767	Skorstad Engineering AS	51	4	Maritim	Trondheim	www.iship.no
994528599	Sky Labs AS	1 855	151	IKT	Trondheim	www.skylabs.no
911941023	Sletten Byggdata AS	3 194	845	IKT	Trondheim	www.ove-sletten.no
991618058	Sluice AS	0	-1 406	IKT	Trondheim	www.slus.no
891617992	Slus AS	99	-1	IKT	Trondheim	www.slus.no
982224543	Small Turbine Partner AS	41 157	-3 019	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.turbinepartner.no
986571353	Smartgenerator AS	36	-16	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.smartmotor.no
976872215	Smartmotor AS	32 755	-11 478	Maritim	Trondheim	www.smartmotor.no
995239388	Smed Engineering AS	38 192	4 160	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.smedengineering.no
998436486	Snowflake AS	664	140	IKT	Trondheim	www.snowflake.as
911576236	Solution Seeker AS	3 795	958	Olje og gass	Trondheim	www.solutionseeker.no
980270041	Sonowand AS	11 646	-12 224	Helse	Trondheim	www.sonowand.com
976497406	Soundscape Studios AS	177	61	IKT	Trondheim	www.soundscape-studios.no
997317564	Spenter AS	130	-742	Maritim	Trondheim	--
959762503	Spine AS	2 012	116	IKT	Trondheim	www.spine.no
983626823	Sportradar AS	65 467	4 764	IKT	Trondheim	www.sportradar.com
979176848	Star Information Systems AS	64 046	2 777	Maritim	Trondheim	www.sismarine.com

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	BRANSJE	KOMMUNE	WEBSITE
973152408	Statoil ASA avd Forskningscenter Ranheim	0	0	Olje og gass	Trondheim	www.statoil.com
997167279	Stjørdal Maskinering AS	11 387	-109	Mek.prod. og prod.utv.	Stjørdal	www.stjordalmaskinering.no
994171275	Subsea Chokes International AS	2 770	651	Olje og gass	Trondheim	www.subseachokes.com
913820622	Superego AS	452	-399	IKT	Trondheim	www.superego.as
999593755	Supertakst AS	882	-170	IKT	Trondheim	www.supertakst.no
895404462	Surf Technology AS	2 201	42	Helse	Trondheim	www.surftech.no
984538464	Surgitech Norway AS	113	-682	Helse	Trondheim	www.surgitech.no
971839848	Sweco Norge AS avd Trondheim	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.sweco.no
979155034	Systor Trondheim AS	53 309	2 668	IKT	Trondheim	www.systor.st
914817463	Tangen Engineering AS	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Stjørdal	---
914610184	Tangen Innovation AS	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Stjørdal	www.x-controls.com
915798039	Tangen Subsea AS	0	0	Maritim	Stjørdal	---
986339566	TC Connect AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.tcconnect.no
996348199	TC Engineering AS	6 701	-139	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.tce.no
976213246	TC Engineering Håndteringssystemer AS	0	-20	Annen industri	Trondheim	www.tce.no
994210173	Tech Damper AS	4 377	-1 306	Annen industri	Trondheim	www.techdamper.no
991200908	Tech- Mech Consulting AS	343	120	Maritim	Trondheim	www.techmech.no
975923487	Technip Norge AS avd Orkanger Spolebase	0	0	Olje og gass	Orkdal	www.technip.com
915027121	Technium AS	0	0	Annen industri	Trondheim	www.technium.no
939545832	Teekay Petrojarl Production AS	329 669	43 027	Olje og gass	Trondheim	www.teekay.com
997150090	Teknologisk Institutt Sertifisering AS avd Trondheim	0	0	Tekn.konsulentvirksomh.	Trondheim	www.ti.no
998461340	Telemotix AS	885	18	IKT	Trondheim	www.telemotix.no
997682726	Telenor Digital AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	telenordigital.com
985984255	Termosveis AS	2 337	75	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.termosveis.no
984062265	Texi AS	5 109	-410	IKT	Trondheim	www.texisys.com
878635132	Thales Norway AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.thales.no
911621061	The Comet Cult AS	2 666	74	IKT	Stjørdal	www.thecometcult.com
914079527	The Staaker Company AS	577	-64	IKT	Trondheim	www.staaker.com
993452890	Thelma Biotel AS	1 380	-597	Marin	Trondheim	www.thelmabiotel.com
913808177	Thelma Inn klima & Arbeidsmiljø AS	1 968	194	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	www.thelmainneklima.no
977342961	Tieto Norway AS avd Region Nord	0	0	IKT	Trondheim	www.tieto.no
912218538	Tind Technologies AS	1 887	15	IKT	Trondheim	www.tind.io
997090306	Torstensen Consulting AS	1 857	647	Maritim	Orkdal	---
915629377	Trafikkselskapet AS	0	0	Annen industri	Trondheim	---
912291081	Trimble Norway AS	4 481	346	IKT	Trondheim	www.trimble.com
979462883	Triona AS	34 436	-989	IKT	Trondheim	www.triona.no
994956817	Troite Holding AS	0	-88	IKT	Trondheim	www.embida.no
883054962	Trollhetta AS	533	-914	Olje og gass	Trondheim	www.trollehetta.com
914864933	Trololo AS	0	0	Annen industri	Trondheim	---
992462132	Trondheim Media AS	2 811	-463	IKT	Trondheim	www.trondheimmedia.no
987574089	TTA AS	970	93	IKT	Stjørdal	www.tta-sound.com
998899877	Uni Micro Trondheim AS	2 193	286	IKT	Trondheim	www.unimicro.no
997460448	Unitimer AS	0	-70	IKT	Trondheim	www.unitimer.no
947148214	Urethane Products & Services AS	2 687	-630	Mek.prod. og prod.utv.	Orkdal	www.urethane.no
998496446	Vamec AS	10 260	541	Mek.prod. og prod.utv.	Leksvik	www.vamec.no
999315763	Vanvikan Hazard & Finans AS	2 332	1 672	Olje og gass	Leksvik	---
992779837	Vectron Biosolutions AS	215	-2 152	Helse	Trondheim	www.vectronbiosolutions.com
913178874	Vepak AS	608	-92	Mek.prod. og prod.utv.	Trondheim	www.prosjektv.no
996040763	Veritrack AS	2 501	608	IKT	Trondheim	---
996565149	Vesong AS	3 239	1 838	Energi- og miljøteknologi	Trondheim	---
990966125	Vianova Systems AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.vianovasystems.no
993939935	Vibrasense AS	340	169	Helse	Leksvik	www.vibrasense.no
996694496	Viju Norge AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.viju.no
998585473	Virbie Software AS	831	-9	IKT	Stjørdal	www.virbie.com
981998847	Virtualworks AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.virtualworks.com
885583822	Visiontech AS	53 868	2 367	IKT	Trondheim	www.visiontech.no

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	BRANSJE	KOMMUNE	WEBSITE
987805080	Visma Software International AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.visma.no
987941561	Vitacon AS	3 861	-1 402	Helse	Trondheim	www.vitacon.com
893961542	Vivit AS	270	-72	IKT	Trondheim	www.vivit.no
914298806	Voico AS	0	0	IKT	Trondheim	www.voico.no
998455359	Vrcs AS	0	-52	Annen industri	Stjørdal	www.visionremote.no
912172465	Wapro Norge AS	240	-106	Annen industri	Stjørdal	--
990022585	Washington Mills AS	365 192	19 495	Annen industri	Orkdal	www.washingtonmills.no
911979705	Water Linked AS	0	-1 124	olje og gass	Trondheim	www.waterlinked.no
988130027	Weatherford Laboratories (Norway) AS	204 330	45 513	Olje og gass	Trondheim	www.weatherfordlabs.com
882172732	Webpro AS	12 012	1 334	IKT	Trondheim	www.webpro.no
912298795	Webpro International AS	0	0	IKT	Trondheim	www.webpro.no
989639323	Webstep AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.webstep.no
912704165	Webstyler AS	78	-100	IKT	Trondheim	www.webstyler.no
994926624	Webtop Solutions AS avd Trondheim	0	0	IKT	Trondheim	www.webtop.no
884636582	Wellcem AS	81 848	14 048	Olje og gass	Trondheim	www.wellcem.no
989119664	Wellcem Innovation AS	0	-653	Olje og gass	Trondheim	www.wellcem.no
997503228	Wellpos AS	428	20	Olje og gass	Trondheim	--
915535364	Wellstarter AS	0	0	Olje og gass	Trondheim	--
912576019	Widril AS	600	-16 726	Olje og gass	Trondheim	--
998788803	Wins Geo AS	0	-12	Olje og gass	Trondheim	--
994779591	Wireless Instrumentation Systems AS	10 585	-5 775	Olje og gass	Trondheim	www.wins.no
997499069	Wondercode AS	1	-9	IKT	Trondheim	www.wondercode.no
981509684	Wtw AS	37 511	12 009	IKT	Trondheim	www.wtw.no
988294063	Xtronica AS	35 393	3 209	Maritim	Trondheim	www.xtronica.no
985535558	Yahoo ! Technologies Norway AS	56 391	5 010	IKT	Trondheim	www.yahoo.no
995239353	Zedge Europe AS	29 265	3 255	IKT	Trondheim	www.zedge.net
992540206	Zoftconsult AS	4 133	879	IKT	Trondheim	www.zoftconsult.no
984423713	ZXY Sport Tracking AS	8 879	586	IKT	Trondheim	www.zxy.no

Vedlegg D: Øvrige teknologiselskaper i Sør-Trøndelag

Listen omfatter teknologiselskaper i Sør-Trøndelag som har forretningsadresse i kommuner utenfor Trondheimsregionen.

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	KOMMUNE
994242083	Agroenergi AS	0	0	Ørland
998534062	Airphoto Fosen AS	33	-9	Ørland
998550890	Ambiente Led AS	0	-26	Trondheim
973529080	Aqua Gen AS avd Kyrksæterøra	0	0	Hemne
929013581	Aqualine AS	422 881	29 367	Trondheim
995407884	Aqualine AS avd Bjugn	0	0	Bjugn
973493132	Aqualine AS avd Frøya	0	0	Trondheim
944679286	Asti AS Trøndelag Industrielektronikk	121 035	2 409	Selbu
992864281	Aurora Design & Media AS	1 089	149	Åfjord
956018471	Aurotech Electronics AS	237	190	Tydal
985812543	Aurotech Ultrasound AS	7 430	1 347	Tydal
985833699	Aurotech Ultrasound AS avd Tydal	0	0	Tydal
995810131	Biokraft Marin AS	92 791	-8 336	Trondheim
977189578	Bioskiva AS	532	6	Ørland
982937264	Byggmetall AS	10 289	347	Hitra
976019164	Com Con AS	35 378	2 633	Frøya
990206147	Deltaalarm AS	362	-330	Oppdal
990316694	Deltaalarm AS avd Hovedkontor Oppdal	0	0	Oppdal
893250182	Det Norske Oljeselskap ASa avd Åfjord	0	0	Åfjord
864602452	Elotec AS	92 168	11 425	Oppdal
997955021	Elotec AS avd ASker	0	0	Oppdal
972335134	Elotec AS avd Oppdal	0	0	Oppdal
912972054	Elpro Solutions AS	87 548	8 678	Agdenes
889424982	Environ AS	14	-201	Meldal
997859014	Environ Minerals AS	0	-19	Meldal
998746833	Environ Trust AS	1 780	547	Meldal
988063169	Evacsim AS	1 134	-122	Ørland
997666135	Evi Ski AS	656	52	Oppdal
985877467	Form Til Fjells AS	4 540	153	Røros
991976191	Fosen Tools AS	13 934	1 394	Ørland
997894057	Frontal Media AS	1 417	224	Røros
884398002	Geomapping AS	68	-158	Selbu
996866947	Grefoss AS	1 021	50	Tydal
976783484	Gridmedia Technologies AS	0	-334	Ørland
989159518	Havnvik Naturgjødsel AS	0	-77	Åfjord
946386898	Hellandsjø Skinn AS	3 716	-896	Hemne
985439419	Home Control AS	1 021	-816	Hitra
994338579	Hydrigo AS	25	-3	Rennebu
997130189	Jarle Moe AS	572	-133	Hemne
998340276	Krumpolc Consulting AS	2 292	539	Hemne
898620662	Kystpikene AS	1 543	-3	Ørland
990958246	Kystplan AS	2 815	55	Hitra
990208514	Lerow AS	48 539	8 186	Hitra
961403308	Meta AS	58 578	6 127	Oslo
898069982	Minnekroken AS	0	-2	Røros

ORG.NR	FORETAKSNAVN	OMS. 2014	DRIFTSRES.	KOMMUNE
986795693	Monoplast AS	42 003	-1 786	Frøya
936923313	Norbitech AS	121 566	5 178	Røros
998530652	Nordfjeldske Kontroll AS	2 550	928	Frøya
990080372	Nutrimar AS	96 130	23 731	Frøya
975341828	Ola Skott Consult AS	76	-416	Røros
993842060	Onshore Engineering AS	1 545	256	Hemne
946770396	Paravan Hans H. Thaulow A/S	1 570	-296	Hemne
999130550	Project Consulting AS	1 074	-166	Meldal
916915500	Protex AS	26 409	1 854	Holtålen
998184185	Raw Nordic D'sign AS	29	-25	Åfjord
998455456	Rennebu Maskinering AS	86	45	Rennebu
928891275	Rupro AS	35 391	1 045	Meldal
995822776	Scanbio Biokraft Marin AS avd Agdenes	0	0	Trondheim
997856821	Scardi AS	250	41	Frøya
988639346	Sensaqua AS	516	45	Oppdal
963918526	Sifa AS	25 072	1 229	Selbu
997109139	Simpro AS	98 862	4 463	Meldal
998772818	Skjærvold Engeneering AS	2 342	645	Frøya
996592847	Solvik Helse- Og Ingeniørtjenester AS	2 216	7	Horten
998550513	Taftø Maskin AS	1 164	96	Hemne
998507847	Torpet Gaard AS	1 674	95	Røros
994870912	Ulvan AS	2 597	34	Hitra
998724031	Vertical Playground AS	83 833	2 231	Oppdal
993857599	Vindfang AS	6 345	164	Hitra
980419088	Visbook AS	17 519	2 442	Tynset
982961726	Viva AS	1 039	-660	Trondheim
978670709	Waade Information System AS	8 171	-1 981	Hemne
995541432	Wacker Chemicals Norway AS	906 610	32 336	Hemne
990262896	Web Insurance Management Systems AS	16 139	785	Oslo
986457143	Wingtech AS	14 426	1 152	Snillfjord
986249664	Wingvax AS	16 140	68	Snillfjord
989431684	Østerhus Technology Services AS	33	30	Oppdal
934841778	Årnes Handel Bygg Og Bo AS	28 087	896	Åfjord

Nærmere informasjon
om analysen
eller om Impellos
øvrige tjenester
kan fås ved henvendelse:

Impello Management AS
Innherredsveien 7
7014 Trondheim

E-post: info@impello.no
Tel: +47 90 22 70 00
www.impello.no

IMPELLO

